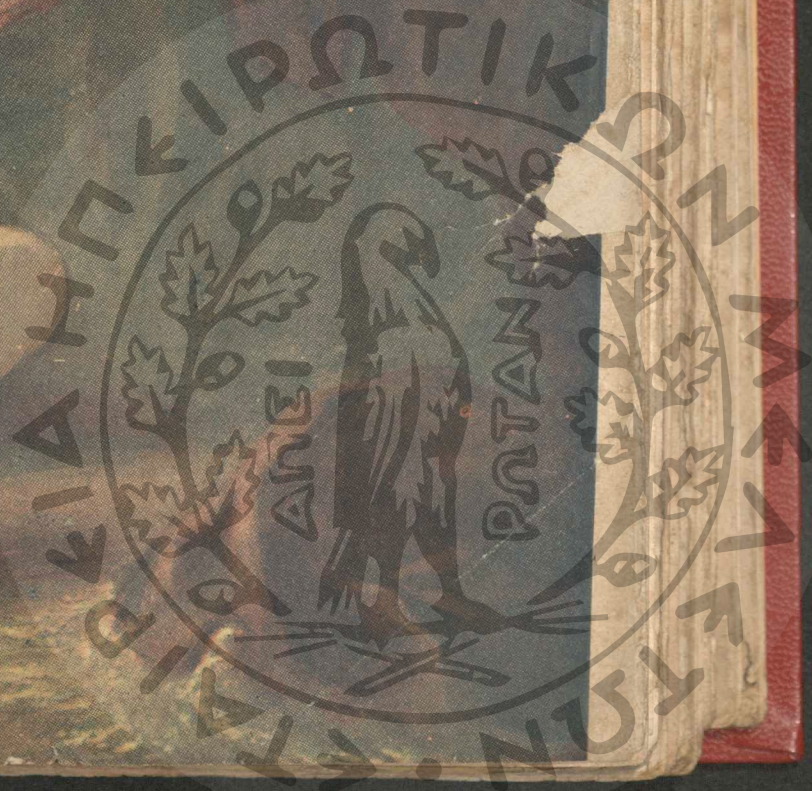

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Η δοντόπρεμα ΚΟΛΥΝΟΣ χρησι-
μοποιούμενη επί θερμής ψήφτρας
απολλύσσει τους οδόντας των υπο-
λειμμάτων των τροφών, διαλύει το
επίστρωμα και καταστρέφει τας
επιμυυδύνους μολυσματίας εστι-
ας, προστατεύει κατά των πόνων
των οδόντων, της σήφους και της
ουλίτιδος. Το στόμα διατηρείται
δροσερόν και υγιεινόν επί ώρας.
Δοκιμάσατε την ΚΟΛΥΝΟΣ και
θα αποφανθήτε: "Πόσον καθαρόν
αισθάνομαι το στόμα μου!"

ΚΟΛΥΝΟΣ

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
ΜΟΝΟΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΗΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ
4 ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 ΑΘΗΝΑΙ

ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

προκαλεί συχνά ενοχλητικών
κεφαλόπονων. Απαλλάχθε
από αυτόν παίρνοντας τα γνωστά

ΔΙΣΚΙΑ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

Επίσης και εις πόρους οδόντων, ωτων, γρίπην, ρευματισμούς, νευ-
ραλγίας και πυρετόν εξασκούν τα δισκία Άσπιρίνης
την ασφαλή και καταπραυντική των ενεργειών

Ζητείτε πάντοτε την γνησίαν ονομασίαν **Βayer**
με την κυανόλευκον ταινίαν.

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ
ΟΙΚΟΣ Κ. ΤΣΟΠΑΝΕΛΛΗ

ΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 33
Ίδρυσεν ιδιαίτερον τμήμα
ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ
Διδασκαλία παρά του ιδίου. Η τελεία εκμάθησις εις 40 μαθήμα-
τα. Άποβήθ 3.000 δρ. Εις την αίτησιν αποστέλλονται λεπτο-
μερείς οδηγίαι.

ΕΝΑΣ ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΤΗΣ ΟΡΟΛΙΑΣ ΣΑΣ

Η σύγχρονος τάσις προς τεχνητόν
χρωματισμόν του προσώπου έχει δημι-
ουργήσει ένα νέον κραγιόν των χει-
λέων το όποιον έχει μίαν καταπλη-
κτικήν ιδιότητα. Άλλαζει χρώμα όσον
το περνά ε περισσότερον επάνω εις τα
χείλη σας, και από το χρώμα του πορ-
τοκαλλίου το αρχικό φθάνει εως το
φυσικό κόκκινον, τόσον φυσικό ώστε
νά ταιριάζη με κάθε ιδιαίτερον τύπον
όμορφιάς.

Με κάθε πέρασμα του κραγιόνου
επί των χειλέων, το χρώμα γίνεται
βαθύτερον, πλουσιότερον, καταπλη-
κτικώς ζωηρόν και ελκυστικόν! Δέν
αφίνει ούτε πάχος, ούτε κανένα άλλο
σπρώμα χρώματος λιπρού. Τίποτε
άλλο από μίαν θεικτικήν αναλαμπήν,
τόσο φυσικήν ώστε νά φαίνεται ως
μέρος των ίδιων χειλέων σας—και
πολύγλυπτε εις το όπιον επ' όσον δια-
τηρείται αναλλοίωτον καθ' όλην
την διάρκειαν της ημέρας.

ΑΠΟΦΥΓΕΤΕ ΤΟ ΕΞΗΣ ΛΑΘΟΣ:
Μή ομίσετε ότι εινυδητότε κρα-
γιόνι το όποιον λέγεται ότι έχει τας
αυτάς ιδιό ητας με το «TANTZI» εις
και όμοιο με αυτό.

Το «TANTZI» εις τα πρώτα κρα-
γιόνι εις το είδος του που παρεσκευά-
σθη εν Άμερική και εις εν χρήσει
εις όλοκληρον τον κόσμο από πενταε-
τίας.

Εν Ελλάδι εισήχθη και γίνεται ά-
νάγκαστον από την Άριστοκρατίαν
από το 1926.

Ζητήσατε από τα καλά Καταστήμα-
τα το «TANTZI» σήμεραν.

Γενικός Άντιπρόσωπος δ' α την Έλ-
λάδα: ΠΑΥΛΟΣ ΠΕΡΟΓΛΟΥ Ά-
θήναι, 3 Πλατεία Όμονοίας 3.

ΤΑ ΚΑΤΑΠΟ- ΛΕΞΕΙΝΗΣ

θά σας εξασφαλίσουν τη
μητον αίσθημα της
Με 1-2 καταπονήσε-
δυ, θά κανονισθή η
απομακρυνθούν αι το-
έντερον και θά θεραπευ-
στικώς η δυσκοιλιότης.
Πωλούνται εις όλα τα

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗ-
ΡΙΑ
ΠΑΣΤΕΡ, Ε. Α. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
Άλκις 4 - Αθήναι

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ ΤΟ
ΤΟΥΤΟ ΘΡΕΠΤΙΚΟΝ
ΔΕΡΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ
ΕΧΕΤΕ ΟΡΑΙΟΝ

Όλα τα άβλαβή συστα-
νευμένα εν τη σκευή
ΡΟΔΑΙΝΗ χορηγούν
δέμα και εις τοίς
μα θρεπτικά στοιχεία, ε-
τελεσματικής δε επιδρά-
σεως χυλιδες νεανίδων και
κτησαν δέμα λεόν,
διαφανές, παρθέας
μασίαν απόγρυσιν, άπό
από σημερον και θά
ραυτα ότι επανέρχεται
της νεότητος σας. Απο-
στικόν της εξασίας
και της εσάει νεανική
πλείστον ώραιων κορ-
διακόνονται διά την
γοητείαν των. ΠΩΛΕΙ-
τά Φαρμακεία και τα
Καλλυντικών Πρω-

ΠΑΙΔΙ
ΕΝΔΥΜΑ
ΚΑΙ
ΕΠΑΝΩΦ
ΚΟΥΤΣΟΠ
ΑΙΟΛΟΥ

Δ. ΠΑΠΟΥΛΗΣ
Φηναί Κάλτω

17 Ιανουαρίου 1929

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

73

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

(Του Λούντβιχ Κνάου)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΟΜΠΟΛΟΓΙ

Τη συνθησιμένη του πρωινή ώρα ο απόστρατος λοχαγός έμπηκε
στο συνθησιμένο του καφενεύο και τράβηξε ίσα στη συνθησιμένη
του ακρίτσα. Το γκαρσόνι, ένα γκαρσόνι του παλιού καιρού με πυ-
κνά λαδωμένα μαλλιά, έφώναξε ψαλτικά τα συνθησιμένα του.

— Ένα βαρύ γλυκό, πολλά βαρύς νά γίνη' έναν άργιλέ γαβά-
σικον' βρέξε λίγο φρέσκο.

— Όχι άργιλέ, έλπε θυμωμένα ο πελάτης.

— Άργιλές νά μένη, έψαλωόδησε το γκαρσόνι και λοξοκοίταξε
τόν απόστρατο, που ήταν σήμερα συνεφρασμένος σαν το Νοεμβρι-
ανό σφανά.

Από τον καιρό που είχε θάψη τη μακαρίτισσα τη θειά Περγά-
χο ο καπετάν Γιαννάκος, είχε αλλάξει και καφενεύο, είχε αφήσει
το κεντρικό του Βαγγέλα, όπου εύρισκε αρκετά μεγάλη δόση ευτυ-
χίας, παίζοντας πρέφα με κανένα συνάδελφο ή και κανέναν πολιτι-
κό συνταξιοχό (ή άπομαχία αδελφώνει), και είχε βρή καταφύγιο
στο μελαγχολικό αυτό καφενεύο, απέξω από το κάστρο, στο δρόμο
του νεκροταφείου: Δέν ήταν όμως και πολύ άχαρος «Ο καφενέος
του Σωμάκη», όπως όνομαζόταν, από κάποιον παλιών ιδιοκτήτη
του σπιτιού ήταν ευχάριτος με μεγάλη παράθυρα, με ήλιο, μ' ένα
όμορφο πλατύ χαγιάτι από τις δύο του πλευρές, με πηγάδι
φινισμένο, με δύο ρίξες δεινολίβανο, και με έναν ψηλόν
ευκάλυπτο, και αρκετές γάστρες βασιλικό στον καιρό του.

Και τώρα ακόμα το χειμώνα ή χλόη δέν έλει-
πε από γύρω του, ο σιδηρόδρομος περνούσε δυό
μέτρα μακρότερα κι' ένας άσάφηντος στο κλουβί
κελαϊδούσε με όρεξη μεγάλη. Ο κυριώτερος συν-
τηρητής του καφενεύου ήταν ο Άγιος Λάζαρος ο
φίλος του Χριστού, γιατί εκεί καταφεύγανε όσοι
γυρίζοντας από κηδεία, δέν ήθελαν νάκολούθησουν
τους λυπημένους ως το σπίτι του, κι' εκεί πάλι έ-
στηναν το καρτέρι τους όσοι θέλανε νά παρουσια-
σθούν στο νεκροταφείο και νά συλλυπηθούν, όχι
όμως νά χάσουν και ώρες και νά σταλιοποδιάσουν
στην εκκλησία, ακούοντας και κανένα επικήδειον.

Αλλά και εξωμάχοι, όσοι είχαν τα κτήματά
τους κατά τον Άϊ- Λάζαρο σμαματούσαν το
βοδάκι εκεί νά ξεκουρασθούν ή και νά κανονίσουν
τους λογαριαμούς των με την έργατεία. Ο μονα-
χός πελάτης που δέν είχε κανένα φανερό λόγο νά
προσπαύ τον καφενέ του Σωμάκη, ήταν ο καπετάν
Γιαννάκος: ίσως όμως ήθελε νά κάθεται κάπως κον-
τώτερα στη μακαρίτισσα την Περγάχο, ίσως νά συν-
τελούσε στην προτίμησί του αυτή και μιά σελή-
καρδη διαταγή του φρουραρχείου, που απαγόρευε
στούς απόστράτους νά φορούν τη στολή τους. Μά-
λιστα κάποιος νεαρός άντιονταγματάρχης που ήταν

προσωρινός φρουραρχος τώρα τελευταία, τον είχε προσκαλέσει τον
καπετάν Γιαννάκο και του είχε κάνει παρατήρησι.

— Τι νά φορέσω, συνταγματάρχα μου, άφού δέν έχω άλλα, από
κεϊνα τα ντρίλινα τα καλοκαιρινά! ή νά βγώ στο δρόμο με το
πουκάμισο!

Είχε άπάντηση ο απόστρατος, με την ευλάβεια βέβαια που
είχε πάρη από τη στρατιωτική του ζωή—δλη του τη ζωή—άλλά
και με το θάρρος που έχει ο άνθρωπος, όταν καταλαβαίνει ότι δέν
έχει πιά νά χάση τίποτε. Μολαταύτα ίσως κι' αυτή ή σκληρόκαρδη
διαταγή συνετύωσε στην προτίμησί του, γιατί εκεί πιά ήταν σαν
έξω από τη δικαιοδοσία της άκαρδης κοινωνίας.

Ο καφές ήρθε, άλλα ο απόμαχος δέν έλπε στο γκαρσόνι το συ-
νηθισμένο του άστείο έσθι μόρε τάχιστα νά τινάξη, για νά κα-
ταρρώνη τα μαλλιά σου. Δέν έκάνπισε μάλιστα, και αυτό έγινε
άφορητή νά κουνήσει το κεφάλι του το γκαρσόνι και κοιτάζοντας το
μάστορά του που στέκονταν στο μπαγκο νά πη.

— Φτώχειες μάστορα! δύσκολα χρόνια!

Ότι όμως κι' αυτή ή αυθάδεια κατώρθωσε νά προκαλέση τον
καπετάν Γιαννάκο.

Σε λίγο ήλανε κάτι πρωτοφανές, έβγαλε από την τσέπη του παν-
ταλονιού του ένα μακρόν μαύρο κομπολόγι και το ξεκόκκιζε μιά-μιά
χάνδρα. Ήταν ένα από τα συνθησιμένα εκείνα πρόστυχα κομπολό-
για που φάνουν στο Άγιον Όρος, με το μαύρο
σταυρό του, άλλα χωρίς τη μαύρη μεταξωτή φούν-
τα του.

— Καλονεράκι θά γενά, μάστορα! είπε πάλι
το άθεοφόρο γκαρσόνι. Ο μάστορας όμως φώναξε
από τον μπαγκο αυστηρά.

— Σκαμμός νά σε κίψη.

Ο απόστρατος αδιάφορος σε όλα αυτά, φαί-
νονταν νά ψάξη την κάθε μιά μακρομήλ χάνδρα
του κομπολογιού του, όσο που σηκώθηκε και πήγε
κοντά στο παράθυρο, για νά ψάξη σε περισσότερα
φως. Ήταν ώρα που το καφενεύο δέν είχε άλλους
πελάτες, γιατί δέν είχε γίνει καμιά κηδεία, για
τούτο ο απόστρατος έμεινε ήσυχος στην έρευνά του.
Έβασε μιά-μιά τις χάνδρες, όσοι που έβγαζε στη
μέση. Τότε έπιασε μιά και την έπλησίασε, στα δο-
λωμένα μάτια του, γέροντας λίγο το κεφάλι δε-
ξιά. Ύστερα την ψηλάφησε με τα δάχτυλά του, και
τέλος, σήκωντας το κομπολόγι στο τραπέζι με
κρότο, μουρμούρισε.

— Αυτό εις, αυτό εις.

Παραγγείλε ένα κονιάκ, άναψε ένα τσιγάρο,
ήστερα άλλο κονιάκ κι άλλο τσιγάρο. Γύρισε τότε
το κεφάλι πρὸς τὸ έξω, και έμεινε ώρες πολλές

ἀμίλητος κυτάζοντας κατά τη Βαρσάβα τα σύννεφα που κυνηγιόνταν. Οι σάλπιγγες γυμνάζονταν ἀπέξω, ο σιδηρόδρομος ἀκούστηκε νά σφυρίξει και νά ροχαλίξει, μερικοί Αρμενίτες μπηγανε και βγήγανε, άλλοι πάλι γνωστοί του πέρσαν ἀπέξω και τὸν ἐχαιρέτησαν, ἀλλὰ τίποτε δὲν μπόρεσε νάποσπάσει τὸν ἀπόστρατο ἀπὸ τὴν σκέψιν πού τὸν ἀποροφούσαν.

«Αὐτὸ ἦταν, χωρίς καμμιὰ ἀμφιβολία αὐτὸ νά: σῳζόνταν ἀκόμα στή χάνδρα, ὅσο κι' ἂν τὴν εἶχαν κατατρίψει τὰ χρόνια και τὸ μεταξίσιμα, σῳζόνταν καθαρὰ τὰ δύο γράμματα Ι. Τ., πού εἶχε ὁ ἴδιος χαράξει μὲ μιὰ μυτερή σουγιά πρὶν τῆς τῆς δόσης. Δὲν ἦταν βέβαια στήν τρίτη χάνδρα, ἀλλὰ τί σημαίνει! Τὸ κορδόνι τὸ παλιό, (ὁ οὐτὸς εἶπε ὁ καπετάν Γιαννάκος) θὰ εἶχε κάποτε σπάσει και ἡ χάνδρα θάκανε σκορπιστεῖ τις ἐμάζεψαν και τις πέσαν ἀπὸς-ἄπὸς. Γι' αὐτὸ ἡ τρίτη χάνδρα βρισκόταν τώρα στή μέση τοῦ κομπολογίου. Τὶ μυστήριο ἦταν αὐτὸ, τί σκληρὸ παιγνίδι τῆς Τύχης, νὰ τὸ ρίξῃ πάλι στὰ χέρια του, ὕστερα ἀπὸ δέκα τέσσαρα χρόνια! καὶ τί χρόνια! καὶ μὲ ποῦ τὸτόπο!...»

Τὰ σύννεφα δὲν ἐκαβαλλίκευαν τώρα τὴν τρικρόνη Βαρσάβα, ἀλλὰ τὸν «Αἰθνα τὸν οὐρανογείτονα». Ὁ στενὸς δρόμος πού περνοῦσε μπροστὰ τοῦ δὲν ἦταν ὁ λαοποικίλος δρόμος τοῦ νεκροταφείου, ἀλλὰ κάποιος κεντρικὸς δρόμος τῆς Καβάλας, ὅπου ἐβόρε το χαι και ἀστράφτε στα μάτια τῶν ἀνθρώπων ὁ θρίαμβος τῆς νίκης και ἡ χαρὰ τῆς νεογέννητης ἐλευθερίας. Νά, καὶ ὁ καλόγηρος ὁ «Ἀγιορείτης», πού καθόνταν κατὰ χάμα σταυροπόδι, μὲ τὴν ἀσκητικὴν του μορφή και τὸ κλειστὸ του στόμα, καὶ εἶχε μπροστὰ του ἕνα σωρὸ ἀπὸ σφραγίδες ξύλινες γιὰ πρόσφορα, μικρὲς, μεγάλες, μεγαλύτερες, καὶ ἀπὸ κομπολόγια μαύρα και μακρὰ μὲ σταυρούς και μὲ φούντες στήν ἀκρῇ.

Κι' αὐτὸς, δὲν ἦταν τότε ὁ ἴδιος πού εἶνε σήμερα, ὁ ἀσημαντὸς και ταπεινὸς και ἀξιολύπητος ἀπόστρατος, ὁ καπετάν-Γιαννάκος, πού ὅλο του τὸ «καπετανίλκι» δὲν ἔφτανε νὰ ἐπιβληθῇ σ' ἕναν παληοσεβιτικόρο, δὲν τοῦ ἔδινε κἄν τὸ δικαίωμα νὰ φορῇ τὴ στολή του φανερὰ και ἀφοβα. Ἦσαν τότε ὁ λοχαγὸς κ. Τ. Ἰωάννης, διοικητὴς λ. χου πού μύριζε ἀκόμα ἀπὸ μπαρούτι, ἕνας κι' αὐτὸς συντελεστὴς τῆς νίκης, ἕνα τιμημένο ὄνομα στὴ μοναρχία του.

Ἦταν μαζί μὲ τὸ Χατζῆ, δταν στάνθηκαν ὑπὲρ-χοι μπροστὰ στὸν καλόγηρο μὲ τὰ μαύρα κομπολόγια.

— Θὰ πάω, Χατζῆ, μιὰ σφραγίδα κι' ἕνα κομπολόι, νὰ τὰ πάω τῆς γρηῃς μου, τώρα πού θὰ γυρίσω, γιὰ νὰ πιστέψῃ πὺς τὴ θυμόμουνα.

— Καλὰ τὴ σφραγίδα, μωρὲ Γιάννο, ὅμ' τὸ κομπολόι τί θὰ τὸ κάμῃ ἡ γρηῃ σου! στὸ λαμπρὸ της θὰ τὸ κρεμάσῃ, ὅπως τὸ συνηθίζουν τώρα ἡ ἐκναλισμένες!

— Ὅχι, μωρὲ θὰ τῆς τὸ πάω, γιὰ νὰ μετράῃ τις μετάνοιες πού θὰ κάμῃ στὰ κονιάματα γιὰ τὴν ψυχὴ μου, σὺν πεθάνω.

— Μὴν κάνῃς γρουσουζιὲς κακομοίρη, τοῦ εἶπε ὁ Χατζῆς: αὐτὸς ὅμως δὲν τὸν ἀκούσε και τὸ πῆρε. «Ἐνὰ πράγμα πού εἶχε τὸ σταυρὸ ἀπάνω του, μπόρεσε ποτὲ νὰνε γρουσουζικο;»

Καὶ νά, πού ἦταν! γιὰτί, ἀπὸ τότε πού τάπιασε στὸ χέρι του, προκοπὴ δὲν εἶχε ἰδεῖ ὁ λοχαγὸς Ἰωάννης Τ.

Ὁ Χατζῆς, πού ἦταν κι' αὐτὸς «ἐξ ἀποστρατείας» μονιμοποιήθηκε και προβιβάστηκε και κάπου θάνε τώρα διοικητὴς συντάγματος. Χαλάλι του! δὲν τὸν φθονοῦσε ἦταν βέβαια τυχερὸ του τοῦ Χατζῆ νὰ τοανματισθῇ, γλήγορα-γλήγορα μάλιστα στὴ μάχη τῶν Γεντισῶν. «Ἐτσι, ὅχι μόνον ἐξαφάνισε τὴν ὀριτικὴν του ἀνάκληση, ἀλλὰ και γλύτωσε, σχεδὸν δλοκληρῶς, δὺν ἐκστρατείας» καὶ χωρίς κἄν νὰ σημαδεύῃ, γιὰτί ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βάσανα βέβαια, τὸ γλύτωσε τὸ μάτι του. Καὶ κάτῃ μὲ νοσοκομεῖα, κάτῃ μὲ ἀναρωτινὲς ἀδείες δὲν εἶχε γυρίσει παρὰ στὸ τέλος τοῦ Βουλγαρικοῦ πολέμου, δὺν μέρους ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη τῆς Τζουμαγιάς. Ἐνὼ αὐτὸς, ὁ καπετάν Γιαννάκος, χωρίς νάποφύγῃ κανέναν κόπο και κανέναν κίνδυνον κόνι-μες σὺν νάτανε γυρτὸς και νὰ μάζεψε ἀρβέλλες στὸ βάλτο. Ὑστερα λέει, μὴν πιστέψῃ στὴ γρουσουζιά!

Μιὰ νύχτα εἶχε κοιμηθεῖ στήν τσέπη τῆς μπλούζας του τὸ μαύρο κομπολόγι κι' ὡς τὴν ἀγῆ ἐκοιμῆ τὸ θάδιμα του. Χωρὶς κανένα φανερό λόγο, τὸ σύνταγμα του ἐλαβε διαταγὴ νὰ μετασταθμεύσῃ στὴν ἑστῆσιν τοῦ Ἀχινού. Πολλὰ εἶπανε τότε πὺς, ἂν καὶ εἶχε κλεισθῇ ἡ εἰρήνη μὲ τὴ Βουλγαρία, θὰ κάναμε πάλι πόλεμο, μὲ τὴν Τουρκία αὐτὴ τὴ φορὰ, γιὰτί οἱ Νεότουρκοι πού κυβερνοῦσαν τότε,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Ὁ μέγας Ἀγγλὸς πολιτικὸς Γλάδστον

νὴ πέρα, χωρίς μιὰ στιγμὴ νὰ βαρεθῇ ἡ νευρίσση, ὅπως ἡ ἑλ-λες. Καὶ πάντα κλεισμένη ἐκεῖ μέσα! καὶ γιὰ δλοῦν τὸ ἴδιον καὶ ὅτε νὰ βγῇ ἔξω ζητοῦσε, ὅπου ὁ κόσμος γαλοῖσε ἀπὸ τὰ πύργια, ὅτε καμμιὰ προτίμηση εἶδινε γιὰ κανένα, ὅπως ἔκτανε ἄλλες, πού εἶχε κάθε μιὰ και τὸν εὐνοοῦμένο της, πάντα τὸν τοῦς νέους και τοὺς καλοκαωμένους. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς σφαιρῇ, αὐτὲς δὲν εἶχαν πάει γιὰ νοσοκόμες, αὐτὲς πῆγαν γιὰ παντὴρ και ὕστερα, πὺς αὐτὴ ἡ γυναῖκα νὰ ρίξῃ ἀδυναμία σ' αὐτὸν τὸν οὐντότερο και τὸν πὺδ καταφρονεμένο πού δὲν ἦταν κἄν μόνον ἡ τραυματίας! Τώρα βέβαια τὸν φαινονταν αὐτὸ σὺν παρῶν κι' ὡς τὰ χθὲς ἀκόμα, πρὶν ξαναπέσει στὰ χέρια του αὐτὸ τὸ πρῶτο, δὲν τὰ θυμόντανε σχεδὸν. Καὶ ὅμως εἶναι ἦταν ἡ Γεθ-μανή—βασίλειο ὁ ἥλιος ἐκείνη τὴν ὥρᾶ ἕνα ἡλιοβασιλεῖμα χρῆ-ποριάτικο, πού μοιάζει μὲ πανηγύρι τοῦ οὐρανοῦ, λές και γροῦ-ὁ Θεός. Στὸ θάλαμο δὲ βρίσκονταν παρὰ δὺν ἀρρο-στοι ιεροεργῆνοι πού μισοκοιμόντανε: αὐτὸς κι' αὐτὴ. Ἦταν ἀκόμα τόσο ἀδύνατος πού δὲν μπόρεσε νὰ μετατοπισθῇ τὸ χέρι του. Τὴν ἔκραξε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὑστερα πῆρε μιὰ καρέκλα και κάθισε κοντὰ του. «Μὴ μιλεῖτε πὺς ἐσεῖς τὸν εἶπε, γιὰ νὰ μὴν κουράζεστε. Μὰ ὅσο κι' ἂν κουράζονταν, τῆς εἶπε πὺς καὶ ἡ γυναῖκα του, (ἡ κυρία του μάλιστα τῆς εἶπε, γιὰ νὰ μὴ τὸν πάρῃ γιὰ πρῶτον) εἶχε κι' αὐτὴ σπάνιο ὄνομα, τὴν ἔλεγαν Ὑπερ-μάχα.

(Ἡ συ-νέχεια στὸ προ-σέχες).

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Τῆς εἶχε ἀγοράσει ἕνα μεγαλοπρεπὲς μέγαρο κοντὰ στὸ δάσος τῆς Βουλώνης, τῆς τὸ εἶχε ἐπιλωσει πλουσίως, τῆς εἶχε ἀλογα κι' ἀμάξια, ὑπηρετὰς και παραῦπηρετὰς, τὴν εἶχε γεμίσει διαμαντικὰ!.. Μιὰ μέρα ἡ Ἀρτεμὶς σκέφθηκε νὰ προσκαλέσῃ εἰς πρόγευμα δλοῦς τοὺς φίλους και θαυμαστάς της.

Κάθισε λοιπὸν κ' ἐκοίμασε τὸν κατάλογο ἐκείνων πού θὰ προσκαλοῦσε. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν και ὁ Ἰάκωβος ντὲ Λέον. Ὁ Μορσεσκάν δὺσαρεστήθηκε πὺς αὐτὸ, μὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐκρῆνε τὸ θυμὸ καὶ τὴ ζήλεια του στὴν καρδιά του.

Τὸ γέμια τῆς Ἀρτεμίδος ὑπῆρξε μεγαλοπρεπέστατο. Ἡ διαβολο-ληγναῖκα αὐτὴ ἔφρονε τὸ μῖσος πούτρεφε ὁ Μορσεσκάν κατὰ τοῦ Ἰακώβου ντὲ Λέον, θέλησε νὰ τὸ ἐκμεταλλεῖται και ν' ἀνάψῃ τὴν ζήλεια τοῦ βαρόνου. Γι' αὐτὸ ἔβαλε στὸ τραπέζι τὸν Ἰάκωβο στὰ δεξιά της και τοῦκανε χίλιες-δὺν περιποιήσεις. Ὁ Ἰάκωβος παραξενεύονταν γιὰ τὴ στάση τῆς αὐτῆς και στενοχωροῦταν. Ἀρτίως νὰ ὑποψιάζετο. Γιὰτί ἡ γυναῖκα αὐτῆς ἀπάνιστα διεφθαρμένη, τοῦ φερνὸ ταν τόσο τρυφερά; Μήπως ἦταν πάγος, Μήπως ἤθελε νὰ τὸν μπλέξουν, γιὰ νὰ τὸν παρουσιάσουν στὴν Ἰωάννα ὡς ἀδιόρθωτον παραλημένο; Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἦταν ἐπιφυλακτικὸς κι' ὅταν τὸ γέμια τελείωσε βόηξε μιὰ πρόσφαση κι' ἔφρνε...

Ἡ τρυφερότης τῆς Ἀρτεμίδος πρὸς τὸν Ἰάκωβο κατὰ τὸ γέμια εἶχε ἐξ ἄλλου ἀνάψει στὰ γεμάτα τὴ ζήλεια τοῦ κ. Μορσεσκάν. Στὸ τραπέζι ἦταν σιωπηλὸς και κασιόφης. Κι' ὅταν οἱ καλεσμένοι ἐφρ-γαν κάθισε κοντὰ στὸ ἑξάκι, χωρὶς νὰ λέῃ λέξι. Ἡ Ἀρτεμὶς καθόνταν ἀπάναντί του και ἐκρίνιζε ἕνα πούρο, μὲ μιὰ κλειστή καὶ βλέφαρα, σὲ μιὰ στάσι ἐρωτικῆς, προ-κλητικῆς Παρακολοῦθοῦσε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ μισοκλειστὰ βλέφαρά της τὸν Μορσεσκάν κ' εὐχαριστοῦσαν τὸν βλέπῃ εἶναι κασιόφης και φρουσι-μένο. Ἦξερε πὺς τὴν ζήλεια και δὲν ἀφῆνε εὐκαρία γιὰ νὰ τοῦ δυ-ναμώσῃ τὴ ζήλεια. Ἐξάρνα τὸν κῆταξε εἰρωνικά και τοῦ εἶπε, τι-νάζοντας τὴ στάχτη τοῦ πούρου της:

— Γιὰτί εἶσαι κασιόφης, ἀγριό-γατέ μου; Τί ἔχεις ἀγάπη μου; Πές μου πὺς σὺ φάνηκε τὸ γέμια; Αὐτὸς ὁ κ. ντὲ Λέον εἶνε πὺς κομ-φὸς... πὺς εὐχάριστος... Μοῦ φαί-νεται πὺς θὰ ταῖριαζα γι' ἀγάπη-μένην του. Μὰ... δὲν τοῦμ' νὰ τοῦ κάναί κόρτε. Δὲν εἶνε διαθέσιμος. Ἀγαπᾷ τὴ γυναῖκα σου!..

Ὁ Μορσεσκάν νινάχηκε ἀπάνω κατακόκκινος, μὲ τις γροθιὲς σφιγμένες.

— Εἶσαι μεθυσμένη, Ἀρτεμὶς!... φώναξε. Τί λόγια εἶν' αὐτὰ πὺς λές! Ἐρεῖς γιὰ ποιά μιλάς;

— Εἰκὴν δὲν ταραχίτε, δὲν ἀνησυχῶς καθόλου. — Γιὰ τὴν γυναῖκα σου μιλά, χρυσέ μου, τοῦ ἀποκρίθηκε. Γιὰτί σὲ παρᾷ αὐτὸ, ἀγάπη μου; Τόσο λοιπὸν τὴν περιφρονεῖς τὴ γυ-ναῖκόλα σου; Μοῦχεῖ πει χίλιες φορές πὺς εἶνε κρύα, μποῦξ!... Ἐ, δὲν σὲ πιστεύω. Ἐτσι εἰσάσε σεῖς οἱ σύγγροι. Δὲν ἐκτιμᾷς τις γυναῖκες σας. Κι' ὅμως ἔξω καλὰ πὺς ἡ διχ' σου δὲν εἶνε ὅπως τὴν παριστάνεις. Εἶνε γεμάτη ζωὴ, γεμάτη φλόγα. Ἐτσι λέει τοῦ-λάχρινον κάποιος πού τὴν ἔχει καλὰ...

Ὁ Μορσεσκάν δὲν μιλοῦσε. Εἶχε σηκωθεῖ και βημάτιζε ἐπάνω κατὸ νευρικά. Καὶ ἡ Ἀρτεμὶς εὐχαριστήμενη γιὰ τὸν πικάριζε ἐξακολούθησε νὰ φλυση εἰς βάρος τῆς γυναικὸς του.

Ὅλες αὐτὲς ἡ χυδαῖσες ἀντὶ νὰ ἐξαργυρῶσιν τὸν βαρόνο ἐ-ναντίον τῆς φίλης του, ὅπως δάταν τὸ φυσικὸ, τὸν ἔκταναν νὰ μ-σῇ περισσότερο τὴν γυναῖκα του και τὸν Ἰά-κωβο ντὲ Λέον. Ἦταν περὶ βέβαιος ὅτι ἡ σέ-σας τῆς Ἰωάννας και τοῦ Ἰακώβου δὲν ἦσαν ἄ-σας τῆς ποδοῦσε νὰ ἐκδικηθῇ. Ἐπρεπε νὰ βοή-γνῃς και νὰ μονομαχήσῃ μὲ τὸν Ἰά-κωβο. Ἀν τὸν ἐσκότωνε θὰ ἱκανο-ποιεῖτο ἀπολύτως. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ βαρύνῃ τὴν γυναῖκα του ἡ μονομαχία αὐτῆ. Ἐπρεπε νὰ νομίσειν δλοῖ πὺς

μονομαχεῖ γιὰ τὴν Ἀρτεμίδα. Ἐτσι τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς του, ἡ συζυγικὴ του ὑπόληψις, θάμεναν ἀσιλίες, ἀκηλίδωτες.

Θυμωμένος ὅπως ἦταν, γεμάτος νεῖρα, ἀκεφὸς, ἔτοιμος νὰ ξε-σπᾷ τὴν ὀργήν του μὲ τὸ παραμικρὸ, τράβηξε πρὸς τὴ Λέσχη, στήν ὁποία ἐσθναζε. Συνάντησε ἐκεῖ πολλοὺς φίλους του, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν κ. Μοντελὲν και τὸν κ. ντ' Ἐρμανῶ. Πλησιάζοντας τοὺς δὺν τελευταίους τοὺς παρεκάλεσε νὰ περάσουν σ' ἕνα ἰδιαιτέρω δια-μῆτιο. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἐκάθισαν τοὺς ἐξήγησεν ὅτι ἐπιθυμῇ νὰ μονο-μαχήσῃ μὲ τὸν κόμητα ντὲ Λέον. Ὁ Μοντελὲν ἀκούγοντας τὸ ὄ-νομα τοῦ ἀντιζήλου του ὁπομιάστηκε.

— Γιὰτί; ρώτησε. Τί σὰς ἔκαμε ὁ κόμης;

— Μὲ προσέβαλε.

— Πὺς; Πότε;

— Στὸ γέμια τὸ ὁποῖο παρέθεσε ἡ Ἀρτεμὶς. Εἶχε καθίσει πλάι τῆς και τῆς φερνόνταν μὲ σκανδαλώδη τρυφερότητα γιὰ νὰ μὲν-ραῖ. Εἶμαι βέβαιος πὺς τὸ ἔκαμε ἐπιτηδὲς κ' ἐννοῶ νὰ ἱκανο-ποιηθῶ.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Μοντελὲν, λυ-ποῖμαι πὺς δὲν μετῶ νὰ σὰς χρησιμεύω ὡς μάρτυς, γιὰτί, ὅπως ἔρετε ἔχω μονομαχήσει μὲ τὸν ντὲ Λέον. Πρεπε νὰ βοηθῇ κάποιον ἄλλον.

Ὁ Μορσεσκάν βοήθη λογικὴ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Μοντελὲν και ὥρισε ὡς δευτέρον μάρτυρά του τὸν φίλον του κ. Τραντύ. Οἱ δὺν μάρτυρες τοῦ βαρόνου ἐτρέξαν ἀμέσως στὸ σπίτι τοῦ κ. ντὲ Λέον. Δὲν τὸν βοήξαν ὅ-μως ἐκεῖ και τοῦ ἀφῆσαν τὰ ἐπισκε-πτῆριά τους κ' ἕνα σημεῖωμα, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν ἐξηγοῦσαν τὸν λόγο τῆς ἐπισκέψεώς του.

Ὅταν ὁ Ἰάκωβος γύρισε σπίτι του και διάβασε τὸ σημεῖωμα τῶν μαρτύρων τοῦ Μορσεσκάν ἔμεινε γιὰ λίγες στιγμὲς κατάληκτος, Γιὰτί τὸν καλοῦσε ὁ Μορσεσκάν σὲ μονομαχία; Γιὰτί εἶχε φερθεῖ τρυφερά στὴν Ἀρ-τεμίδα; Μὰ αὐτὸ δὲν ἦταν ἀλήθεια. Τότε:... Ἐπρόκειτο ἀσφαλὸς γιὰ τὴν Ἰωάννα. Νά, αὐτὸ ἦταν. Ὁ Μορσεσκάν ἔκανε ἕνα δλοῖ οἱ σύγγροι. Μονομαχῶσε γιὰ τὴν γυναῖκα του ἔ-χοντας ὡς πρόσχημα τὴν φίλην του...

Ὁ Ἰάκωβος καταλάβαινε ὅτι οὐτε ἦταν δυνατόν, οὔτε κι' ἐπρεπε ἴσως ν' ἀποφύγῃ τὴν μονομαχία αὐτῇ. Θὰ μονομαχοῦσε. Ἀν ἦταν γοαφὸ τοῦ νὰ φονεῖται γιὰ τὴν Ἰωάννα, θ' ἀπέ-θνηκε εὐχαριστήμενος!

Ἐπρεπε συνεπὲς νὰ συναντήσῃ τοὺς φίλους του και ὥρισε ὡς μάρ-τυράς του τὸν Ἰωάννη ντὲ Γαμπέρο και τὸν Τζὼν Ἐβελν. Ἀγγλον τὴν καταγώνην.

Οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰακώβου και τοῦ Μορσεσκάν συναντήθηκαν τὴν ἄλλη μέρα και ἐκάνονσαν τὰ τῆς μονομαχίας. Ὁ Μορσεσκάν εἶχε προτείνει νὰ γίνῃ ἡ μονομαχία μὲ ξίφος. Ἦταν ἀριστὸς ἐξομαρῶς. Ὁ Ἰάκωβος δέχτηκε, παρὰ τις ἀσάσεις τῶν μαρτύρων του, οἱ ὁ-ποιοὶ ἐπέμεναν νὰ γίνῃ ἡ μονομαχία μὲ πιστόλι κι' αὐτὸ, γιὰτί ὁ κό-μης ντὲ Λέον εἶχε πληρωθεῖ στὸ χέρι πρὸ δλοῦ ἐτῶν και ἡ πληγὴ αὐτὴ ἂν καὶ εἶχε κλείσει, τὸν ἐμποδίζε νὰ ἐξομαχῇ και τὸν ἐκού-ραζε γρήγορα.

— Λέγομαι νὰ γίνῃ ἡ μονομαχία μὲ ξίφος, ἐτόνισε κατηγορημα-τικά στὸ τέλος ὁ Ἰάκωβος. Εἶνε περιττὸν νὰ συζητοῦμε περὶ γι' αὐτὸ, φίλοι μου! Ἐρεῖς πὺς παῖσι τὴ ζωὴ μου στὰ χερσὶ. Ἐστο ὁμως... Ἀς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ!...

Κατόπιν δλοῦν αὐτὸν ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ ἡ μονομαχία στὶς τρεῖς μετὰ τὸ μεσημέρι τῆς επομένης, στὸ Σαβῶν, κοντὰ στὰ Βελ-γικά σύνορα.

ΘΑ ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΩ!...

Ὅταν ὁ Ἰάκωβος ἔμεινε μόνος, ὅταν οἱ μάρ-τυρές του ἐφῆγαν, κάθισε μπρὸς στὸ γραφεῖο του, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὰ χέρια του κι' ἄρ-μισε νὰ σκέπτεται.

Ἡ μονομαχία αὐτὴ μὲ τὸν κ. Μορσεσκάν δὲν ἦταν ὅπως ἡ ἄλλες στὶς ὁ-ποῖες εἶχε λάβει μέρος ὡς τώρα.

(Ἀκολουθεῖ)

Εἶσαι μεθυσμένη Ἀρτεμὶς!...

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΑΝΔΡΟΓΥΝΟ ΜΕ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

ΩΓΚΡΑΣ... "Ετσι τόν λέγανε. Ήταν ένας απλόκοις χωρικός από μια μακρινή επαρχία. Με την επιστροφή του, τον είχα στο λόχο μου. Όλοι οι άνδρες του λόχου τον θεωρούσαν σαν λιγάκι χαζό.

Μα ο Μωγκράς δεν έδινε σημασία σ' ότι έλεγαν γύρω του, ήταν πάντοτε απορροφημένος στον εαυτό του, χωρίς όμως να φαίνεται και θλιμμένος. Έμοιαζε να κυνηγά ένα όνειρο που δεν είχε ούτε αρχή ούτε τέλος.

Είχαμε γίνη οι καλύτεροι φίλοι μαζί του. Κι' αυτό από τότε που ένα απόγευμα με πλησίασε με ένα μυστηριώδη τρόπο στην αυλή του στρατώνος και μου είπε σ' αυτή:

— Έχεις; Έχω δύο...

— Έχεις δύο; Τι δύο;

— Νά, δυο δίδυμα!

— Α! Και τι ηλικία έχουν;

— Μά... απόψε μόλις γεννήθηκαν. Τον έκνιπα με περιέργεια.

— Μά πως διάβολο έμαδες έτσι γρήγορα πως σου γεννήθηκαν δυο δίδυμα; ρώτησα. Πήρες κανένα τηλεγράφημα;

— Α, μπά! Το έμαθα απόψε, στον ύπνο μου. Τον έκνιπα άλλη μια φορά. Αλλά και πάλι δεν είδα τίποτε το ανώμαλο πάνω του.

— Δεν καταλαβαίνεις, αϊ; μπορεί. Μά πως να καταλάβεις; Είπε μυστικό... Μην πής όμως τίποτε στους άλλους. Νά, μαθαίνω τη νύχτα, με τα όνειρα, ότι κι αν είναι να μου συμβή. Κατάλαβες τώρα;

— Ας πούμε πως κατάλαβα, του απήντησα. Εκείνος εξηκολούθησε:

— Κ' η γυναίκα μου το ίδιο. Νά, την παραμονή που κηρύχτηκε η επιστροφή μου, κι' εγώ και η Λουίζα σηκώθηκαν με ξυπνήματα τα μούτρα. Τι έχεις; της είπα. Κ' έρη; μου είπε αυτή. Έγώ, τίποτα! Αποκρίθηκα. Ψεύτη! μου λέει τότε εκείνη. Έχεις κ' έρη, εγώ κ' έρω... Και διηγήθηκα τότε ο ένας στον άλλο, το όνειρο που είχαμε ιδεί. Ήταν το ίδιο, το ίδιο κι' απαράλλαχτο.

— Έτσι αϊ;

— Ναι, ναι. Το ίδιο σου λέω. Νά, είμαστε, λέει στο χωράφι με τα δυο βώδια μας. Έπειτα τα βώδια άρχισαν να χωρίζουν. Τα πήραμε από πίσω, εκείνη το ένα, εγώ το άλλο... Κι' όλο εχωρίζαν, κ' έμεινε μαζί τους. Κάποτε τα πιάσαμε. Μά τότε και άνοιξε άναμεταξί μας. Απλώσαμε τα χέρια, μά τίποτα, όλο και άνοιγε... Τότε καταλάβαμε πως θα χωριζόμαστε...

Από τη μέρα αυτή γινήκαμε φίλοι με τον Μωγκράς. Έπειτα από τρεις μέρες, έπηρες ένα γράμμα από το σπίτι του. Του έγραφαν πως η γυναίκα του είχε γεννήσει δίδυμα!

Πέρασε αρκετός καιρός και μιά μέρα ο Μωγκράς μου είπε:

— Λοιπόν, την Κυριακή θα καλοπεράσουμε, φίλαρχο μου. Θα κατέβουμε στην πόλη με άδεια. Σου έχω τραπέζι.

— Μπά! Μήπως έκληρονόμος;

— Όχι, μά η γυναίκα μου θα μου στείλη διακόσια φράγκα. Το ξέρω...

— Τό είδες κι' αυτό στον ύπνο σου;

— Ναι. Της ζήτησα πεντακόσια, μά δεν είχε τόσα. Θά το ιδής! Και αληθινά, το Σάββατο βράδυ ο Μωγκράς έπαιρνε μιά επιταγή για διακόσια φράγκα. Την Κυριακή έπεράσαμε μιά χαρά, στην πόλη.

Η 7 Ιουλίου του 1915 θα μείνη για μένα μιά άξεραστη μέρα. Βρισκόμαστε στο μέτωπο, και από μέρες περιμέναμε την επίθεση του εχθρού που τον είχαμε άπεναντί μας.

Πριν από σαράντα όχτρος, ο Μωγκράς μου είχε ειπεί πως «η μέρα δεν θα περνούσε καθόλου καλά», και ότι αυτός ο ίδιος ήταν «σημαδεμένος».

Ανατρίχασα όταν άκουσα τα λόγια του οντά. Ήξερα πολύ καλά τη διαβολική προφητική δύναμη που είχε αυτός ο άρρετικός χωρικός.

Ο Μωγκράς δεν επρόσθεσε τίποτε, αλλά εκάθησε άμέσως μέσα στο χαρτί μου, έβγαλε ένα λερωμένο χαρτοφάκελλο μέσα από το γυλιό του και άρχισε να γράφει. Έπειτα από λίγο μου είπε:

— Πάρε αυτό το γράμμα, είναι για τη γυναίκα μου. Μόλις γίνη αυτό, μόλις σκοτωθώ δηλαδή, να της το στείλεις. Νά

σου πω, δεν σου το κρύβω πώς, όπου και νάνε, θάρη κι' αυτό να με βοηθίσει. Ού, είμαι σ' ουρους γι' αυτό. Και δεν έμαθα διάβολο θά γίνη με τα μικρά. Αν τάπαιρνε κοντά της ή μάνια μου...

Στις δύο απ' τα μεσάνυχτα, το πανηγύρι άρχισε κάπως να παροβλικό βροντούσε. Ο εχθρός επίθεση, έμεις αντίθεση. Ήξεμε όμως, όταν πληγώθηκα. Με μετέφεραν άμέσως στο όρεινο νοσοκομείο. Εκεί πληροφορήθηκα ότι είχαμε βρει ανάμεσα στο σκοτωμένους και το δυστυχισμένο το Μωγκράς. Και έστειλα άμέσως στη γυναίκα του το γράμμα που μου είχε παραδώσει, σύμφωνα με τη θέλησή του.

Πέρασαν τρία χρόνια από τότε, ο πόλεμος έτελειώσε, ήρθαν άποστράτευσις. Κάποτε, μερικάς ύποθεσις μου με έφεραν σε μιά μικρή επαρχιακή πόλη, της οποίας το όνομα και μου ήμυσε. Ήταν η πατρίδα του Μωγκράς.

Ζήτησα πληροφορίες, και μου έδειξαν το δρόμο που έφερνε τα σπιτάκια του. Ήταν κάπου είκοσι λεπτά έξω από τη μικρή πόλη. Δεν ήμουν βιαστικός και άπεφάσα να πάω μέχρις εκεί.

Βρήκα το μικρό άγροτικό σπιτάκι, πίσω από ένα λόφο, κοντά μέσα στα δένδρα. Πουθενά δεν είδα τόσες μέλισσες όσες είδα να βουίζουν ανάμεσα στα πυκνά φυλλώματα. Όταν έφθασα στο φράχτη του αυλού μου, ένα κοριτσάκι έτρεξε να μου άνοιξη το πλοκό που έχρησιζαμε για πόρτα.

Το ρώτησα αν αυτό ήταν το σπίτι της κυρίας Μωγκράς.

— Έδω εινε, έδω εινε κυρία.

Και έτρεξε προς τα μέσα, φωνάζοντας:

— Γιαγιά, ένας κύριος, γιαγιά!...

Μιά γρηά βγήκε άμέσως.

Με τα πρώτα λόγια που της είπα, με έκρινε.

— Άλλοιμονο! καλέ μου κύριε, η νύφη σου δεν ζή πειά δυστυχώς.

— Και πότε πέθανε; ρώτησα.

— Στις 7 Ιουλίου.

Την ίδια μέρα που πέθανε κι' ο συνάδελφός μου! σκέφθηκα.

— Ναι, κύριε, συνέχισε η γρηά, η νύφη σου πέθανε μέσα σε μιά μέρα. Το πρωί, όταν σηκώθηκε, είχε πυρετό. Μας είπε πως από βραδύς είχε ιδεί στον ύπνο της το μαχαίρι των άδελφών της, κι' όλο έλεγε πως θα πέθανε. Κι' αληθινά, άπέθανε το βράδυ.

Μου έδειξε έπειτα την είσοδο της του σπιτιού του Μωγκράς, την οποία είχαν λάβει από το σύνταγμα του. Άνοιξα και διάβασα το παρακάτω του θανάτου του Μωγκράς, χρονολογημένο στις 7 του Αύγουστου του έτους εκείνου.

Της τα πέστρεψα, χωρίς να της πω τίποτα.

Αλλά είχα καταλάβει ότι ο Μωγκράς και η γυναίκα του είχαν πεθάνει την ίδια μέρα. Το πικρό είχε συνταχθεί, όταν το σύνταγμα άποσυνθεί στα μετόπισθιν.

Τι λέτε τώρα έσείς γι' αυτή την ιστορία;

ΜΩΡΙΣ ΠΕΛΑΤΕ

ΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

ΥΠΗΡΞΕ ΑΤΛΑΝΤΙΣ;

Ο Όμηρος, ο Ησίοδος, ο Εὐριπίδης, ο μέγας πολιτικός νομοθέτης ο Σόλων, ο Πλάτων και πολλοί άλλοι έμυθον για την ύπαρξη της μεγάλης και εξαιρετικά πολιτισμένης νήσου Ατλαντίδος, η οποία βρισκόταν στον Ατλαντικό Ωκεανό, άκριβώς άπέναντί από τας Ηρακλείους Στήλας. Μέσα σε μιά τραγική νύχτα η νήσος αυτή χάθηκε κάτω από τα κύματα στα ύψη και άνεξεύρετα βύθη, πένοντας μαζί της και το μυστικό του πολιτισμού της.

Ο Γάλλος όμως Λουί Γκεργκονόρ στο Έγκυκλοπαίδειο λέγει του της «Ιστορίας, Βιογραφίας, Μυθολογίας και Γεωγραφίας» άποφροβητεί την ύπαρξη της Ατλαντίδος, λέγοντας ότι όλα τα παλαιά Ατλαντίδος εινε φανταστικά και παραμύθια στη δημιουργία των οποίων έδωκαν άφορη ή άτελεις κατά την άρχαιότητα πληροφορίες των Ελλήνων για τούς Κανονίους νήσους και τη Μαδέρα.

Τι να πιστέψη κανείς; Τα κύματα του Ατλαντικού εξακολουθούν την άπειρα πάλι τους και τίν άτελείστο ορμή τους, χωρίς να μās παρέχουν καμιά πληροφορία σχετικά με την πολυθνήνη Ατλαντίδα.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

ΤΟΥ ΤΖΕΤ'ΜΣ ΣΜΙΘ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Σε λίγο άκουσα στη σκάλα τα βήματα του Ουίλλιαμ. Μπήκε στο δωμάτιο, πέταξε το καπέλλο του σε μιά πολίτρονα και μου είπε:

— Έπί τέλους, φίλε μου!... Είμαι περισσότερο ή πυχός πειά. Τα πράγματα πηγαίνουν καλά.

— Είδυτε την μητέρα της Ντόλλυ;

— Ναι.

— Λοιπόν;

— Θα σου πω. Πές μου προηγούμενος τα δικά σου. Τι έκαμες; πηγες στην κ. Στήβενς;

— Μόλις έγύρισα από το μεγάλο της.

— Την είδες; Τι σου είπε. Πώς πέρασε τη νύχτα της;

— Ήσυχα, άν μπορή να το πη κανείς αυτό. Ήσυχα όσον άφορά Έκείνην. Άνισχυόμμε όμως για μās...

— Δεν της είπες βέβαια την αλήθεια;

— Όχι.

— Λοιπόν;

— Επιστεψε όσα της διηγήθηκα. Θά σου τα διηγήθω και σένα κατόπιν για να μη χάμης κανένα λάθος, όταν θά την δής. Μολαταύτα, ή άδυστη κυρία υποφέρει φρικτά. Φοβάται, αγωνιά, τρέμει, έχει χάσει την ήσυχία της. Δεν ήθελε να μείνη άπόψε μόνη. Ζητούσε να ρθή μαζί μās...

— Θα το άπέφυγες βέβαια αυτό;

— Φυσικά. Την συμβούλεψα να μείνη την νύχτα αυτή σ' ένα ξενοδοχείο, από τα κεντρικότερα του Λονδίνου. Έτσι θά εινε ήσυχη και ασφαλής...

— Έκαμες καλά.

— Εγώ έπληγα και εύθείαν στο σπίτι της μητέρας της Ντόλλυ...

— Φινιάζομαι τη θέσι σου...

— Ομοίολογ ότε είδα κι' έκαδη να την καθουσίωσω, να την πείσω πως δε συμβαίνει τίποτε το σοβαρό. Την βρήκα να κλαίη. Ήταν άπαρηγόρητη, άπελπισμένη. Νόμιζε πως έχασε την κόρη της για πάντα, το μυστήριο της εξαφανίστηκες της Ντόλλυ την έκανε να σαστίη, μαλισταβρίοντα και στη θωδεδνολαν...

— Όταν μ' άνήγγειλαν, τινάχτηκε άπάνου κ' έτρεξε να με δη μία ώρα γρηγορότερα. Κοιμάστανε άπάνου μου και μου φώναζε:

— Δεν σάς έξρω πούος έσθε. Συγχωρήστε με, λυπηθήτε με... Πέστε μου για το παιδί μου. Ζή!... Είμαι βέβαιη πως έχόσαστε να μου πητε για την Ντόλλυ μου...

Την έλυτήθηκα Σπαράχτηνε ή καρδιά μου. Κοιμότανε από τα χέλη μου. Με κντάζε κατάματα. Μά μου λέξη, μά άποχη, άτελπιστική λέξη, θά την σκότωνε... Ήσυχα, κυρία, της είπα. Η κόρη σας; εινε καλά... Τα δυο-τρία έτηρά αυτά λόγια την έκαμιν να κρημαστή περισσότερο άπάνου μου.

Ήταν έξαλλη. Φώναζε κ' έκλαιγε μαζί, έκανε σαν τρελή:

— Εινε καλά!... Μου είπατε πως εινε καλά!... Έτσι δεν μου είπατε!... Ό, Θεέ μου, σάς ικετεύω, πέστε τό 'μου άλλη μιά φορά... Άν έξάρτε πόσο υποφέρω, άν έξάρτε πόσο έκλαψα!... Εινε το μόνο μου παιδί. Την λατρεύω... Και να την χάσω έτσι άξαφνα!... Τι της συνέβη!... Πού εινε!... Γιατί δεν εινε μαζί σας!... Μιλήστε μου, μιλήστε μου...

— Άκούστε με, κυρία, της είπα. Πρό παντός έπρεπε να σάς καθουσίωσω. Σας είπα, λοιπόν, ήσυχάστε, μην άνησυχήε καθόλου, μά καθόλου... Η μίς Ντόλλυ εινε καλά, έντελώς καλά...

— Έξαφνα με κντάζε άγρια, με μιά παράξενη λάμψη στα μάτια και με ρώτησε με φωνή υπόκοψη:

— Μου λέτε αλήθεια; Δεν μου λέτε ψέμματα;

— Σας όρκίζομαι, κυρία!

— Ά συγγνώμην... συγχωρήστε με... Ο πόνος μου με κάνει να μην ξέρω τί λέω...

— Βλέπετε λοιπόν που παραφέρεσθε χωρίς λόγο. Καθήστε, ήσυχάστε. Και θά σάς πω το καθετί.

— Και ή Ντόλλυ, το παιδί μου;

— Θα την δής σε λίγο.

Το πρόσωπό της γαλήνεψε. Τα μάτια της άστραφαν γεμάτα έλπίδα. Με παρέσυρε σ' ένα σαλόνι και κάθησε πλάι μου.

— Έν πρώτοις, κυρία, της είπα, πρέπει να σάς συστηθώ...

— Ναι, βέβαια... Θεέ μου!... Τι άπερίσκεπτη που είμαι!... Δεν σάς ρώτησα τ' όνομά σας. Με συγχωρείτε και γι' αυτό;

— Μ' όλη μου την καρδιά.

— Ευχαριστώ... Πολύ σάς ευχαριστώ...

Της είπα πούος είμαι κι' αυτό την έκαμε να μ' άκούη με περισσότερη έμπιστοσύνη. Κατόπιν της διηγήθηκα την ιστορία που πλάσασα για τούς κακοποιούς.

— Και την πίστεψε;

— Άπ' λυτός. Όταν μάλιστα της είπα πως ή μίς Ντόλλυ βοίσκεται όχι στην κλινική, αλλά στο σπίτι μου κι' ότι σε λίγο θά την άδηγήσω κοντά της, μουσφίξε τα χέρια και έπί αρκετά λεπτά μου ψιθύριζε λόγια ευγνωμοσύνης:

— Είσαστε ο σωτήρ της κόρης μου! Πώς θά μπορέσω να σάς άναπαδώσω το καλό που της κάματε; Θά θέλα να σφέξω το χέρι του κ. Πέρερσον, μούπε για σένα και συνέχισε: — Δεν θά τόν δω!... Δεν θάρη μαζί σας;

Την έβεβαίωσα πως θά γίνουν όλα σύμφωνα με τις επιθυμίες της άρκει να εινε ήσυχη και φρόνιμη, άρκει να μην άφήση τον εαυτό της να παρυσυθώ σε νέες συγκινήσεις, ή όποιες θά ήσαν επικίνδυνες στην Ντόλλυ ιδίως, έπειτα από τον κλονισμό του νευρικού της συστήματος... Την χαιρέτησα κατόπιν κι' έφυγα. Με συνόδευσε ως την πόρτα, σφίγγοντάς μου το χέρι και ψιθυρίζοντάς μου θερμές ευχαριστίες.

— Όστε τα πράγματα πηγαίνουν καλά.

— Ας δοάσουμε λοιπόν τον Θεό κι' ας έλπίσουμε πως δεν θά μās έγκαταλείψη, μέχρι της στιγμής που θά έξοντώσουμε το βδελυρό έκείνο τέρας... Ας μη χάνουμε όμως καιρό... Πρέπει να τρέξουμε στην κλινική. Δεν πρέπει να μη μās βρή πλάι της ή Ντόλλυ όταν ξυπνήση. Παράγγειλέ μου λοιπόν ένα καλό πρόγευμα κ' έτοιμάσου όσο να φάγω κάτι...

Όταν έφεραν το πρόγευμα ο Ουίλλιαμ κάθησε κι' άρχισε να τρώγει με βουλιμία.

— Πρέπει να κερδίσουμε τις δυνάμεις μας, Τζώρτζ, μούλεγε τρώγοντας. Ο άγωνας μας δεν έτελειώσε...

Έκάθησα κ' έγραφα τις όλίγες αυτές γραμμές στο ήμερολόγιό μου, φόρεσα κατόπιν το έπανόφορό μου και το καπέλλο μου και τοιμάστρηκα να φύγωμε.

Ο Ουίλλιαμ δεν έχασομείσε καθόλου. Αρπάξε το καπέλλο του και με παρέσυρε στη σκάλα, κρατώντας στο χέρι και τρώγοντας ένα σάντουιτς.

Πήγαμε και εύθείαν στην κλινική του κ. Χάρτ.

Η Ντόλλυ κοιμόταν ακόμη.

— Ας την άφήσουμε να ξυπνήση μόνη της, είπεν ο καθηγητής. Ας περιμένουμε...

Εκαθήσαμε στο γραφείο του γατρού Χάρτ και μιλούσαμε. Πέρασε έτσι μιά ώρα, μά και μισή, δύο κ' έπί τέλους ή νοσοκόμος ήρθε τρέχοντας και μās είδοποίησε πως ή μίς έξυπνησε. Τρέξαμε άμέσως στην κάμαρά της. Μόλις μās αντίκρισε, το πρόσωπό της φωτίστηκε από ένα άγγελικό χαμόγελο.

Ο καθηγητής πλησίασε στο κρεβάτι της, έσκυψε κοντά της, και της είπα:

— Είμαι καλύτερα, παιδί μου;

— Ναι, νοιώθω καλύτερα τον εαυτό μου... Ευχαριστώ... Σας ευχαριστώ.

— Εές να δής την μητέρα σου Ντόλλυ;

— Ναι, πολύ. Είπ' έδω!...

— Όχι, θά πάμε στο σπίτι. Σε περιμένει...

Η Ντόλλυ συγκινήθηκε. Τα μάτια της βούκωσαν. Θέλησε να τινάξη άμέσως από το κρεβάτι, μά ο καθηγητής την συγκάτησε.

— Μη ταράσσομαι, παιδί μου. Μείνε λίγες στιγμές να σου μιλήσω και θά φύγωμε.

— Φοχή μου μητερούλα! Την είδατε κ. καθηγητά!... Την καθουσίωσατε!...

— Ναι, εινε άπολύτως ήσυχη και περιμένει να σε σφίξη στην άγκαλιά της!... Άκουσε με όπως, πρώτα, κόρη μου. Στην μητέρα σου δεν είπα την αλήθεια. Δεν θέλησα να την τρομάξω. Δεν έκαμα καλά:

— Ναι, ναι, πολύ καλά!

— Της είπα πως έπεσα τυχαίως στα χέρια των κακοποιών πουρθαν να σάς κλέψουν και πως σάς έλευθερώσαμε, νταλούς πάλιν, καταισνίς του δρόμου. Σου τα λέω όλα αυτά για να ξέρεις τί θά διηγήθης στη μητέρα σου. Θά τα θυμηθής, δεν είν' έτσι;

— Ναι, καταλεπτώς. Μά πέστε μου... Πού νοιώζει πως βοίσκαμαι ή μητέρα μου;

— Στο σπίτι μου.

— Και θά φύγωμε τώρα άμέσως; Πέστε μου...

— Ναι, παιδί μου. Άρκει να νοιώθης τον εαυτό σου καλά.

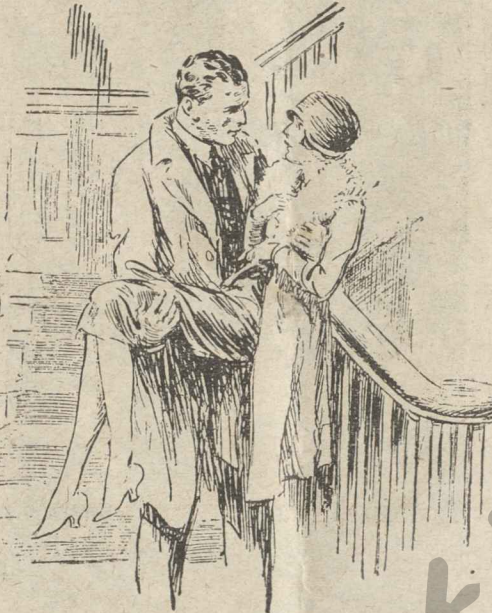
— Θά πηγαίνω και στην άκρη του κόσμου για να δω τη μαμά.

— Λοιπόν έμπρός. Ας έτοιμαζόμαστε. Πάρτε ένα τσάι, γιατί είμαστε έντελώς νηστική κ' έξαναλμένη, ντυθήτε και φωνάξτε μας. Θά σάς στείλω μιά νοσοκόμα να σάς βοηθήση.

Βγήκαμε έξω και περάσαμε στο γραφείο του δόκτορος Χάρτ, όπου δεν μείναμε και πολύ. Πριν περάσουν δέκα λεπτά μās είδοποίησαν πως ή μίς δεν ήταν σε θέση να σηκωθεί και να βαδίση, έε αίτιας της έξαναλνέσεως της.

Τρέξαμε στο δωμάτιο της Ντόλλυ και την βρήκαμε να κλαίη άπελπισμένα.

(Ακολουθεί)

Την πήρα στην άγκαλιά μου και την κατέβασα κάτω...

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΝΤΕ ΒΑΤΤΕΒΙΛ, Η ΔΙΑΒΟΛΟΓΥΝΑΙΚΑ!

Ο Λουδοβίκος 14ος και οι άριστοκράτες της Ελβετίας. Οι συνομοσίου των Ελβετών. Όπου εμφανίζεται Αικατερίνη. Η περίεργη ζωή της. Η περιπέτειός της. Μονομαχία γυναικών! Θαυμαστά, ναι, αλλά φίλοι, όχι. Σκοτώνει τον άνθρωπο που την αγάπησε για να γίνει γυναίκα ενός φτωχού παπ. Η δίκη της. Τα τραγικά μερικά τοπικά ζητήματα. Η χάρις. Οι απόγονοί της κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τον καιρό που έβασίλευε στη Γαλλία ο Βασίλειος "Ηλιος", όπως αποκαλούνταν το Λουδοβίκο 14ο, η Βέργη της Ελβετίας αποτελούσε ένα μικρό κρατίδιο, μία μικροσκοπική αριστοκρατική δημοκρατία, ύποτακτη στην βασιλεία των Γάλλων. Στά 1867, μία αντιπροσωπεία της Βέργης πήγε να χειριστεί το Λουδοβίκο και να συζητήσει για μερικά τοπικά ζητήματα.

Ο Λουδοβίκος όμως δεν δέχθηκε την αντιπροσωπεία αυτή, προσποκίως, αλλά την παρέπεμψε απ' ευθείας στο καρδινάλιο του. Και οι αντιπρόσωποι της Βέργης έγιναν ταπεινωμένοι και όργισμένοι στην πατρίδα τους. Τότε μερικοί ήμερονες, έχθροι της Γαλλίας, θέλησαν να επωφεληθούν της αναταραχής αυτής των Ελβετών αριστοκρατών κατά του Λουδοβίκου. Αρχισαν λοιπόν η ραδιουργίες και σε λίγο ο αντιπρόσωπος της Γαλλίας στη Βέργη βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση.

Η συνομοσία έναντιον της Γαλλίας αποκτούσε όλοένα και περισσότερους όπαδους ανάμεσα στους Ελβετούς υπαρκτίδας. Άλλ' ο Αμελώ, όπως λεγόταν ο αντιπρόσωπος του Λουδοβίκου, δεν ήταν άνθρωπος που να τὰ χάνει έτσι εύκολα. Αρχισε άμέσως κι αυτός τις μηχανορραφίες, και προσπάθησε να σχηματίσει ένα άλλο, δικό του κόμμα, φιλικό προς τους Γάλλους. Και όλα αυτά εντελώς μυστικά, χωρίς αυτός ο ίδιος να φαίνεται καθόλου.

Ο μεγαλύτερος και ο καλύτερος συνεργάτης του Αμελώ στις ενέργειές του αυτές ήταν μία γυναίκα που έμεινε ιστορική για την όμορφιά, την έξυπνάδα και την περιπετειώδη ζωή της. Η γυναίκα αυτή λεγόταν Αικατερίνη ντε Βάττεβιλ.

Η Αικατερίνη είχε γονείς ευγενείς αλλά όχι και πλούσιους. Ήμεινε όρφανη σε ηλικία δέκα τριών ετών, και από μικρή έδειχνε το τί θα γινότανε μία μέρα. Ποτέ δεν την είδαν να παίζει με κοινές όπως όλα τα κορίτσια της ηλικίας της. Ντυνόταν άοργοτικά, έτρεχε στους άγρους, έσυνταζε στο αυθιουργείο ενός γέρου φίλου της, ο οποίος της έφτιαχνε, για να την ευχαρίστη, μικρά όπλα... Τα μόνα παιχνίδια της ήταν τα μικρά πιστόλια που έκλεβε κρυφά από τα αδερφάκια της και η σπάθες που ξεκρεμούσε από τις αρχαίες πανοπλίες που κρεμότανε στους τοίχους του πατρικού της σπιτιού. Ήτανε δέκα όκτω χρονών, όταν η δούκισσα ντε Κρεκί την έσυμπάθησε και την έπηρε στην άκολουθία της. Άλλά δεν κατώρθωσε πολλών καιρό να μείνει μαζί της.

Μία μέρα η Αικατερίνη έμάλωσε με μία άλλη κυρία της άκολουθίας της δουκίσης. Και σαν άμαζόνα που ήτανε, έκάλωσε την κυρία αυτή σε μονομαχία! Η συνάντησι έγινε πραγματικά την άλλη μέρα. Οι φίλοι των δύο γυναικών που παρευρέθηκαν στη μονομαχία αυτή, εφρόντισαν να γεμίσουν τα πιστόλια με μπαρούτι μονάχα κι' όχι με σφαίρες. Και οι δύο αντίπαλοι, που δεν ήξεραν αυτήν την λεπτομέρεια, άδεισαν τα πιστόλια τους κατάμουτρα η μία στην άλλη, χωρίς να πάθουν τίποτε άλλο έξω απ' το σουρουπλίσιο των μολλιών των!

Θέλησαν τότε να συνεχίσουν τη μονομαχία με το ξίφος, αλλά οι μάστιγες έμπεσαν στη μέση και τις έχώρισαν. Όποσδήποτε η Αικατερίνη εγκατέλειψε την άλλη μέρα την άκολουθία της δουκίσης και άρχισε την τυχοδιωκτική της ζωή. Μετά καιρό έβρεθήκε στο Βάδεν. Ο πρεσβευτής της Πρωσίας εκεί είχε πάρει ως δώρο ένα αντίθεσο όλογο που και οι Ικανώτεροι καρβαλλάρδες δεν κατώρθωσαν να το ύποτάξουν. Μία μέρα η Αικατερίνη είχε πάει στο Πρώσσο προβευτού, και ελθε το όλογο αυτό όλογο. Χωρίς λοιπόν να δώσει προσοχή σ' όσους την συμβούλευαν να αποφύγει ένα τόσο επικίνδυνο τόλμημα, η άμαζόνα μας έπήδησε επάνω στο περήφανο ξώο, ώμορος έμπρος, έχάθηκε στην άγκωνή του δρόμου, και σε λίγο ξαναγύρισε πλαταγίζοντας θριαμβευτικά στον άέρα το μαστιγίο της, και δηγώντας το όλογο στο σταθλο του, ήρεμο και ύποταγμένο σαν άρνι!

Όλα αυτά τα έπεισόδια της άρρενωπής και πανοράας αυτής κόρης, ήταν έπόμενο να της δημιουργήσουν ένα πλήθος από θαυμαστές, αλλά ελαχίστους, κανένα σχεδόν αληθινό φίλο. Και όμως η Αικατερίνη ήταν όραία όσο λίγες γυναίκες. Το πρόσωπό της έμάγευε και το σώμα της ήταν αληθινά άγαλακτερό, μα και οι αποφασιστικοί τεροί άνδρες έδίσταζαν να ζήτησουν το χέρι μίας κόρης με τέτοιον, περισσότερο από άρρενωπό, χαρα-

Εσύχναζε στο σιδηρουργείο ενός γέρου φίλου της...

κτήρα. Το μόνο της έρωτικό έπεισόδιο ίσαμε τότε είχε πάρει ένο έξαιρετικά τραγικό χαρακτήρα. Τι είχε συμβή;

Η Αικατερίνη είχε λάβει μέρος μία μέρα σε μία εύθυμη κατηγετική έκδρομή. Στην ίδια έξοχη συμμετείχε και ένας Γερμανός έξιωματικός, ένας όμοιος άνδρας, τον όποιον είχε γοητεύσει η παρξενή αυτή ήρωίδα. Και σε μία στιγμή, που βρέθηκε μόνος μαζί της, σ' ένα πυκνό μέρος του δάσους, ο άτυχής αυτός ίεος θέλησε να φανή περισσότερο τολμηρός απέναντι της απ' ότι είχε φανή προηγουμένως. Άλλ' αυτό ήταν κάτι που έξώργισε τρομερά την περσιέδη αυτή άμαζόνα, η όποια χωρίς να χάσει καιρό τράβηξε το πιστόλι της, τον πυροβόλησε και τον έσπλωσε κάτω από το όλογο που με μία σφαίρα στο κεφάλι!...

Πέρασαν μερικά χρόνια ακόμα. Κ' έφαγα οι γνωστοί και φίλοι της Βάττεβιλ έμαθαν μ' έκπληξη τους, ότι η Αικατερίνη παντρεύτηκε ένα φτωχό πάστορα, σ' ένα χωριουδάκι χωμένο μέσα σε κάποιον βουνοπλαγιά, έναν άνδρωπάκο ήμερο, τρυφερό και χωρίς καμμία περιουσία!

Μολαταύτα φαίνεται πως η καινούργια αυτή ζωή εγούητεσε την παρξενή αυτήν Κλεισμένη στο πρεσβυτερίο της, εφρόντισε για τον κήπο της και περιποιόταν τις όρνιθες τις χήνες και τα περιστέρια της. Είχε κατωρθώσει μάλιστα, χάρις σε μερικές έμπειρες μένες δαστυαυρσίσεις, να δημιουργήσει ένα έδος μεγάλων, πολύ μεγάλων πετεινών. Και αυτό ήταν το καύχημά της!

Όσον άφορά τον πάστορα της, ο καλός κάγαθος αυτός άνθρωπος εφρόντανε έξαιρετικά την άρρενωπή σύζυγό του, η όποια έπαυζε διαρκώς και γελοίες μαζί του. Άπ' όθανε όμως γρήγορα, ο άτυχής, και η Αικατερίνη κατέβηκε στη Βέργη, για να ξαναχίσει την τυχοδιωκτική της ζωή...

Αυτή ήταν λοιπόν η έξαιρετική γυναίκα, την όποια ο Αμελώ, ο αντιπρόσωπος του Λουδοβίκου 14ου στη Βέργη, έ χρησιμοποίησε για να άνακαλύψει τους συνομοσίου Έλβετου άριστοκράτες και να κάμει να αναγύρισον τα σχέδιά τους.

Η Αικατερίνη ντε Βάττεβιλ δεν ήταν μονάχα όραία ούτε μονάχα τολμηρή και άφορη γυναίκα. Ήταν και φοβερά έξυπνη, σαστη νική, μπορεί να πη κανείς. Άρκει να πουμε ότι από την ήμερα που συναντήθηκε με τον άπεισταμένο του Λουδοβίκου σ' ένα φτωχό σπιτάκι, στην άκρη της Βέργης, η μοναχική της δράσις είχε τα πιο άπίστευτα άποτέλεσματα. Δεν ήταν κατ'άποκοπος η Αικατερίνη ήταν κάτι πολύ περισσότερο, κάτι που μόνον στη σκοτεινή εκείνη έπληξη και στα σκοτεινά

νότερα ακόμη παρασκηνία της ήμπορει να ανακάλυψη κανείς. Δεν μπορούμε να εκθέσουμε έδω όλες τις ραδιουργίες και τα πλάνια που μεταχειρίσθηκε η δαιμονία αυτή γυναίκα για να έπηρετήσει τον Αμελώ. Όποσδήποτε όλες η συνομοσίες που ελγυότανε έαναγαγόσαν η μία μετά την άλλη, και οι άριστοκράτες της Βέργης δεν κατώρθωσαν να βρουν μ' όλες τους τις προσπάθειες την αίτια των άποτυχιών τους αυτών. Ένα άόρατο χέρι έγκραμμό με μιάς ό,τι οι άλλοι εκποίεζαν να προετοιμάσουνε σιγά - σιγά και κρυφά.

Το πράγμα όμως δεν έμεινε μυστικό ως το τέλος. Κανείς δεν έρει σήμερα πως έπροδόθηκε η Αικατερίνη. Ένα βράδυ όμως, φρουρά της Βέργης παρεβίασε την πόρτα της, τη συνέλαβε και τη ώδηγησε με τα ντυτικά της στη φυλακή. Η άριστοκρατική δημοκρατία της πόλεως ήταν μόν ύποτακτη στο Λουδοβίκο, είχε όμως και κάποια δική της ανεξαρτησία. Όσες προσπάθειες μ' άν' άκαμς ο Αμελώ, δεν κατώρθωσε να σώσει τη συνεργάτιδά του. Και η Αικατερίνη έδικιάθηκε έτι έσχάτη προδοσία και κατεδικάσθηκε σε θάνατο.

Είπε όμως ανεκδιήγητα τα βασανιστήρια που ύπέφερε προηγουμένα στη φυλακή, για να όμολογήσει τας μυστικές ενεργείας της. Τη έφωγγαν σ' ένα μαγνήτι, τα δάχτυλά της, ως που το αίμα άναπηδούσε και τα νύχια της έπεσαν χωμένα. Την έκρεμοσαν από τα χέρια και στα πόδια της έδεναν μία τεράστια και βαριά πέτρα. Το αίμα που λούσε από τα μυσάκια και τα πόδια της, το σώμα της ήταν γεμάτο πληγές! Και για να την κάνουν

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η... ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΣΑΜΟΥΣΣΕ!

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΒΟΛΦ

ΠΡΟΣΩΠΑ: Άλφόνσος Σαμουσέ έμπορος, Σόνια σύζυγός του, Μπέν φίλος τους.

(Η σκηνή στο σπίτι του Σαμουσέ)

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Πάλι νέο δράμα τιμής! Ένας εργατικός έπιασε τη γυναίκα του απ' ατοφώρη με τον έραστή της

και χωρίς να χάσει καιρό, τους πυροβόλησε και τους έσπλωσε και τους δύο νεκρούς! Μα την πίστη μου, διαβάζοντας κανείς τις έφημερίδες και τα ρομάντζα, βλέποντας τα θεατρικά έργα, θα έβγαζε το συμπέρασμα, ότι όλοι οι παντρεμένοι περνάνε τον καιρό τους άπατώντας ο ένας τον άλλον.

ΣΟΝΙΑ.— Υπάρχει και κάποια έξαιρεσι.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Η δική μας, έ... Άλλο πού ξέρεις!...

ΣΟΝΙΑ.— Πώς δεν ξέρω! Μπορώ να είμαι βέβαιη για το παρξέν μου, όπως και για το δικό σου.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Για το δικό μου... Μή λες μεγάλο λόγο.

ΣΟΝΙΑ.— Μην πολέμεις να με κάνεις ν' άνησυχώ! Φτωχέ μου Άλφόνσε!... Σε βεβαιώνω πως δεν θα το πετύχεις.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (έπαναλαμβάνει κάπως πειραγμένος).— Φτωχέ μου Άλφόνσε!... Όποτε με περνάς για ήλιθο.

ΣΟΝΙΑ.— Έγω;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Φυσικά! Έτσι εινε οι γυναίκες.

Αν τις άπατήσης ελσαι ένας άθλιος, αν δεν τις άπατήσης ελσαι ένας ήλιθος!

ΣΟΝΙΑ.— Έλα τώρα μη θυμώνεις... Δεν μου έκανες ποτέ σου άπιστίες, γιατί δεν εινε σιόν χαράκηρα σου.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (ανάβοντας).— Α! δεν εινε σιόν χαράκηρα μου! Όποτε είμαι πιστός ε;

ΣΟΝΙΑ, (γελώντας).— Μα γιατί σου καταφαινεταί αυτό; Θα είχες, χωρίς άλλο, μεγαλειότητα έξια αν έκανες το αντίθετο.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (πηδώντας απ' τη θέσι του).— Τι είπες; Α! θα είχα έξια αν... Λοιπόν, καλά! Άκουσε! Δεν έπλητσα έγώ αυτό τον κανγα. Σου δηλώνω όμως—να μη με λέν Άλφόνσο αν δεν σε άπατήσω. Χαμογελάς; Δεν με πιστεύεις... Λοιπόν άπάνη κι' όλας θα σε άπατήσω. (Πηγαίνει και πέρνει το καπέλλο του). Φεύγω...

ΣΟΝΙΑ, (λίγο άνήσυχη).— Έλα, φθάνουν η άνοησίες.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Είπε άργά πειά. Συγκρατούσα τόσο καιρό τον έαυτό μου γιατί παρακαλώ; Για να άκούσω ύστερα από 15 χρόνων άρετή... αυτό που μου είπες... Α! Όχι... έχεις δικιο. Έμουνα μεγάλο ξώον!... (φεύγει).

(Η Σόνια μένει για μία στιγμή εντελώς σαστισμένη από την άναχώρησι του άνδρος της).

ΜΠΕΝ.— (Άργά, σαν άνθρωπος που δεν μιλάει, παρά μονάχα όταν δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά). Κάνετε άσχημα να τον έξωθήτε...

ΣΟΝΙΑ, (Ταραγμένη).— Έσείς γιατί δεν του είπατε τίποτα; Καθόσαστε εκεί σαν κούτσουρο!...

ΜΠΕΝ, (Πολύ ήρεμος).— Έξερτε πολύ καλά ότι δεν μ' άρξου ν' άνακατένομαι σ' ό,τι δεν με άφορά.

ΣΟΝΙΑ.— Μα εινε φίλος σας... Α! Θεέ μου... Τι τον έπιασε; Έπί τέλους δεν του ελτα και τίποτα. Για πέστε μου όταν μιλούσε μαζί σας σάς έξεδήλωσε ποτέ την έπιθυμία να με άπατήσει;

ΜΠΕΝ.— Όχι! Καμμία φορά μονάχα γελώντας μου έλεγε: «Πάντως εινε κουταμάρα σιόν έποχή μας, σιόν έποχή του ηλεκτρισμού και του άσφράτου τη-

πονή περισσότερο, την έντυσαν μ' ένα μακρό πονκάμισο από κηρομένο ύφανμα, που έμπόδιζε τις πληγές της να κλείδουν.

Υστερ' από τόσα μαρτύρια, που έκρατάναν δυο όλόκληρους μήνες, την ώδηγησαν στη λαμητρομό, όπου ο δήμος την έπεριέμει με το ξίφος γυμνό.

Άλλ' η Αικατερίνη δεν πέθανε. Την τελευταία στιγμή ένας από τους γεροναστάς της δημοκρατίας της Βέργης έπηρε το λόγο και έ- έγγησε με εύλογες φράσεις ότι η δικαιοσύνη, έχοντας ύπ' όφιν της το άσθενές φίλον, στο όποιο άνήκει η κατηγορουμένη, της έχάρισε τη ζωή. Από εκεί πέρα τα πράγματα έπληξαν καλά. Θέλησαν στην άρχη να τη στείλουν σε όισβία έξορία στο έξωτερικό. Έπειτα έβλεπθκαν να τη στείλουν για μερικά χρόνια σε μία έπαρχία της Έλβετίας και στο τέλος την άφισαν ελεύθερη στη Βέργη.

Η Γαλλία έέλησε πολύ τους άπογόνους της Αικατερίνης. Ο δι- άγγονός της Περγερκό ύπηρξε ο πρώτος διοικητής της Έθνικής Τραπέζης της Γαλλίας. Αυτός άφησε δυο παιδιά, τον Κλαύδιο και την Όρτένσα. Ο πρώτος ύπηρξε περίφημος αθλητής και η Όρτένσα έγινε γυναίκα του στρατάρχου Μαριμόν και δούκισσα της Ραγουσσίας.

λεφόνου να μη γνωρίζη κανείς παρά μονάχα μία γυναίκα σ' όλη του τη ζωή! Άλλά δεν βαρύνει, τί σημασία μπορεί να έχη αυτό; άφοι έσαι είμαι τόσο ευτυχής!...

ΣΟΝΙΑ, (πολύ συγκινημένη).— Αρχίζω πειά να φοβούμαι για την ευτυχία μας.

ΜΠΕΝ.— Έλάτε τώρα, δεν πρέπει ν' άπελπίστε... Είμαι βέβαιος ότι μόλις βγί στο δρόμο ο Άλφόνσος θα σκεφθή καλύτερα.

ΣΟΝΙΑ, (με κομικό τόνο χωρίς να το θέλει).— Ένας θυμωμένος, ένας πικαρισμένος άνθρωπος δεν μπορεί να σκεφθή. Μπέν, σάς παρακαλώ, προσφέρατέ μου μία μεγάλη έκδούλευσι: Κατεβήτε, τρέξτε, προσπαθήστε να τον βρήτε...

ΜΠΕΝ.— Ναι, αλλά το Παρίσι δεν εινε κανένα χωριό.

ΣΟΝΙΑ.— Δεν έχει σημασία. Θα σάς βοηθήση η τύχη... ή θεία πρόνοια. Σας έκετεύω!

ΜΠΕΝ, (δπακούοντας).— Καλά πηγαίνω...

(Ο Σαμουσέ άφοι περιπλανήθηκε στους δρόμους άναποράσιτος, τέλος μπαίνει σ' ένα σπίτι με κλειστά παραθυρόφυλλα.

Μόλις όμως μπαίνει σ' αυτό το περιβάλλον άηδιάζει και φεύγει χωρίς να κηιδώσει την άρετή του. Είπε πειά βράδυ και για να σκοτώση την ώρα του πηγαίνει σ' ένα καφεείο και κατά τα μεσάνυχτα γυρίζει σπίτι του τσακισμένος απ' την ταλαιπωρία.)

ΣΟΝΙΑ, (που τον περίμενε με άγωνία).— Έπί τέλους! Ηόδες;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Ναι ήθελα... Και ό,τι σου έταξα, το έκανα.

ΣΟΝΙΑ, (που θέλει ν' άμφιβάλλη).— Μην έξακολουθής πειά αυτό το άστείο, Άλφόνσε, άρκετό κακό μου έκανες.

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (πέφτοντας σε μία πολυθρόνα).— Δεν εινε καθόλου άστείο...

ΣΟΝΙΑ, (κινιτάζοντας τον προσεκτικά και πειθαμένη από τη χαλασμένη όφι του).— Μα εινε δυνατόν να έκανες τέτοιο πλάγμα έού... έού... (Την πιάνουν άξαφνα τα κλάματα). Α! Τι φρίκη! Έκανα άσχημα ν' άστειντώ... Άλλά κι' αυτό άκόμη το άστείο μου, αυτό το πειραγμά μου, δεν έκρυβε παρά άγάπη... (Με λυγμούς). Ω! άγαπημένο μου, φτωχέ μου άνδρα, για πάντα πειά χαρίμε!...

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (εινε τόσο συγκινημένος που δεν μπορεί πειά να συγκρατηθή και να προσποιηθή).— Μα όχι... όχι... ψέμματα σου είπα, ψέμματα! (με έπισιμότητα πλησιάζοντας κοντά στη γυναίκα του). Πιστεύεις ότι η ζωή σου εινε για μένα κάτι ιερό;

ΣΟΝΙΑ.— Ναι. Ναι! Έξω καλά ότι θέλεις πάντα το καλό μου!

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Λοιπόν όρκίζομαι στη ζωήν μου ότι δεν σ' άπατήσω!

(Η Σόνια διστάζει λίγο αλλά καταλαβαίνει γρήγορα ότι της λέει την άλήθεια. Τον έβρει τόσο καλά!... Η χαρά της γι' αυτό εινε τόσο μεγάλη και τόσο ελλικρινής, όπως ήταν πριν η άπελπίσι- σία της. Ο Σαμουσέ που δεν έηκοσε παρά ένα πρόσχημα για ν' άφήση να εκδηλωθή όλη του η τρυφερότητα, σίχνεται στην άγκαλιά της γυναικίος του. Και οι δύο σύζυγοι φιλιώνται πολλή ώρα, όπως θα έκαναν αν είχαν ξαναείδωθ' ύστερ' από μία καταστροφή).

ΣΟΝΙΑ.— Άχ πως έαλάφροσα!... Τί ευτυχία!...

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Μόνον γι' αυτή τη στιγμή, την τόσο γλυκεία, δεν μετανιώνω καθόλου για ό,τι έκανα.

ΣΟΝΙΑ! (Ζαναγίνεται περτέρη).— Άλήθεια, πες μου τί έκα- νες; Τίποτ' άπολύτως ε;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άπολύτως.

ΣΟΝΙΑ.— Τι; Μήπως πήγες στο σπίτι καμιάς απ' αυτές;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άγάπη μου. Σου το δηλώθηκα. Έκεί που πήγα ήταν πολλές... Άλλά άηδίασα άμέσως και σπρώχθηκα ν' έφυγα.

(Όσο προχωρεί στην άφήγησή του η Σόνια δεν μπορεί να συγκρατηθή και έσπασε σε δυνατά γέλια).

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (θυμωμένος).— Μου φαίνεται ότι δεν εινε για γέ- λια αυτά που σου δηλώθηκα. Γιατί, μην έχοντας τόσο έλιμπε να σε άπατήσω, κυρία Σόνια.

ΣΟΝΙΑ, (κινιτάζοντας τον από πάνω ως κάτω με ύφος στορ- γικού οίκτου).— Δεν σου το έλεγα, φτωχέ μου Άλ- φόνσε, ότι δεν εινε στο χαρακτήρα σου αυτό; Είσαι πλάσιμος για τόσα πιστά σύζυγος, χωρίς που...

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.—!...

ΣΟΝΙΑ! (Ζαναγίνεται περτέρη).— Άλήθεια, πες μου τί έκα- νες; Τίποτ' άπολύτως ε;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άπολύτως.

ΣΟΝΙΑ.— Τι; Μήπως πήγες στο σπίτι καμιάς απ' αυτές;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άγάπη μου. Σου το δηλώθηκα. Έκεί που πήγα ήταν πολλές... Άλλά άηδίασα άμέσως και σπρώχθηκα ν' έφυγα.

(Όσο προχωρεί στην άφήγησή του η Σόνια δεν μπορεί να συγκρατηθή και έσπασε σε δυνατά γέλια).

ΣΑΜΟΥΣΣΕ, (θυμωμένος).— Μου φαίνεται ότι δεν εινε για γέ- λια αυτά που σου δηλώθηκα. Γιατί, μην έχοντας τόσο έλιμπε να σε άπατήσω, κυρία Σόνια.

ΣΟΝΙΑ, (κινιτάζοντας τον από πάνω ως κάτω με ύφος στορ- γικού οίκτου).— Δεν σου το έλεγα, φτωχέ μου Άλ- φόνσε, ότι δεν εινε στο χαρακτήρα σου αυτό; Είσαι πλάσιμος για τόσα πιστά σύζυγος, χωρίς που...

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.—!...

ΣΟΝΙΑ! (Ζαναγίνεται περτέρη).— Άλήθεια, πες μου τί έκα- νες; Τίποτ' άπολύτως ε;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άπολύτως.

ΣΟΝΙΑ.— Τι; Μήπως πήγες στο σπίτι καμιάς απ' αυτές;

ΣΑΜΟΥΣΣΕ.— Όχι άγάπη μου. Σου το δηλώθηκα. Έκεί που πήγα ήταν πολλές... Άλλά άηδίασα άμέσως και σπρώχθηκα ν' έφυγα.

ΟΙ ΠΟΛΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑ

Δημοσιεύουμε σήμερα και τις υπόλοιπες γνώμες των διαπερασμένων εκ των Ελλήνων πολιτικών, επιτημονικών, λογικών, καλλιτεχνικών και δημοσιογραφικών για τον Βασίλειον Γαβριηλίδην. Όπως γράψαμε και στο προηγούμενο φύλλο η γνώμη δημοσιολογήθησαν από το μνημειώδες βιβλίον περί του Γαβριηλίδου, το όποιον έτοιμασε ο γνωστός λόγιος συνεργάτης μας κ. Θεοδ. Συναντινός και το όποιον κυκλοφορεί κατ' αυτάς.

Υπήρξεν αληθινά μέγας, ένας από τους λίγους μεγάλους Έλληνες της αναγεννηθείσης Ελλάδος. Τον ονομάζον «δημοσιογράφον». Άλλ' ή λέξις εινε πάρα πολύ περιορισμένη διά ν' αποδώσῃ τὴν πολυσυζητη, πολύπτυχτη, πολύκαρτη ιδιοφυΐαν του δαιμονίου αυτού ανδρός, οστις είχε την εμφάνισιν Γερμανοῦ καθηγητοῦ, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν μεγάλου ποιητοῦ καὶ τὸν νοῦν ἀληθινοῦ δημιουργοῦ.

Δ. Κακλαμάνος

«Ο! αυτά όμως έβγαν από τὰς έντυπώσεις μου καὶ μόνον τὸ γέλιο τὸν δὲν έβγυε από τ' αὐτὰ μοι.

Καὶ μήπως τὸ άφῃσαν νά φύγῃ σειρά δλόκληρη δημοσιογραφίσκων λογοκαλάφιδων οἱ ὅποιοι τὸν ἀπεμύθησαν; Καὶ τώρα πού γράφω τὸ ἀκούω.

Δ. Γρ. Καμπουρόγλου

Σαράντα χρόνια εργασίας καὶ ζωῆς ιδιορρυθμίου, μὲ πέντε ἑξ ἀνέκδοτα—τοῦλάχιστον—τὴν ἡμέραν δὲν γράφονται. Οὔτε λέγονται. Θά έχειάσεται ἕνας ἄλλος Γαβριηλίδης. Τὸ άχνάρι τοῦ ὅμως, οὔτε ἱμναισίων δὲν έβγαλε.

Γ. Κορομηλάς

Ἡ φωτεινὴ τοῦ μορφῇ λαξευμένη πάνω σέ Πεντελίσιο μάρμαρο πρέπει νά στολίσῃ τὴν κεντρικὴν πλατεΐα τῆς Ἀθήνας. Θ' ἀποτελῇ τὸ κατ' ἑξοχὴν σύμβολο τῆς νεοελληνικῆς ευφυΐας.

Κ. Ν. Κωνσταντινίδης

«Νά δοθῶν πενήντα δραχμὲς εἰς τὸν Δάσκαρην γιὰ τὸ σημερινοῦν χρονογράφημά του καὶ νά δηλωθῇ εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικῶν ὅτι τέτοιοι συντάσσονται μὲν χρειάζονται καὶ ὅχι φοβισμένοι καὶ νερόβραστοι.»

Αὐτὰ έγραφε τὸ σημεῖωμα τοῦ Γαβριηλίδου πρὸς τὸν διαχειριστὴν του.

Ν. Ι. Λάσκαρης

Ἄν ἡ πνευματικὴ ζωὴ μας επέτυχῃ κάπως τὸ σκοπὸ τῆς, ἂν ἡ κάποια φήμη μας ἀνταποκρίνεται κάπως ἱκανοποιητικὰ μέσα μας, ἡμῶν πού μᾶς ὤθησε πρὸς τ' ἀπάνω, φελλοῦμε στὸν Γαβριηλίδην νά τ' ἀποδώσουμε μ' εὐγνωμοσύνη.

Μ. Μαλακάσης

Γαβριηλίδης! Μιά μορφὴ πού έκαμε στυλοβάτην τὴν Ἀχραντὴ Ἀρετὴ καὶ τὴν ἄπειρη καλωσύνη γιὰ νά ὑψωθῇ ψηλά, πολὺ ψηλά, ὅχι μόνον εἰς τὴν ἐκτίμησιν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τῶν τιμῶν. Σέλαγρῖζει καὶ ἀσπαραβολεῖ σὺν Ἀπόλλων καὶ ἑως ὁ Ζεὺς.

Γ. Μαζαγκόπουλος

Μὲ τὸν θάνατον τοῦ Γαβριηλίδου ἡ δημοσιογραφία δὲν έχασε ἁπλῶς τὸν πατριάρχην τῆς, τὸν ἀνακαινιστὴν τῆς, τὸν ἰδιωτικὸν καὶ ἀκαταπόνητον πανεπιστημιόνη τῆς έχασε πρὸ πάντων, τὸ μεγαλειότερον καὶ τελευταῖον ἴσως ὑπόδειγμα ἡρωϊκῆς ἀφιλοκερδείας καὶ ἡρωϊκῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ἐπάγγελμα.

Σ. Μελάς

Ὁ Γαβριηλίδης είχε διαρκῶς τὰ ἐκπληκτὰ μάτια του προσηλωμένα πρὸς τὸ τώρα, πρὸς τὸ προσεχές καὶ τὸ ἀπώτερον αἶθρον. Ὁ Γαβριηλίδης δὲν μποροῦσε νά παίξῃ τὸν στενόκαρδον ρόλον τοῦ ζωντανοῦ νεκροῦ—ζοῦσε—προχωροῦσε—ἀντέφασκε.

Σ. Μπράνιαν

Ἀποτίσας τὸν ὅλον του τὸν κοινωνικὸν ἀφειδέστατο, χαρίσας ἕν ὑπόδειγμα σταθεροῦ καὶ στιλπνὸν στοὺς μετέπειτα, περιβληθεὶς τὸν φωτιστάραν τῆς ἀγνῆς καὶ μεγαλόφρονος πένιας, μπορεῖ σήμερον νά ἀναπαύεται γαλήνῃ ὁ ἀειμνηστὸς Βλάσης ὁ Γαβριηλίδης.

Κ. Νικολάου

Ὅλῃσι λογοτέχναι μὲ ἀπεκάλυψαν τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπινου λόγου, εἰς τὸσον πλάτος, ὅσον ὁ Γαβριηλίδης. Ὁ λόγος τοῦ ὑπῆρξεν ἕνα ἀπὸ τὰ ὅλῃα νεοελληνικὰ θαύματα.

Παῦλος Νιρβάνας

Στὸν καιρὸ τοῦ, ὅλῃσι—σας Γαβριηλίδης; σάθη—κε ὁ μεγαλειότερος νεώτε-

ριστῆς καὶ ὁ μεγαλειότερος ἐπαναστάτης.

Γ. Ξενόπουλος

Ὁ Γαβριηλίδης διέφυσσε τὴν ὥς ἀπόλυτον ἀλήθειαν δοξαζομένην περιφρόνησιν ἀριστοκρατικῶν τινων κύκλων τῆς διανοήσεως καὶ ἄλλαχού εἰς τὰ μεγάλα πνευματικὰ κέντρα καὶ βέβαια καὶ εἰς ἡμᾶς ἐδῶ, οἱ ὅποιοι ἀνεξαιρέτως καὶ ἀνεξαιρέτως ἀπορρίπτουν τὴν ὑπὸ τύπον δημοσιογραφικὸν ἐκδηλουμένην ἐνέργειαν, ὡς δευτερευόντως τὸν τρόπον τινά καὶ ἐπὶ κατωτέρας βαθμίδος ἱσταμένην εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῆς ὑψηλῆς τέχνης.

Κωστῆς Παλμάς

Ἐάν ὑπάρχῃ εἰς τὸν χυδαῖον τοῦτον κόσμον μία ἀπολύτως ὁποία λέγεται αἰσθητικὴ χαρὰ, οὐδεὶς Ἕλλην ἐγγώρισε νά περιληφθῇ εἰς τὸν κῆπον τῶν λεπτῶν ἀπολαύσεων ὁ Γαβριηλίδης.

Ζ. Παπαντωνίου

Μονάχα γιὰ τὴν ἀρετὴν πού είχε ὁ Γαβριηλίδης νά βροντοφωνῇ ὁλόκληρος μὲ τὸ μέτωπο ψηλά, τὰ σφάλματά του, ὅρετῃ πού κοινοῖ νά καταντῇ θύλος στὸν ἄθλιο τόπο μας, τοῦ αἵξε τοῦ ἔθους.

Ν. Παπαγεωργίου

Ἐνας ἀνακαινιστῆς πού μὲ τὰ ἄρθρα του, μὲ τῆς περιγραφῆς του, μὲ τῆς ὁλοζώντανες εἰκόνες του, ἐγέννησεν εἰς τὴν ψυχὴν ὅσων τὸν ἐδιδάβαν τὴν πίστιν καὶ τὴν βεβαιότητα πρὸς ἕνα καλύτερον μέλλον.

Κ. Παρρέν

Ἀσφαλὸς ὁ Βλάσης Γαβριηλίδης ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ στὴν ἐποχὴν μᾶς ἕνα Κέντρο, Κέντρο ἀπ' τὸ ὅποτον ἀναχωρήσαντες γοαμὲς πρὸς ὅλες σύγχρονα τῆς κατευθύνσεως τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῶν βαθύτερων δημοσιολογικῶν μᾶς προβλημάτων.

Α. Σικελιανός

Ὁ Γαβριηλίδης ἦτο ὁ μοναδικὸς ἐφευρέτης ὁρατοῦ ἰδίου θαυμασίων συνδυασμῶν, ἀνακαινιστῆς πραγμάτων, φασετῆς προσώπων.

Σ. Σκίπης

Ὁ Γαβριηλίδης ἦταν ἕνας μεγάλος ἄνθρωπος· σ' ἕνα μικρὸ λαό.

Σταμ. Σταματίου

Ὁ Γαβριηλίδης ἦτο χαλύβδινος. Ἀγνοοῦσε τὴν σημερινὰν διταγμὸς, ἀπογοητεύσεις, ἀποκαρτερήσεις, ἀποθάρρυνες, ἰν αὐτὸν ὅλα ἦσαν δυνατὰ. Καὶ τὰ πλέον... ἀδύνατα!

Χάρης Σταματίου

Δεμένος στὸ ἄρμα τῆς προόδου ὁ Γαβριηλίδης έγραφε σὰ πᾶσι τὰ παπούτσια μεθόδους, συστήματα καὶ κανόνες, κινητήρας διαρκῶς τὸ καινούργιο. Τὸ «χθές» γιὰ τὸν Γαβριηλίδην δὲν ὑπῆρχε. Ἐπῆθανε. Τὸ «σήμερον» ἦταν καταδικασμένο νά πεθάνῃ σὲ λίγη. Τὸ «αὔριο» νὰ ἦ ζωὴ. Ἐνα διαρκὲς κινητήρ τοῦ «αὔριου» ἰδού ἡ ζωὴ, ὁ ὅλος ἀγώνας τοῦ Γαβριηλίδου.

Θ. Ν. Συναδινός

Πενήντα χρόνια κράτησες σὺν δόρῳ τὴν γραφίδα, πού ὅλοι δὲν τὴν ἀγόραζαν τῆς γῆς οἱ θησαυροὶ Κι' ἀπέθανες μόνον μ' αὐτὴ, σὺν ἡρώς στὴν ἀσπίδα.

Γ. Στρατήγιος

Τὸ Γαβριηλίδην τὸν εἶδα πάντοτε σὰ μιά φωνικὴ δύναμη, αὐτὴν ἑνὰ ποιητὴ γεννημένο, πού μποροῦσε ν' ἀγαπᾷ πολὺ, νά βλέπῃ βαθειά, νά αἰσθάνεται βαθύτερα. Κι' ἀνάλογα νά πόσῃ, νά συμπεριφέρεται, νά ἐνθουσιάζεται.

Μ. Τσιριμώκος

Δὲν εἶνε διόλου ὑπερβολὴ ἂν εἰπῇ κανεὶς ὅτι ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ συγχρόνου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν Γαβριηλίδην, ἔχει ἀφορμὴ τὸ γέλιο του. Τὸ ἀπείραστο ἐκεῖνο, ὀγκώδες, ἀλλὰ τόσο παιδικό, τὸ ὅποτον δὲν τὸν ἐγκατέλειπεν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν.

Κ. Φαλάττης

Τί εἶνε ὁ δημοσιογράφος; Ἐπιχειρηματίας ἢ πολιτικὸς; Καὶ ὅμως ὁ Γαβριηλίδης, ὁ πατέρας τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, δὲν ἦταν τίποτ' ἀπ' αὐτὰ καὶ ὁ δὲν ἦταν τίποτ' ἀπ' αὐτὰ.

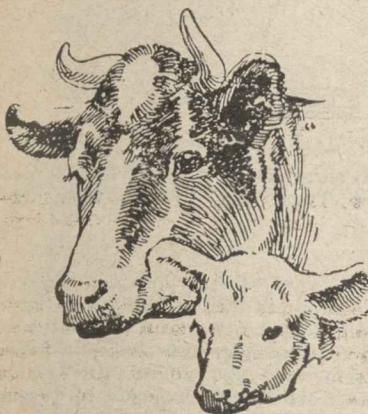
Π. Χορ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ Κ. Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΒΟΣΚΟΙ ΚΑΙ ΤΣΟΠΑΝΗΔΕΣ

Τὰ ἐνόνματα τῶν βοσκῶν στὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τσοπάνου κατὰ τέπους. Ἡ ζωὴ τῶν τσοπάνων. Οἱ περίφημοι Σαρκαστάνοι. Τσοπάνηδες καὶ λησταὶ !... Οἱ ἀλογόσοῦρτες. Οἱ τσοπάνηδες καὶ ἡ φιλολογία. Οἱ χοιροβοσκοὶ κλπ. κλπ.

Πόσα ὀνόματα ἔχουν οἱ βοσκοὶ στὴν Ἑλλάδα; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ εἶνε κάπως ἀπορροπτικὸν καὶ ἴσως παρὰ ὅσον. Ἀεῖται ὅμως τὸν κόπο νά δοθῇ καὶ σ' αὐτὸ κάποια ἀπάντησις.

Ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ ὅρου τσοπάνης ἢ τσοπάνος ἢ τσομπάνος ἢ τσομπάνος, ἔχουμε καὶ τὸν γενικὸν ὅρον βοσκός, καὶ τὸν ὅρον βλάχος, ὅχι ὀλίγους γενικούς. Κατὰ τὰ ἑωῶς πού βόσκει ὁ τσοπάνης χωρίζεται σὲ πολλὰ μέρη, σὲ γδάρην ἢ κατωκίαν ἢ γιδοβοσκὸ ἢ κατωκίαν καὶ σὲ προβατάρη ἢ πατάρη ἢ προβατοβοσκὸ. Κυρίως ὅμως τσοπάνηδες θεωροῦνται οἱ προβατοβοσκοί, ὅχι δὲ καὶ οἱ γιδοβοσκοί. Οἱ πρῶτοι εἶνε οἱ καθ'αυτοῦ ποιμένες ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν ἕως τώρα, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶνε οἱ αἰπόλοι.

Ἐστὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς Γενέσεως ἀκόμη, βλέπομε τὸν Ἀβελ νά ὀνομάζεται «ποιμὴν προβάτων» ἐνῶ ὁ Ἰουαβὲλ, ὁ ἀπόγονος τοῦ Κάιν, λέγεται «ἀρχηγὸς τῶν κατοικούντων ἐν σηναιῶς κτηνοτρόφων». Κτηνοτρόφος ὅμως ἐννοεῖ ἡ Γένεσις ἀσφαλῶς τοὺς τρέφοντας μεγάλα ζῷα—μουλάρια, ἄλογα, βόδια—καὶ ὅχι πρόβατα. Καὶ τώρα ἄλλωστε μὲ τὴν λέξιν κτήνος ἐννοοῦμεν κυρίως τὰ μεγάλα ζῷα, ἕνα μουλάρι, ἕνα βοῦδι, ἕνα ἄλογο, κακῶς δὲ τελευταῖως ἔρχεται νά λέγουν κτηνοτρόφους καὶ τοὺς τσοπάνηδες. Ἐκτὸς τῶν ὅρων τσοπάνης, ποιμῆν, βοσκὸς πού εἶνε γενικοί, ὁ ὅρος βλάχος δὲ φαίνεται ὁ λιγώτερος γενικός. Ὁ βλάχος εἶνε ὁ τσοπάνης, ὁ ἀγροίκος, ὁ χοιρικός. Ἐχουμε ὅμως καὶ τὸν ὅρον καραβλάχος πού δίδεται στοὺς νομάδες ποιμένες. Ὁ ὅρος αὐτὸς σημαίνει τὸν κατ' ἑξοχὴν τσοπάνη καὶ ὅχι βέβαια τὸν μαῦρο τσοπάνη, ὅπως καὶ ἡ λέξις Καρατουρκία σημαίνει τὴν καθ'αυτοῦ Τουρκία καὶ ὅχι τὴν μαύρην Τουρκία.

Στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε κοπάδια προβάτων, κοπάδια γιδιών, κοπάδια αἰγιοπροβάτων, ἀγέλας ἀλόγων καὶ μουλαριῶν, ἀγέλας χοίρων. Τὰ πρόβατα τὰ βόσκουν οἱ προβατάρηδες. Τὰ γίδια οἱ γιδοφόροι ἢ κατωκίτες. Τὰ βόδια οἱ ἀγέλαρῆδες, οἱ ταυράρῆδες (ὁ ὅρος εἶνε γνωστός μόνον εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος πού μόνον ταῦροι ὑπάρχουν), οἱ βουκόλοι ἢ βουκοῦλοι. Τὰ μουλάρια καὶ ἄλογα οἱ βαλμάδες ἢ ἀλογάρῆδες. Τοὺς χοίρους οἱ χοιροβοσκοὶ ἢ χοιρομάδες. Τὸ κοπάδι τῶν γιδιῶν λέγεται κατὰ τοὺς καὶ γιδοφόρος ἢ γιδοφάρος. Ἡ ἀγέλη τῶν βοδιῶν, ἀγέλη ἢ βουκοῦλο, ἢ βουκοῦλο. Ἡ ἀγέλη τῶν ἀλόγων δὲν φαίνεται νά ἔχῃ κανένα ἰδιαίτερον ὄνομα. Κάθε τάξις βοσκῶν εὐρίσκειται σὲ διάσπαση μὲ τὴν ἄλλήν τάξιν καὶ πολλὰς σὲ ἑξοχότητα. Οἱ προβατάρηδες δὲν ἐκτιμῶν οὔτε τοὺς γιδοφόρους, οὔτε τοὺς ἀγέλαρῆδες, οὔτε τοὺς βαλμάδες. Οἱ γιδοφόροι ἀποκαλοῦν τοὺς προβατάρηδες περιφρονητικῶς βλάχους. Οἱ ἀγέλαρῆδες, οἱ ὅποιοι προέρχονται συνήθως ἀπὸ τοὺς γεωργούς θεωροῦν τοὺς ἄλλους βοσκούς ἀγροίκους καὶ χυδαίους. Οἱ βαλμάδες εἶνε ὑπερήφανοι γιὰ μόνον αὐτοὶ βόσκουν ἄλογα. Μόνον οἱ γουρουνάδες δὲν εἶνε ὑπερήφανοι γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τὸν καὶ κυττάζουν πῶς νά ξεφύγουν ἀπὸ αὐτὸ καὶ νά γίνουν ἀγέλαρῆδες καὶ καμμιὰ φορὰ βαλμάδες.

Στὴν Πελοπόννησον οἱ πῶ μεγάλοι τσοπάνηδες προβάτων εἶνε οἱ Μανινεῖς καὶ ἀπὸ αὐτοῦς ξεχωριστοὶ οἱ Βαλτεσιώτες, οἱ ὅποιοι εἶνε ὑπερήφανοι λιγεροὶ φουσταναλλάδες, μὲ τὰ γραφικὰ τοὺς τσοπάνη καὶ τὸ μαῦρο μαντήλι στὸ κεφάλι, πού ἐπισήμως καθιερώθη νά λέγονται «Ἀρκάδες ποιμένες».

Στὴν Στερεὰ Ἑλλάδα μεγαλοτσοπάνηδες πρέπει νά θεωρηθοῦν οἱ Σαρακατσάνοι, οἱ ὅποιοι τὸ καλοκαίρι ἀναβαίνουν στὰ ἄγρια καὶ γι' αὐτὸ λέγονται πολλὰς φορὰς καὶ Ἀγριαῖτες. Εἰς τὴν Ρούμελη ὅμως ἔχουμε καὶ τοὺς Εὐρυτάνας, οἱ ὅποιοι φαίνεται ὅτι εἶνε οἱ καλύτεροι γιδοφόροι τῆς Ἑλλάδος.

Στὴν Θεσσαλία κυριαρχοῦν καὶ πάλι οἱ Σαρακατσάνοι, οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου, καὶ εἰς τὰ βόρεια τμήματα πρὸς τὴν Καλαμπάκην, Γρεβενά, Τήνον, Ἐλασσόνα, οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι καὶ οἱ Κοπατσάροι. Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι εἶνε ἡμινομάδες ποιμένες πού μέτεχοντα ἐξ ἴσου εὐδοκίμος καὶ μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ποιμένος καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ληστοῦ. Οἱ Κοπατσάροι εἶνε καὶ αὐτοὶ τσοπάνηδες, οἱ ὅποιοι μέτεχοντα μὲ τὴν ἰδίαν τέχνην καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀλογόσοῦρτη (ἀλογολέφτη) καὶ τὸ τοῦ ληστοῦ.

τί γίνεται ὁμορφὴ καὶ ἀπολαυστική... ποιητικὴ δέξιν...

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΙΑ

Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἐπὶ Ἐρρίκου 4ου Σουλλὺ παρουσιάσθηκε ἕνα πρωὶ στὰ ἀνάκτορα καὶ ζήτησε νά γίνῃ δεκτὴς ἀπὸ τὸν βασιλέα, γιὰ νά τοῦ ἀνακοινώσῃ κάποιο σπουδαῖο ζήτημα. Ὁ Ἐρρίκος ὅμως ἐμήνυσεν στὸν πρωθυπουργὸν τοῦ ὅτι δὲν θά μπορούσε νά τὸν δεχθῇ, γιὰτὶ ἦτο ἀδιάθετος.

Ὁ Σουλλὺ παρέμεινε στὸν προθάλαμον, καὶ σὲ λίγο εἶδε νά βγαίνῃ μὲ πολλὰς προφυλάξεις ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιο τοῦ βασιλέως κάποια νέα. Ὁ πονηρὸς πρωθυπουργὸς τότε, χωρὶς νά χάσῃ καιρὸ, πῆγε καὶ χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου τοῦ βασιλέως.

— Τί συμβαίνει; τὸν ἐρώτησεν ὁ βασιλεὺς ἀνοίγοντας τὴν πόρτα. Πῶς ἔρχεσαι νά μ' ἐνοχλήσῃς ἀφοῦ σοῦ ἐμήνυσα πῶς ἦμιον ἀδιάθετος;

— Μά... ἡ ἀδιάθεσίς τῆς Μεγαλειότητός σας πῶς ἔρα σ' ἐ... ἀπῆλθεν λογοπαίζοντας ὁ Σουλλὺ.

— Καὶ πού τὸ ξέρεις ἐσὺ αὐτό;

— Ἐπερὸς ἐμε, μεγαλειότης, ἀπὸ μυστρά μου, ἐνῶ ἐπεριμένα στὸν προθάλαμον καὶ τὴν εἶδα πού ἐβγινε ἀπὸ τὸ Παλάτι...

Πότε μποροῦμε, ἂν θέλατε, νὰ χρίσουμε τὴν συνεργασίαν μας !...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ

ΕΝΑ ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ

Από το αμετάφραστο βιβλίο του Σμάριτ Ούγκες. Μουχτάρ και Άλης στη λίμνη των Ίωαννίνων. Ένας μικρός στόλος που κυνηγά άγριοπαπες. Ο Άλης και το Θέατρο. Στα γένητα της Κυρά-Βασιλικής. Πώς ζούσε ο Τύραννος. Άγνωστες λεπτομέρειες από τη ζωή του. Ο Άλης παίζει με τα εγγόνια του.

Των Ίωαννίνων. Αφού ετοιμαστήκαμε, κατεβήκαμε στην όχθη, με συνοδούς τον κύρι Νικολάν και τον αδελφό του Τζορζάνη. Εκεί βρήκαμε δυο καΐκια που μας έπρόσμεναν, κατά διαταγή του Πασσά.

Όλα τ' άλλα, στα όποια επέβαιναν οι κυνηγοί, έλειπαν από 100, είχαν κιόλας βγή σ' ανοιχιά και έπλεαν στη μεσημβρινή άκρη της λίμνης, σαν στόλος Λιλιπούτειων. Άλλα και οι δικοί μας βαρκάριδες τραβούσαν κουπί με δυνατά μπράτσα κ' έτσι σε λίγο τα προφτάσαμε. Σε κάθε καΐκι, εκτός από το βαρκάρη υπήρχαν ένας ή περισσότεροι κυνηγοί με διπλάσια ή και τριπλάσια όπλα...

Σ' αρκετό διάστημα, ο στόλος αυτός προχωρούσε σε εκτεταμένο μέτωπο, διώχνοντας μπροστά του αναρίθμητα κοπάδια από άγριοπαπες κάθε είδους, ως στον τέλος τα καΐκια, που αποτελούσαν τα δύο κέρατα της παρατάξεως, έπυροβόλουν προβάτα και όλη η γραμμή εσχματίσε ένα μεγάλο τόξο που περιλάμβανε πολύ ευρύχωρο τόπο. Όσον όμως ο κύριος αυτός εστένευε, τ' αποκλεισμένα πουλιά άρχισαν να σηκώνονται από τα νερά, σε πυκνά μπουλνικια, σαν νέφη, και να πετούν επάνω από τα κεφάλια μας. Τότε οι πυροβολισμοί έγενικεύθησαν από τη μία ως στην άλλη άκρη της καμπύλης, κ' εξακολούθησαν συνεχώς ένα τέταρτο της ώρας, ως ότου η επιβράνεια της λίμνης έσκαπαστε κυριολεκτικώς από τις σκοτεινές άγριοπαπες. Εμείς είμαστε στη μέση του ήμισυλίου εκείνων των καϊκιών και των πλοαριών, κοντά στη μεγάλη βάρκα του Μουχτάρ Πασσά, που είχε είκοσι τουφέκια γύρω του, και που μόλις άδειαζαν, άμέσως τα γέμιζαν οι Άλβανοί της άκολουθίας του. Ο Πασσάς εινε επιδεξιότατος σκοπευτής και σπάνια λάθευε στο σημάδι. Λένε γι' αυτόν ότι τρέχοντας με τ' αλογό του γρήγορα, μπορεί σηματοδόντας να σκοτώσει λαγό, αλλά το κατορθώμα του αυτό εγώ δεν το είδα με τα μάτια μου. Μερικά από τα τουφέκια του ήταν πολύ μακριά. Όταν ελδε να σκοτώσω ένα πουλί με τουφέκι κοντό, τόσο ξεπελάγη, ώστε με παρεκάλεσε να του στείλω το όπλο μου στη βάρκα του για να το ιδι καλύτερα.

Αφού οι κυνηγοί έμάζεψαν τα σκοτωμένα πουλιά τους, ο μικρός στόλος έμεινε και πάλι σε κίνηση, για να καταδιώξη άλλα πουλιά που είχαν καταφύγει στο αντίθετο σημείο της λίμνης. Η σκηνή ήταν έκτακτος όμορφια, γιατί ο ήλιος έλαμπε λαμπρά τη στιγμή εκείνη, και τα δάση των κυπαρισσιών καθρεφτιζόνταν φωτεινότερα στα ζάσερα νερά. Η ντουφεκιά που έπεφταν από τα πλεούμενα έγινε βουών που άκουσες απλά, και οι αντίλαλοι των Έκατοντάδες άετοι και γύτες, πετώντας γύρω από τις όχθες της λίμνης, με ζωηρό πλατύσιμα των τεραστίων φτερών των, άφηναν διαπεραστικές κραυγές, θάλαγε κανείς χαρούμενες, για τη λεία που τους περίμενε, και δείχνοντας έτσι υποβλητικότερο της σκηνής το μεγαλείο.

Ύστερ' από τεσσάρων ώρων κυνήγι, φανερώθηκε κ' ο ίδιος ο Άλης επάνω στην πολυτελέστατη βάρκα του, αλλά δεν έλαβε μέρος στο κυνήγι. Σε λίγο, επειδή άρχισε να φυσά άνεμος έδόθη το σημάδι της αναχώρησής και τα καΐκια έπλεαν προς το μέρος της πόλεως. Ο Μουχτάρ όμως είχε έτοιμη τραπέζι στο σπίτι ενός ένοικιαστού του στη νήσο, και μας έπροσκά-

λεσε να φάμε. Βγήκαμε λοιπόν στο νησί, όπου βρήκαμε έτοιμη τροφή, έτοιμασμένη σε σπίτι που άστραψε από καθαριότητα. Έμεινε εκάθεσμε δεξιά και άριστερ' από Πασσά στη γωνιά του διάνου. Δυο άξιωματικοί Άλβανοί και ο κύρι Νικολός, που έτιμήθη επίσημα με πρόσκληση, εκάθησαν σταυροπόδι κατά γής, κοντά στο χαμηλό στρογγυλό τραπέζι (σοφρά), επάνω στο όποιον υπήρχαν τα φαγητά. Μόνο εγώ και ο φίλος μου είχαμε πιάτα, όλοι όμως έπιναμε φαν με τα δάχτυλα από την ίδια άπλάδα. Ένας νεαρός γανυμήδης, με λεπτά μακριά μαλλιά και φορεσά χρυσοκέντητη, στεκόταν πίσω από το Μουχτάρ κρατώντας ένα κανάτι γεμάτο κρασί και ποτήρι και κερνούσε τον κύριο του και τους άλλους δημοτραπέζους. Τα φαγητά ήταν πλάφι, κρέας με χορταρικά, γάρια βραστά και ψητά, πουλιά και γλυκίσματα.

Όταν έτελείωσε το γεύμα, αφήσαμε τον Πασσά ν' άπολαυση με μεσημεριώτικον ύπνο του και βγήκαμε να κάνουμε έναν περίπατο στο χωριό... Τα καθαρά σπασια του και οι δρόμοι, άκόμη δει και η καλή συμπεριφορά και η συνήθειες των φιλοπόνων κατοίκων του, το διέχοναν άνωτερο από κάθε άλλο χωριό που έπισκεφθήκαμε...

Αφού περάσαμε έξω από μιά ερυθρόσηπη έκκληση, πτόσαμε με μιάν όραση πιατεία, όπου είδαμε πολλά πέτρινα καθίσματα, στα όποια εκάθονταν οι άντρες του χωριού και άπελάμβαναν την έστια. Η άπό το δόντος ήλιου, επάνω από τους κόπους της ημέρας, παρακολούθοντες τα παιγνίδια των παιδιών. Ποτέ στη ζωή μου δεν είδα τόσο ζωηρή την εικόνα της άταρκείας και εθδαιμονίας, όσο άνάμεσα στον άσπλο εκείνο λαό!... Το χωριό τουτο εινε το καταπληκτικό Μουχτάρ στις κυνηγετικές του έκδρομες, κ' έπειδή του χρεάζεται πολύ, το διοικεί όχι μόνο με γλυκύτητα, αλλά και με έξαιρετική ενόσια, άπομώνας το από κάθε άλλο.

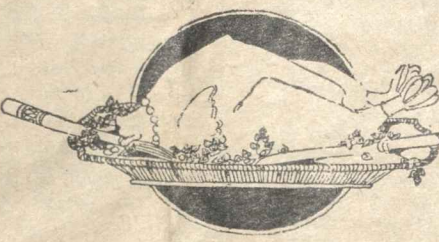
Αφού βγήκαμε από το χωριό, περιτριγυρισμένοι από τις όμορφες τοποθεσίες του, τα ύψημά του, τις όχθες του, έπειτα γυρίσαμε στο φιλόξενο σπίτι όπου ήπιαμε καφέ κ' εκάπνιασε πολλά τουφεκισια, κουβεντιάσαμε με τον Πασσά, πριν άπομαρτυρησούμε... Έπειδή η νύχτα ήταν όμορφη και κατιστερή, ο Μουχτάρ, που ως χαρακτηρισμός εινε άρκετα ταγός σε άπολαυσει, διέταξε τη βάρκα του να πλεύσει στο πέρα μέρος της λίμνης, όπου έπρεπε να περάσει μερικώς ώρες κυνηγώντας. Έμεινε διευθυνθήκαμε προς την πόλη, άκούγοντας με έχαρίστησι τα τραγούδια του βαρκάρη μας και πτόζοντας την άντανάκλαση των φωτών του έλαστρου στη ζωομένη επιβράνεια της λίμνης.

Έπειτα από την άληγομένητη αυτή έκδρομη έπιασαν συνεχώς βορχές που μας άνάγκασαν να κλειστούμε στο σπίτι μας. Έκει έχόνταν σπασια φίλοι του οικοδεσπότη... *

Σε άλλες σελίδες ο Άγγλος περιηγητής μάς παρέχει ένδοξες πληροφορίες για τον Άλη Πασσά. Μαθαίνουμε π.χ. ότι ο Τύραννος της Ήπειρου, κατά παράδοξη ψυχολογική αντίθεση, μ' όλη του τη σκληρότητα και την άπανθρωπία, ήταν φίλος της μουσικής. Του άρεσε ν' άκούη ένα παθητικό τραγούδι, ή ένα γλυκό μουσικό κομμάτι. Μερικοί τον είχαν ιδι' να δακρύζει δες φορές ένας νερός Άράπης τραγουδιστής έψελνε, με τη μελισταλάχη φωνή του θρησκευτικών ύμνων, τα λεγόμενα **ίλλαχί**. Άν και ο Άλης δεν ήξερε την Άραβική γλώσσα, φαινότανε ότι ή μελωδία του ήμου έμειλε στη θηριώδη ψυχή του.

Άκόμη και γιά τας Καλάς Τέχνας έδειχνε κάποιον ένδιαφέρον. Παράδοξος αυτός άνθρωπος, που ήταν μίγμα άρετών και κακιών. Έβλε γνωστόν ότι μιλούσε έξαιρετικά τους Έλληνες διδασκάλους και λογίους, όπως τον περιέριμνο Παλλίδα, τον ποιητή Βηλάρη και άλλους. Άκόμη και θέατρο ίδρυσε ο Άλης στα Γιάννινα, όπου μάλιστα έχόνταν να παίζουν και μικροθίασοι. Ιταλικοί, μελωδιστές, Συνα οι έξνοι ήθοποιοι, κατά διαταγή του Πασσά, μετέφεραν τη σκηνή τους σ' ένα από τα παλάτια του κ' έδιναν εκεί παραστάσεις. Πίσω από τα καρότα των θεωρειών των, ή άπειράριθμες γυναίκες των Άλη παρακολουθούσαν την παράσταση τρώγοντας στο μεταξί γλυκίσματα και πίνοντας σπασια μετρία.

Όσον άφορ' τη διανυκτέρευση—γράφει ο Ούγκες—ή συνήθειες του Άλη ήταν πάραυτα παράδοξες, γιατί κανείς δεν μπορούσε να έβρει ποιο από τα δωμάτια του παλατιού του δόξα κερνούσε τη νύχτα του. Και όμως, όταν έβγαινε σε περιόδες δεν έδυσκολεύονταν να πλαγιάσει σε

Ο Άλη Πασσάς

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η όρμη των στρατιωτών μας. Οι πληγωμένοι της μάχης του Κιλίκι. Πόσοι έμειναν ζωντανοί από ένα λέχο. Ο ήρωϊκός φανταράκος. Άφάνταστη άταπάρνηση κ.τ.λ.

Έκεινο που προκίλεσε τον άπερίοριστο θαυμασμό των ξένων δημοσ όργαφον οι όποιοι παρακολούθησαν τον Έλληνοβουλγαρικό πόλεμο του 1913, ήταν ή άσυγκράτητη όρμη με την όποια πολεμούσαν οι στρατιώται μας.

Στις τελευταίες εφόδους της μεγάλης μάχης του Κιλίκι—της μάχης δηλαδή της όποιας σύμφωνα με την περιγραφή του Άγγλου άνατοκροϊτού του «Ήμερησιου Τηλεγράφου» δεν είχε ως τότε να έπιδειξη όμοίαν ή ιστορία—δσοι από τους Έλληνες στρατιώτας έπεφταν πληγωμένοι, δεν έννοούσαν με κανένα τρόπο να δεχθούν τις περιτομήσεις των νοσοκόμων και των τραυματιοφορέων, αλλά τους έφώναζαν με λαχτάρα:

—Έμπρός!... Έμπρός!... Έμ'ας άφήστε μας!... Κυνηγήστε τα σκυλιά!...

Και λέγοντας αυτό, οι περισσότεροι έσφυχοσαν.

Γιά να λάβετε μιά ιδέα του μεγάλου ήρωϊσμού και της όπερόχου αυτοθυσίας την όποια έδειξε ο Έλληνικός στρατός κατά τη μάχη του Κιλίκι, άρκει να σας αναφέρουμε το έξης: Άπό τον δον λόγο της όης Μεραρχίας, ή όποια έλαβε μέρος στη θρυλική έφοδο κατά του λόχου 606, έσώθηκαν μόνο 2 λοχία, 3 δεκανείς και 1 έπιλοχίας! Όλοι οι άλλοι, άξιωματικοί, ύποξωματικοί και στρατιώται, σκοτώθηκαν!...

Κάποιος βοσκός από τη Μάνδρα της Έλευσίνος, ο στρατιώτης του του πεζικού Συντάγματος Ζωγράφος, στην πρώτη έπίθεση κατά των Βουλγάρων στο Κιλίκι, τραυματίστηκε στο δεξί του χέρι. Έβγαλε άμέσως το μαντήλι του, έδεσε το χέρι και σά να μη του συνέβη τίποτε, εξακολούθησε να προχωρή. Δευτέρα όμως βουλγαρική σφαίρα του τρύπησε το μηρό. Ο τοσπανάκος χωρίς να δειλιάσει, χωρίς να τρέξη στα χειρουργεία, έπέδεσε μόνος του και το δεύτερο τραύμα του. Κουτσός και κουλός τώρα, εξακολούθησε να συμμετέχη στην ήρωϊκή έπίθεση. Μά σε λίγο, μιά τρίτη σφαίρα τον έχυπωσε κατόπτηθα και τον έσώριασε κάτω. Καθώς όμως έπερτε ο ήρωϊκός τοσπανάκος, πριν κλείσει για πάντα τα μάτια του, φώναξε στους συναδέλφους του:

—Έμπρός έσείς, πνιδιά!... Έγώ το παλητόμαρο μου το έδωσα!...

Και ξεψόγησε...

στρώμα ενός φτωχού χωρικού μέσα σε μιά καλύτερα, άρκε να ήταν βεβαίως ότι στην πόρτα άγρυπνεί ή πιστή φρουρά του και ο άρχηγός της Ταξής Άματίσης... Ο Άλης κοίμαται μόλις τέσσερες ώρες το ήμερούπιό κατά τα τελευταία μάστιχα χρόνια της ζωής του έπασχε από δια κή άγρυπνία. Γιά να βρή λίγο ύπνο άναγκαζότανε να καταφεύγει στα δασικότερα νυχτοκωκιά. Άλλά μόνο στα γόνυα της άγαλημένης του Βασιλικής, εύρισκε σχετική άνάπαυση. Στο θελικικό αυτό προσκέφαλο και με τα φρυγές της χάνια, ο Άλης άποκοιμότανε τέλος ή μάλλον έσπερτε σε βαθύ λήθαργο, που κρατούσε ώρες δλόκληρες. Όταν τέλος έυπνιζε, ή Βασιλική χτυπώντας με χαρά τα παλαμάκια, του έλεγε:

—Μπαρά, άγάπη μου, κοιμήθηκες σαν πουλάκι! Πέντε ώρες!

Τότε όμως ο Άλης, της άπαντούσε με το λαϊκό δίστιχο:

«Άλλο στο νέο που άγρυπνιά, στο γέρο που κοιμάται».

Ήθελε δηλ. να πη ότι ο βαθύς, ληθαργικός ύπνος του ήταν σημείο καλής ύγεινης καταστάσεως.

Άλλά και την ήμερη ο Άλης είχε τις ιδιοτροπίες του: «Ποτέ δεν τον εύριχα—γράφει ο περιηγητής—στο ίδιο δωμάτιο δυο άλλες πάλιες ήμέρες. Θυμάμαι καλά ότι κουβέντιασα μαζί του σε όχτο διαγραφικούς θαλάμους, που καθένα; μου φαινότανε κομψότερος και μεγαλοπρεπέστερος από τον προηγούμενο. Φορεσά έφρενε σχεδόν πάντοτε την ίδια. Μία φορά μόνο τον είδα με πράσινα ρούχα και πάντοτε με γαλάζιο μελοιδνιο σκούφο στο κεφάλι. Έπίσης μία φορά μόνο τον είδα να σηκώνει άπ' το ντιβάνι του, όταν θέλησε να μω περιγράψη και να μω άποδείξη ότι είχαν ελαττωθεί ή σωμμαικές του δυνάμεις. Θέλοντας όμως να μω άποδείξη ότι ή δύναμη; του δεν είχαν έλκειναι έντελώς, έπερατήρας επάνω κάτω με σταθερό πόδι και πράγματι με βασιλικό βάδιμα. Με ύποδεχότανε πάντοτε με άποπρέπεια και άβροφροσύνη, μω μιλούσε σαν φίλος και άδελφός, άμέσως όμως μόλις έμπαινε κανείς άλλος στην αίθουσα ο Άλης άλλαζε ύφος. Σαν ξένος, έρχα την άδεια να καθώμαι κοντά του στο ίδιο ντιβάνι, κανείς όμως άλλος—μήτε αυτά τα παιδιά του—τολμούσε να καθήγη μπροστά του, άν δεν έπαυρε από την Άλη ρητή την άδεια. Μία μέρα είδα κοντά του τους δυο έγγονους του τον Ιωσήφ γιό του Μουχτάρ και τον Ιωσήφ γιό του Βελή, με τους όποιους γελούσε κ' έταίσε ο Άλης, όπως ο άρχαίος Άγγλοσίλος με τα εγγόνια του.»

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΜΑΡΟΥΣΟ, Η ΖΩΝΤΑΝΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Ο άπαγαγωγός της Άφροδίτης της Μήλου. Παρ' όλιγο μαζί με τη μαρμαρένια Άφροδίτη να άπαχθή και μιά ζωντανή. Δυο πνιγκάνθρωποι που γεννούν μιά αιδέρια όμορφιά. Η όραία Μαρουσά, από τη Μήλο. Πώς την άπεθανάτισε ο Ένδερ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ο περίφημος Γάλλος κόμης Μάρκελλος, ο γνωστός άπαγαγωγός της Άφροδίτης της Μήλου την εποχή που άπάγαγε το μαρμάρινο αυτό άριστούργημα των αίωνων, παρ' όλιγο ν' άπαγάγη κ' ένα άλλο ιοάσιο άριστούργημα ζωινανό αυτό.

Το ζωντανό αυτό άγαλμα ήταν ή Μαρουσά ή Μαρτίσα Μικέλη, κόρη φτωχού βαρκάρη από το Κάστρο της Μήλου. Η Μαρτίσα ήταν αιδέρια, όνειρεμένη όμορφιά, ζωτικό λονιούδι της Άνατολής. Άπάνω στην όμορύτερη άνθησι της όμορφιάς της την γνώρισε ο Γερμανός ζωγράφος Ένδερ, όταν είχε έπισκεφθή κατά το 1819 τις Κυκλάδες και την έξέμνησε σαν θεά!...

Κι' όμως την πανέμορφη αυτή κόρη την φύλαγε κλεισμένη στο φτωχικό του ο πατέρας της, ο όποιος ήταν φαράς, από φόβο μήπως την άνακαλύψη κανένας Τοίχος μπής! Άν συνέβαινε αυτό, ο μόνος θησαυρός του φτωχού παρ' ό να πηγαινε πωσέσει στο σεράκι του μεγάλου Παντισάχ, ή θα σέρνονταν στο χαρέμι του τελευταίου πλειοδότη παα!

Έτσι ο δυστυχισμένος φαράς την κρατούσε κλειδωμένη στο ταπεινό του σπίτι και ζούσε πάντα με τη λαχτάρα και τη μαρτυρική άγωνία μνή του προδάσσει στους άσπλαχνους άρπαγες το θησαυρό του.

Άλλά θα το πιστέψετε; Ο πατέρας της σπάνιας αυτής όμορφιάς ήταν ο άρχιμώτερος άνθρωπος του κόσμου. Ένα από τα κατοφτιαγμένα εκείνα πλάσματα που παρουσιάζει ή φύση σ' έντελώς έξαιρετικές ιδιοτροπίες της. Θεορίτης, Κουσιμώδης και κάτι χειρότερο. Μία σπανιατάτη ανθρώπινη άσχημία που ο ίδιος Γερμανός ζωγράφος, ο Ένδερ δεν άφηκε να του φύγη ή εύκαιρία από του να την παραδώσει κ' αυτή στην... άθανασία με το πινέλο του.

Κι' αυτό δεν εινε τίποτε άν λάβετε υπ' όψιν σας ότι ο Θεορίτης αυτός, αυτός ο πνιγκάνθρωπος, ήταν... έξαιόσια καλλονή συγκρινόμενος με τη γυναίκα του! Τώρα πώς άπ' αυτά τα... ανθρώπινα τέρατα, βγήκε μιά αιδέρια όμορφιά, εινε και αυτό ένα από τ' άνεξερείντητα μυστήρια της φύσεως.

Κρως ιδρώτας τσάκισε τον δυστυχισμένο άσχημάνθρωπο, όταν ο κόμης Μάρκελλος τον παρακάλεσε να τον όδηγήσει στο φτωχικό του για να γνωρίση την θυγατέρα του, της όποιας την εικόνα έθαύμασε, έλεγε, πρό καιρού στο άτελει του Ένδερ. Έτρεμε στην ιδέα ότι ο θησαυρός του θα γίνονταν γνωστός κ' ότι κάποια μέρα θα έβλεπε τους άγριους άράπηδες των σουλτανικών χαρμυών να σπάζουν με βία την πόρτα του καλυβιού του και να τον άρπάξουν. Κλαίοντας σχεδόν έβεβαίωσε το Γάλλο εύγενή ότι είχε άραβωνιάσει την κόρη του με κάποιο παλληκάρι από την Κίμωλο. Την πληροφορία αυτή, την έθεώρησε άπαραίτητη για να σταματήσει ένδεχόμενη έρωτική διάθεσι του κόμητος. Ότσο ο Μάρκελλος έπέμενε και ο πατέρας της Μαρουσάς τον πήγε στο σπίτι του, όπου βρήκε την κόρη φτωχοντυμένη σε μιά γωνία να πλέη φαράδικα δάχρυα. Ο ξένος έπισκέπτης δεν μπόρεσε, όταν την άντικρύσει, να συγκρατήσει ένα ήχηρότατο έσπαφόνισμα θαυμασμού, το όποιο πρόσέσε πολύ ή ναζιάρα Μαρουσά και αφού τον χαϊρέθηκε, έπήρε στη γωνιά το δίχτυ και καθύσε στην άκρη του κοβερβιού, πτόνοντας τη στάση που της έδινε ο Γερμανός ζωγράφος, όταν έκανε την είκόνα της. Στην ψυχή της άπλοϊκής κοπελίτσας—ήταν τότε στα δεκαεπτά της ή Μαρουσά—έυπνιζε το «αίώνιο θήλυ» και προσπαθούσε να δείξη σ' όλη της τη δόξα την εξαίσια όμορφιά της.

Ο κόμης Μάρκελλος μαγεύτηκε, φρόντισε, έννοιωσε το μυαλό του να σφαιρογυρίη, τα μέλγγιά του να χτυπούν και μιά φλόγα ν' άνεβαίνει μέσα από τα στήθεα του. Της μίλησε άποκαλύπτα και της εινε ότι ήταν μιά από τις σπανιώτερες όμορφιές, που είχε γνωρίσει ως τότε και ύστερα τη ρώτησε πώς περνούσε τον καιρό της.

Η φτωχή κοπέλα του εινε ότι βοηθούσε τη μητέρα της στο νοικοκυριό, ότι έπλεκε δίχτυα ή άπλωνε νύρια στην αλή για να ξεραθούν. Μονάχα κυρία Κυριακή έβγαίνε και πήγαινε να λουστή μαζί με τις φιλενάδες της στη θάλασσα, ή να χορεύη κάτω από τους ίσκιους των δέντρων κ' έτρεχε να χορτάσει στο σπίτι της, όταν έβλεπε από μακριά κανέναν άντρα να πλησιάζη. Ο Μάρκελλος βλέποντας ότι μιχόνυνε να μείνη σκλάβος αιώνα στα πόδια της, θέας αυτής όμορφιάς, σηκώθηκε άπτόματα, της πρόσφερε ένα κοραλλένιο κολλίε, τη χαϊρέισε κ' έφρνε.

Το ίδιο βράδυ φρόντισε στη γαλλική γάλερα «Έσπαφί» τη μαρμαρένια Άφροδίτη και ταξείδεψε μαζί της για την πατρίδα του, άφήνοντας τη ζωντανή Άφροδίτη στο φτωχό παλληκάρι από την Κίμωλο για παραγορία στους θαλασσινούς του μάχους. Κι' έτσι ή πανοράα Μαρτίσα έζησε και πέθανε σαν άπλοϊκή φτωχοκοκυρά.

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ ΠΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥΣΕ ΤΟΝ ΣΑΤΑΝΑ

ΥΔΕΠΟΤΕ θα μάθαινα το μυστικό του, αν ή τυχόν δεν με βοηθούσε ο' αυτό.

Ήμουν φιλοξενούμενος του τότε, στο ξενοίκιο του κτήμα. Ένα βράδυ βγήκα να κάμω μόνος έναν περπάτο στο δάσος. Η νύχτα ήταν γλυκειά, αν και σκοτεινή λιγάκι. Το φεγγάρι βρισκόταν στις πρώτες του μέρες. Περιπάτησα αρκετή ώρα και στο τέλος αποφάσισα να γυρίσω και να κοιμηθώ.

Έξαφνα μέσα στο σκοτάδι διέκρινα λίγο πιο πέρα μια γνωστή σιλουέτα : ήταν ο φίλος μου, που έπαιρνε το μεγάλο δρόμο, προς το Σαντιγύ, ντυμένος παραξένα, μ' ένα πιστόλι στη ζώνη, μ' ένα μαντήλι στο λαιμό...

Πού πήγαινε αυτήν την ώρα ; Ήταν βιαστικός και δεν έφάνηκε να με πρόσεξε. Σκέφτηκα τότε να τον φωνάξω. Έπειτα όμως, δεν ξέρω πειά, ποιο σκοτεινό συναίσθημα μ' έσπρωξε να τον ακολουθήσω από μακριά.

Ήταν μεσάνυχτα σχεδόν. Ο φίλος μου επροχώρησε αρκετά, και έπειτα έστριψε δεξιά. Δεν ξέρω γιατί ανατρίχιασα. Το μονοπάτι που είχε πάρει, οδηγούσε στο «Τραπέζι του Διαβόλου», ένα βράχο που ήταν απαράλληλος σαν τραπέζι, και που δεν ξέρω γιατί τον ονομάζαν έτσι οι χωρικοί εκεί πέρα.

Σε λίγο ο φίλος μου βρισκότανε ακριβώς στο μέρος αυτό. Έγυρσε ολόγυρα στο βράχο, σαν να θέλε να προσανατολισθώ. Έπειτα στάθηκε, γύρισε προς την ανατολή, έσκυψε, σηκώθηκε, ξανάσκυψε κ' άρχισε να κάνει κάτι αλλόκοτες χειρονομίες. Η εκπληξή μου μεγάλωσε όταν τον είδα να χαράζει ένα σχήμα επάνω στην πέτρα, έπειτα να τοποθετεί πάνω σ' ένα ψηλό, ξύλινο σταυρό ένα κέρι, το οποίο άναψε εύκολα γιατί η νύχτα ήταν γαλήνια κ' αέρας δεν έφυσούσε καθόλου.

Σκεκόμουνα πίσω από κάτι θάμνους και παρακολουθούσα όλη αυτή την αλλόκοτη σκηνή. Τον άκουσα έπειτα να προσφέρει κάτι παραξένα λόγια, μέσα στα οποία ανακάλυπτε το Βεελζεβούλ, τον Έμμανουήλ, το Σαβαώθ και τον Άδωναϊ...

Έγώ παρακολουθούσα δλοένα, χωρίς να φαίνωμαι καθόλου, τις κινήσεις του. Δεν πέρσιε όμως πολλή ώρα και τον είδα άταχοτημένον. Έσβησε και πέταξε το κέρι, άνεσώκως τους ώμους και έμυρμούρισε, ενώ άπομακρυνότανε :

— Δεν γίνεται τίποτε... Πρέπει να βρούμε άλλον τρόπο...

Την άλλη μέρα δεν του είπα τίποτε όταν τον είδα. Τη μεθεπομένη τον άπεχαίρετσα και έφυγα για το Παρίσι. Με περίμεναν εκεί πολλές σκοτεινές, πολλή δουλειά.

Τον ξαναείδα στο Παρίσι, έπειτα από τρεις εβδομάδες. Είχε πάντα την ίδια σκοτεινή φαισιογνομία, τα ίδια βαθεία μάτια, 6-ποσ όταν τον είχα γνωρίσει για πρώτη φορά. Θυμήθηκα άμέσως όλη εκείνη την αλλόκοτη σκηνή. Δεν έκρατηθήκα λοιπόν και του είπα, σφιγγοντας του το χέρι, αντί για καλημέρα :

— Χαίρε, Βεελζεβούλ, χαιρε Άδωναϊ !

Έξέσπασε σε γέλιο.

— Χμ, είπε έπειτα, το ήξερα πολύ καλά πως σε είχε κεντήσει η περιέργεια. Με παρακολούθησες λοιπόν και με άκουσες :

— Έτσι φαίνεται, αγαπητέ μου. Δεν έδειξε να πειράχτηκε καθόλου από την όμολογία μου.

— Είπε περσιτόν να σου κούρβωμαι λοιπόν, μου είπε. Έκανα ένα πείραμα, που δεν άπέδωκε κανένα αποτέλεσμα. Προσετομάζω ένα άλλο τώρα, έντελώς διαφορετικό. Έλπίζω να είμαι εδυνστευστερος αυτή τη φορά. Θα σε καλέσω να παρευρεθής και συ, για να σε τιμωρήσω για την άδιακρισία σου.

Και πραγματικά, έπειτα από μερικές μέρες πήρα μια πρόσκληση για να πάω σε κάποιο σπίτι, σε μια έρημη και άπομακρυσμένη παράδο. Βρήκα εκεί το φίλο μου. Φορούσε μια ρόμπα μεταξίνη, σκοτεινού χρώματος, κ' ένα σκούφο από το ίδιο ύφασμα και χρώμα. Μόνο στα χέρια του είχε μαύρα μεταξίνα γάντια. Με ώδηγησε άμέσως σ' ένα δωμάτιο μισοσκότεινο.

Ήταν άληθινά αλλόκοτο το δωμάτιο αυτό. Στους τοίχους του ήταν ζωγραφισμένα άνάκαρα διάφορα τριγωνα. Κάτω, στο δάπεδο, ο φίλος μου είχε χαράξει έναν κύκλο, μ' ένα άστρο μέσα μί πέντε γωνίες. Στην κάθε γωνία ήταν κ' από ένα γράμμα του εβραϊκού αλφαβήτου.

Δεν θέλησε να μου δώσει καμ-

μιά εξήγηση για τα καβαλιστικά αυτά σημεία. Έκτύπησε το ρολόγι του. Ήταν μεσάνυχτα ακριβώς.

— Άς άρχίσουμε, είπε με χαμηλή φωνή, αλλά πολύ σταθερή. Στη γωνία του δωματίου ύπηρχε ένα ιδιόρρυθμο ανατολίτικο μαγκάλι, άπ' το οποίο έβγαιναν διάφοροι λευκοί εφωδιαστικοί καπνοί. Δίπλα στο μαγκάλι ήταν ένα τραπέζι με διάφορα άντικείμενα. Ο φίλος μου έπηρε άπ' εκεί μια κρυστάλλινη σφαίρα και μια μαγική τα που κατέληγε σε μια βελόνα, άρκετά μακριά. Μου έκανε νόημα να μπω μέσα στον κύκλο και μου έψιθύρισε να μη βγω άπ' εκεί με κανένα πρόσχημα. Έπειτα άρχισε τις αλλόκοτες επικλήσεις του.

Στην άρχή επρόφερε μερικές προσευχές, μέσα στις όποιες ανακάλυψε λέξεις λατινικές και εβραϊκές και άλλες άκόμα, που δεν καταλάβαινα ποιές γλώσσας ήτανε. Έπειτα άρχισε να δίνει έπαιτατικές προσταγές στα πνεύματα, στις σαλαμάνδρες, στα έγκυα της γης και σε άλλες φανταστικές έννοιες, γυρίζοντας δλοένα τη μαγική τα που προς τις γωνίες του μυστηριώδους πενταγράμματος.

Και τότε σιγά - σιγά, άρχισε να έκτυλίσσεται μπρός μου κάτι που με κρατούσε σε μια διαρκή άνατριχίλα, σ' ένα διαρκή ένκενρισμό.

Η άτμόσφαιρα εκεί μέσα γινότανε δλοένα και πιο βαρεία, σε βεβαρυνμένη από άπειρα ήλεκτρικά ρεύματα. Στο μαγκάλι τα κάρβουνα έτρεξαν. Και στο τρίξμό τους άνακατείνονταν οι στεναγμοί, τα μουρμουρητά, οι άναρθροι ήχοι που έβγαιναν από το λάρυγγα του φίλου μου. Κ' έπειτα έξαφνα κάτι ακαθόρθως μορφές άρχισαν να προβάλλουν άνδρες έμπρός στα μάτια μου για να διαλυθούν, να σκορπίσουν έπειτα και ν' άνασυντεθούν άργότερα, δλοένα και πιο πάγιες και πιο συμπτυκνωμένες.

Άνθρωποι στροβιλίζόντουσαν μέσα στο δωμάτιο και ή άναπνοή μας γινότανε δλοένα και δυσκολώτερη. Και ή κρυστάλλινη σφαίρα, που ήτανε διάφανη στην άρχή, φαινότανε να γεμίζει έπειτα μ' ένα ύγρο που γινότανε δλοένα και πιο σκούρο, και πιο πυκνό. Πάνω στο γυαλί της σφαίρας αυτές άρχισαν τότε να διαγράφονται κάτι αλλόκοτα μαγικά σχήματα.

Ένοιωθα μια φοβερή ζάλη. Κ' έξαφνα άκουσα το φίλο μου να βιάζει μια κωνή θριάμβου. Μά εφύθς άμέσως πυκνό σκοτάδι κατέλαβε το δωμάτιο κ' όλα έσταμάτησαν...

Πέρασε άρκετός καιρός άπ' τη νύχτα αυτή, χωρίς ν' άκούσω τίποτε για το φίλο μου. Και δεν θα έμαθαινα ποτέ τι άπέγινε, εάν μια μέρα δεν έπαιρνα μια έπιστολή με πένθιμο φάκελλο.

— Γνωρίζω, κύριε, μου έλεγε ή έπιστολή αυτή, ποιά φίλλα σας συνόδεε με τον έβελζεβούλ. Και αυτό ακριβώς μάς διδτε το θάρρος ν' άπευσθυνοθούμε σήμερα σε σας και να σας ζητήσουμε μια χάρη, που πιστεύουμε πως δεν θα μάς την άρνηθτε.

— Ο φίλος σας, κύριε, δεν βρίσκεται πια στη ζωή. Άπέθανε και μάλιστα από σν-θήκας εξαιρετικά αλλόκοτες. Ο όπρητής του τον βρήκε προχθές νεκρό μέσα σ' ένα δωμάτιο, στο όποιο κανείς άλλος δεν έπαυε, έκτός από τον ίδιο. Καμμία άταξία δεν παρατηρήθηκε στα χαρτιά του ή στα συτάρια του.

Στο λαιμό του όμως ύπηρχαν σημεία στραγγαλ σμού και το πρόσωπό του ήταν συνεσπασμένο από μεγάλη φρίκη. Έγώ του ήταν σκόρπια τα συντρίμια μιας κρυστάλλινης φιάλης που θα την έσπασε την ώρα που έπεφτε.

— Η άστυνομία ενεργεί άνακρίσεις και προσπαθεί να εξακριβώσει τα αίτια του ξαφνικού αυτού θανάτου του, διότι υποπτεύεται πως πρόκειται για έγκλημα. Σας παρακαλούμε να φροντίσετε να τακτοποιήσετε τις όποίες τις πού είχε με την τράπεζα. Ο συνβολαιογράφος του κ. Ροντιέν θα σας πληροφορήσει σχετικάς...

Μήνες επέρασαν από τότε. Η άστυνομία ψάχνει άκόμα να βρή τους δολοφόνους του φίλου μου. Μά εκείνος που τον σκότωσε ήταν ο Σατανάς, τον όποιο έπαιλα λείτο. Γι' αυτό δεν άμφιβάλλω καθόλου...

ΜΑΡΣΕΛ ΝΑΝΤΟ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Πιο μπρός εξεστίνετο ένα καρπερό άμπέλι και γύρω άπ' τον μικρό αυτόν παράδεισο νερά έκελάρυζαν, γέρικα δέντρα άπλωναν τον ίσκα τους και φιλοξενούσαν τα πουλιά που κελαδούσαν στα κλαδιά τους.

Μία στο ερημικό αυτό σπίτι ζούσε ο Ζάν Τρεμιέ, ο σφοδρός αυτός γέρον, ο όποιος είχε ύποστηρίξει άλλοτε στο γαλλικό κοινοβούλιο τους Ουγενότους. Μαζί του κατοικούσαν ή πανέμορφη, ή δροσερή και πρόσχαρη κόρη του Ιωάννα, ή γρηά ύπηρετρία του Μαρτίνα Τουρτερόλ κ' ο κρητορός του Ιοδελέτ.

Ο Τρεμιέ είχε άποτραβηχτεί στο μέρος αυτό άηδιασμένος άπ' την κακία και την άχαριστία του κόσμου, μη μπορώντας να μείνει στο σπίτι πουχε στο Παρίσι, γιατί του θυμίζε τη γυναικα του, ή όποία είχε πεθανει μέσα σ' αυτό στα 1552.

Υπήρχε όμως κ' ένας άλλος λόγος που άνάγκασε τον καλόκαρδο Τρεμιέ να φύγει μακριά άπ' το Παρίσι. Η θαμπωτική όμορφιά της Ιωάννας. Νεαροί ίππότες τοιγύνη διαρκώς έβω άπ' το σπίτι του, τραγουδούσαν, μονομαχούσαν και σφαζόντουσαν τις νύχτες κάτω από τα παράθυρα του !

Όπως είπαμε και παραπάνω, ή Ιωάννα ήταν μια άπό τις σπάνιες, τις αιδέριες όμορφες. Σαν ή, με μάτια μεγάλα βαθυνάλα λημονά, Τό άνδστημά της καλοδεμένο, λυγρό, είχε θείες γραμμές. Για το λόγο αυτό την είχαν έπονομάσει «Ωραία Ιωάννα».

Πολλοί περνώντας άπό το ερημητήριο του Τρεμιέ και της κόρης του, έθαυμάζαν το σπάνιο αυτό λουλουδι.

Ο τελευταίος, που καταμαγευτηκε άπό την εξάίσια όμορφιά της Ιωάννας, ήταν ο Ροβέρτος Κέρ.

Ο γουαματές του Κοντοσταύλου Μονμορανού πάλασε άγρια με την καρδιά του για να ξεριζώσει το αίσθημα, που άρχισε να τον κατακυριεύει για την Ιωάννα. Άλλά ή εικόνα της ώραιας κοπέλλας γύριζε πάντα έπίμονα στο μυαλό του μ' όλες τις αιδέριες όμορφές της.

Συνγά ο Ροβέρτος βυθίζονταν σε ορεβρασιούς και αυτό το είχε προσέξει ο Κοντοσταύλος.

Ο γουαματές του Κοντοσταύλου κατέφυγε σε χίλια - δυό μέσα για να εισχωρήσει στον πύργο του Τρεμιέ. Ήταν δύσκολο βέβαια, αλλά στο τέλος το κατώρθωσε, βρισκοντας κάποια δικαιολογία.

Στην άρχή ο Τρεμιέ ύποδεχτηκε κατσουφασμένος το Ροβέρτο Κέρ. Σιγά-σιγά όμως όσο ο τελευταίος επανελάμβανε τις έπισκέψεις του, άρχισε να τον συνηθίζει και να τον δέχεται μ' ευχαρίστηση.

Από την πρώτη στιγμή ο Τρεμιέ άντελήφθη ότι ο Ροβέρτος άγαπούσε τρελλά την κόρη του, την Ιωάννα. Είχε προσέξει ότι μόλις άντικρύζε την κοπέλλα ο νέος κοκκινίε, κόμπιαζε, τα έκανε κυριολεκτικά, Η άμνηστία του αυτή τον ανγκιστρώνε βαθύτατα, γιατί θυμάταν τα νεατά του, όταν κ' εκείνος είχε έρωτευτεί.

Ο Τρεμιέ σκέφτηκε ότι ή Ιωάννα είχε φτάσει πια στη γλυκειά ηλικία της παντρείας και ο Ροβέρτος Κέρ δεν του φαινόταν άκατάλληλος να γίνει γαμπρός του.

Μία μέρα λοιπόν, που ο γουαματές του Κοντοσταύλου τους είχε έπισκεφθεί, ο Τρεμιέ τον κάλεσε ιδιαιτέρως και του είπε χωρίς περιστροφές :

— Έξω πολύ καλά πως αγαπάτε την κόρη μου. Είμαι πατέρας της και έξω τι άξίζει ή Ιωάννα μου και δεν παραξενεύομαι καθόλου γιατί την έρωτευτήκατε.

— Τη λατρεύω, κύριε Τρεμιέ, μουμυούρισε, τρέμοντας από συγκίνηση ο Ροβέρτος Κέρ.

— Α ! ή άγάπη βέβαια, -είπε ο Τρεμιέ, -είνε το σπουδαιότερο πράγμα στη συμπίωση άλλα...

— Σας έννοώ, μουμυούρισε ο Ροβέρτος Κέρ, είμαι...φτωχός. Μά μην ξεχνάτε και...

— Α ! να, τη θέση σας κοντά στον Κοντοσταύλο, ή όποία ίσδυνάμει με περιουσία. Έτσι δεν είναι ; είπε ο Τρεμιέ.

— Μάλιστα, άπάντησε ο Κέρ.

— Αγαπητό μου παιδί, είπε τότε ο Τρεμιέ προς το Ροβέρτο, γιατί τα χάνεις τόσο εύκολα ; Όφείλω να σου πω ότι μου άρέσεις για γαμπρό, αλλά έξω πολύ καλά ότι ο κ. Μονμορανού δε θα μπορούσε να κάνει χωρίς έσένα, που τόσο πολύ σε εκτιμά.

— Έγώ σας βεβαιώ, άπάντησε ο Ροβέρτος, ότι ο κ. Μονμορανού θα ύπογράψει προθύμως το συμβόλαιο του γάμου μου.

— Αυτό είναι μια τιμή, που με κολακεύει άρκετά, άπάντησε ο Τρεμιέ, αλλά να σου πω δε μ' ένθουσιάζει και τόσο να συνδέομαι με μεγατώνες, που αθίριο ένδεχόμενο να πέσουν στη δυσμεία της Αίλης.

— Μά ο κ. Μονμορανού δεν έχει άνάγκη από δυσμεία ή ευμεία, άπάντησε ο γουαματές του Κοντοσταύλου.

...Να γονατίσει έμπρός της, να της άνοίξει την καρδιά του...

— Όρίστε, φίλε μου, ότι δε με καταλαβαίνετε, άπάντησε ο Τρεμιέ. Νά είναι κανείς γραμματέας ενός άμαθούς Κοντοσταύλου έπειδή ξέρει μερικά μυστικά του, να βγαίνει καβάλλα μαζί του σε ώραιο άλογο και ντυμένος πολυτελή ρούχα, είναι κάτι που μπορεί να κάνει έντύπως μονάχα στους χαζούς. Όχι όμως και σε μένα.

Ο Ροβέρτος στέναξε άπελπισμένα.

— Μην άπελπίζεσαι, του είπε ο Τρεμιέ.

— Μά τι να κάμω ; ρώτησε ο γραμματέας.

— Νά δημιουργήσης μια θέση, ώστε να μη φοβάσαι ούτε από πολιτικές μεταβολές ούτε από τίποτα.

Ο Ροβέρτος Κέρ βυθίστηκε σε συλλογισμούς. Τελος ύστερα από λίγο είπε :

— Σκέφτηκα τι θέση πρέπει να δημιουργήσω. Έγινε να γνωρίσω άλλοτε στη Γουιέννη, στον πύργο του Ταλεμόνδο, έναν περίφημο χειρουργό, τον Άμβρόσιο Παρέ. Ο άνδρας αυτός μου είχε είπει άλλοτε ότι θα μπορούσα να γίνει χειρουργός πρώτης τάξεως και ότι σε δύο χρόνια αναλαμβάνει να με μάθη. Μά πως να κάμω δυό δλοκλήρα χρόνια μακριά άπ' την Ιωάννα χωρίς να τη βλέπω καθόλου ;

— Φίλε μου, άπάντησε ο πατέρας της Ιωάννας, πρέπει να ξέρεις ότι οι παλαιοί ίππότες που πολεμούσαν κατά των Σαρακηνών, των Τούρκων και των άλλων βαρβάρων, έκαναν δέκα και δεκαπέντε χρόνια να ιδούν τη δέσποινα της καρδιάς τους.

— Μά μέσα σε δυό χρόνια, είπε με φωνή που έτρεμε ο Ροβέρτος, μπορεί ή Ιωάννα να με ξεχάσει.

— Μη σε μέλλει, είπε χαμογελώντας ο Τρεμιέ, εγώ θα φροντίζω πάντα να σε φέρνω στη μνήμη της.

Τα λόγια αυτά ήσυχασαν άρκετά το γουαματέα δού Μονμορανού.

Μπορώ πριν να φύγω, ρώτησε κοκκινίζοντας, να ιδώ την Ιωάννα ;

Άλλά τη στιγμή αυτή ακριβώς έμπηκε και ή Ιωάννα, ώραία, αιδέρια, σκούπωντας τα μύρα της άνοιξης ολόγυρά της.

Ο Ροβέρτος τάχασε. Κοκκινίσε, χλώμιασε, πάνιασε, άλλαξε χίλια - δυό χρώματα, έτρεμε ολόκληρος, δεν κατώρθωνε να άρθώσει ούτε λέξη. Η φωνή του σβένονταν μέσα στα στήθεα του, άγωνιζόμενος, ίδρωνε.

— Λοιπόν, θάρρος ίππότες μου, του είπε ο Τρεμιέ. Μίλησε, άνοίξε το στόμα σου.

Μά και μ' όλο το θάρρος που προσπαθούσε να του δώσει, ο Ροβέρτος τάχασε χειρότερα. Έσκυψε μονάχα και άκούμπησε τα χείλη του στο χέρι της κόρης, που τον κύτταζε κατ'άπληκτη για τή ρασοι-σμάρα του και άμέσως άνοιγοντας την πόρτα έφυγε άπότομα.

Όταν βγήκε έξω καβαλλώθηκε το άλογό του, το κέντρισε άπότομα κ' άρχισε να καλπάζει σαν τρελλός. Δεν είχε προχωρήσει πολύ όμως, όταν ξαναέστριψε μετανοήμένος το άλογο πάλι προς τα πίσω, προς τον πύργο του Τρεμιέ, μά άμέσως αλλάζοντας γνώμη, ξαναπήρε το δρόμο του.

Χίλιες-δυό σκέψεις βασάνιζαν το Ροβέρτο Κέρ. Ήθελε να εναγυρήσει για νάντικρύσει άλλη μια φορά την άγαπημένη του, μά κάποια μυστηριώδη δύναμη τον έσπρωχνε προς το δρόμο του, προς το άδηλο μέλλον, που άρχισε να το μαντεύει σκοτεινά, άβέβαιο...

Ο νέος αυτός με τη σατανική ψυχή ήταν έρωτευμένος, άγαπούσε... Θάβιζε τη ζωή του, τα πάντα για να γονατίσει μπρός στην Ιωάννα, να της άνοίξει την καρδιά του, να της μιλήσει γ' άγάπη. Μά δεν είχε το θάρρος. Και ξεθύμαινε στ' άλογο του, σπηρνούν-ζοντας το και τρέχοντας σαν τρελλός !

Όταν ο Ροβέρτος έφυγε ο Τρεμιέ ένθωσε κ' έκτύπησε την κόρη του.

— Λοιπόν, Ιωάννα, τί σκέπτεσαι συ για τον νέον αυτόν ; την ρώτησε. Ξέρεις πως σ' αγαπά ;

— Το ξέρω, πατέρα, μά κ' εγώ αγαπώ έσας και δεν θα φύγω ποτέ από κοντά σας.

— Ναί, παιδί μου, αλλά εγώ είμαι γέρος πια και πρέπει να φροντίσης για το μέλλον σου, την άποκατάστασί σου.

— Πατέρα μου, ποτέ δεν θα φύγω από κοντά σου. Κ' αν άκόμη παντρευτώ θα μείνω μαζί σου.

Ο Τρεμιέ έσφιξε την Ιωάννα στην άγκαλιά του και της είπε συγκινημένος :

— Καλό μου παιδί, είσαι άγγελος !... Πές μου όμως... Θέλεις να γίνης γυναικα του κ. Ροβέρτου Κέρ ;

Η Ιωάννα κοίτησε το κεφάλι της κ' άποκρίθηκε :

— Όχι, πατέρα !

— Γιατί παιδί μου ; Δεν τον αγαπάς ;

— Μά θα τον αγαπήσεις μια μέρα.

(Λοιουθεί)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΝΤΟΥΛΑΜΑΣ

(Συνέχεια και τέλος)
Είπαμε λοιπόν ότι ο Γέω Κίσαβος, απόστρατος αξιωματικός του πεζικού, αφού έχασε όλην την περιουσία του στα χαρτιά, και τελευταία-τελευταία και τον μοναδικό φάρμακο, όπου του άπομεινε, κατακρινόμενος πλέον στη θεραπεία της εντεροκολίτιδας, πωλώντας ένα φάρμακο αλάνθαστο, δικής του εφευρέσεως.

Και όταν δέν τον απασχολούσε η εντεροκολίτις τον κατιζε τελείως η... Μακεδονία!

Τό όνειρό του, ο πόθος και ο πόνος του, η μοναδική κουβέντα και συζητήσις του, ήταν τό πως πρέπει να δράσουμε, για να πάρουμε την περιμάχητη αυτή γλώσσα, τις όμορφες, τις χάρες και τα πλούτη της οποίας ήξερε καλά, γιατί είχε κάνει... ληστής εκεί πάνω!

Δέν ζούσε πλέον, παρά περιμένοντας την ημέρα που θα οργινόταν ως δολοφονός εκεί πάνω κυνηγώντας τους Βουλγάρους ξαναρχίζοντας τα άδραγαθήματά του και αποδίδον την σκλάβια αυτή κόρη, στην Ελλάδα την μητέρα της. Ήταν μάλλον τόσο βέβαιος ότι θα γινόταν αυτό, ώστε είχε φτιάσει, κόνοντας από τό ψωμί του και τό φτωχό προσφάγι του, έναν «ντουλαμά» αντίρτικον, με χρυσά κεντήσια, βαρύτερον, πολύτιμον, κομψόν, περίτεχνον, μεστόν, καταπλούσιον, ικανόν να μεροβάλλει κι αυτόν τό γέροντα ληστήν και να του δώσει νιότα και λιβελλά.

Τόν ντουλαμά αυτό τον είχε σαν κάτι ιερό, τον φυλάγε σαν κειμήλιο στο σπίτι του, μη επιτρέποντας να τόν άγγισι άλλος και μη δίδοντας τον σε κανένα, παρά όταν έπρόκειτο κανείς να έγγραφη στο αντίρτικόν σώμα, που ο Κίσαβος καθιζούσε για την Μακεδονία, κ' ήθελε να πάρη σχέδια να φτιάσει κι εκείνος απ' τόν ίδιο.

Έτσι ο ντουλαμάς είχε γίνη τό θέμα της ήμερας και τα ξέθλια του χωριού, πολλά άστυά έσχε- διαταν είς βάρος του πωλήν και μέλλοντος άρματω- λου. Άλλά ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού του σκάρωσε την πιο πετυχημένη σκαλέρια:

— Καπετάνιε, μπορεί να γραφτώ κι' εγώ στ' αντίρτικόν; τούπε μια μέρα.

Μετά χαράς! Τό λέν τα πόδια σου, τό λέει η καρδιά σου!

— Φοιά και λάβα είμαι μονάχη, τρεις ώρες δρόμο έγώ, για μια ώρα τόν πέρνω. Θέλεις να με δοκιμάσης;

— Δέν πειράζει. Αφού είσαι άξιος, έλα να σε γραφούμε! Στόλη να φροντίσης να φτιάσεις. «Α-κουός»!

— Όπως διατάξης, καπετάνιε! Σχέδιο θέλω μοναχά. Μου δίνεις τόν ντουλαμά σου;

— Νά σου τόν δώσω.

Και τόν τόν έδωσε.

— Πρόσεχε, γιατί είνε κειμήλιο! τού είπε ο Κίσαβος, μετά σεβα- μου άνοίγοντας την κα- σέλλα, μέσα στην οποία τυλιγμένος σε πανιά και σε μεταξωτόν «μοχτοσά» άναπαύονταν ο «ντουλα- μάς», καινούργιος, περί- χυμος, άστράφτοντας, έ- τοιμος να άνεμίση στα Μακεδονικά βουνά, δρο- σίζοντας τόν άδελφόν τό μέτω- πο με τόν άέρα της έλευθερίας.

— Πρόσεχε γιατί είνε ιερόνι!

— Πά! πά! Σάν τα μάτια μου θα τόν προσέχω!...

Τό άπόγευμα, όταν ο Κίσα- βος βγήκε διευθυγόμενος στόν καφενέ, να κόψη και ν' αστράψη κάλιν, είδε πλήθος πολύ συνα- θροισμένο, απ' έξω, και τόν τε- λάλην, τόν Σ.πύρο τόν Μπυγλίτσα, κάτι να διαλαλή στη δημοπρα- σία...

— Τί είπεν ο κύριος περικαλώ;

— Ο κόμος γύρω παρατηρούσε τα πλειστηριαζόμενα. Όταν είδε τόν Κίσαβο, ένα μουρμουρητό διέδραμε τούς πάντας, σαν κάτι να ψιθυρίζεν ο ένας στόν άλλο κι' όλοι γύρισαν και τόν κύτταζαν λοξά.

— Τί να συμβαίνει εκεί; σκέφτηκε ο Κίσαβος.

— Και προχώρησε προς τό πλήθος...

— Ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού, μόλις πήρε τόν «ντου- λαμά» πήγε ίσια στόν Γέωγον τόν 'Αλάνταβο, ένα κακοήγο που είχε καταδικασθή για δυό φόνους, και που η πολιτική τόν έβγαζε από την φυλακή και τώρα άλλο δέν περίμενε, παρά να ξανακοιτάσει άνθρωπο και να ξαναπάει μέσα. Στην κοινωνία στενοχωριότανε και δουλειά δέν είχε ο 'Αλάνταβος. Και στο καθετί όπου του λέγαν ή παντούσε:

— Έγώ την έχω κρεμάσει «μ'εσά» την καπότη μου. Κα- νένα και τίποτα δέν λογαριάζω!.

— Υπονοώντας ότι η φυλακή παιά ήταν τό σπίτι του και τό νοικοκυριό του. Η οικογένεια, η ζωή του και τό μέλλον του!...

— Ήταν ψηλός, ξηρός, κίτρινος και βλοσυρομένος, ο Γέωργος ο 'Αλάνταβος. Φόβος του χω- ριού και τρόμος, λυκος άνιμε- μερος, θαρρείς, με κάτι χείλια κόκκινα, σαν νάτρωγε όμο και ματωμένο κρέας. Σ' αυτόν λοι- πόν τόν άνθρωπο έδωκεν ο Μό- σχος τόν ντουλαμά, και τόν πλειστηριάζει. Και τώρα ο τελά- λης εφώναζε βράζοντας τον στην δημοπρασία:

— 'Αλλος! Ούνα... ντούε... αλλά-τρέ!...

— 'Αλλος! φώναζε και ο 'Αλάνταβος, σαν να βαστούσε τό ίδιο.

— 'Αλλά ούνα, ντούε, τρέ!

Πλησίασε και ο Κίσαβος για να ιδή, τί άσραγε συμβαίνει!

— Επάνω στο τραπέζι βρισκόταν σαν νεκρός, άρρηκτο πόδια πλέον, πτώμα μεγάλον ιδεών, πατριωτικών όνειρων και χαμένων παλλή- καριών και έλευθερίας, ο χυμός ο ντουλαμάς με τούς στανούρους και με τις ποδιές του, τα γαϊτανά, τα σείριτια, τα μπροστάρια τα μεταξωτά, ο άγγιγος απ' ό πρόσωτό, ο ιερός, ο ντουλαμάς όνειρο, ο ντουλαμάς ιδέα, μαγαριζόμενος από τόσα χέρια που τόν έψαζαν, τόν κύτταζαν, τόν άνυδαίναν έξω και άριστερά, τόν σήκωναν και τόν άπείθωναν, τόν έσπιναν και τόν έσπρωγαν, σαν σάπιο κοιφάκι που λυκό πεινασμένο έπεσαν επάνω του!

Μια σκοτούρα έπιασε τόν Κίσαβο σαν τόν αντί- κρουσε. Ο όρανος έθλόωσε άπάνω, ο ήλιος σαν να σβήστηκε κι' όλα στριφογύρισαν έμπρός του. Τό αί- μα άνέβηκε στο κεφάλι του. Η ιερουσία ήταν φοβε- ρή, αλλά και ο 'Αλάνταβος... φοβερότερος ακόμα!

— 'Αλλά ούνα, αλλά ντούε, αλλά-τρέ!...

Κύριοι, είπαμε... αλλά τρέ! Θά πάρη τέλος!

Χολή άνέβηκε στο στόμα του Κίσαβου, θέλησε να ριχτεί στο τραπέζι, να πάρη τό στρατασιασμένο ό- νεϊρό του, που τόσον καιρό έξέτανε μέσα στην ψυ- χή του και να ριχτεί να σφάξη και να πινέη όλους τούς βεβήλους που με ειρωνία τόν εκύτταζαν.

Και μια φωνή μεγάλη, ένας νέκος άνέβηκε στο στόμα του, βα- ρύς και δυνατός, όσαν η γενεές όπου χρόνια τώρα περίμεναν την τύχη τους και την έλευθερία τους από αυτόν, ν' άναστήσαν μέσα του και να διαμαρτυρηθήκαν, μια φωνή που έσκαζε την ησυχία έ- τρυσάραια κι' άντήχησε σ' όλο τό χωριό και παραέρα ίσως, στα Μακεδονικά τα πέρατα...

— Γυναίκα τό σπα- θί μου!... Τό σπαθί μου γυναίκα, γόηγορα!... ούλισταζε.

— Άλλά η γυναίκα του ήταν μακριά να τό άκούση και ο 'Αλάν- ταβος έστριβε τα μου- στάκια του και φώναζε, σαν ο σκύλος που μασ- σάει κόκκαλα και πάν να τού τα πάρουν!

— Έμπρός είπα!...

— Άλλά ούνα... Άλλά τρέ!...

Η άπειλητική φωνή του 'Αλάνταβου έφερε τόν Κίσαβο στόν ένω- τό του. Έπιασε να βρή γύρω του τόν Μόσχο για να εκδικηθή, κι' ο Μόσχος είχε προλάβει και φύγει από τό χωριό και ο 'Αλάνταβος ήταν επικίνδυνος για τέτοιου είδους πα- τριωτικές έπιχειρήσεις...

— Από τη μέρα αυτή παιά άπογοιευθήκε ο Κίσαβος. Δέν έθεράπευε πλέον την εντεροκολίτιδα, ούτε ήξερε τό φάρμακο, τό «πώς θα πάρουμε τη Μακεδονία»!...

Έγκατέλειψε τη Μακεδονία στην τύχη της και τόν έαυτό του

— Τί είπεν ο κύριος περικαλώ;

— Ο κόμος γύρω παρατηρούσε τα πλειστηριαζόμενα. Όταν είδε τόν Κίσαβο, ένα μουρμουρητό διέδραμε τούς πάντας, σαν κάτι να ψιθυρίζεν ο ένας στόν άλλο κι' όλοι γύρισαν και τόν κύτταζαν λοξά.

— Τί να συμβαίνει εκεί; σκέφτηκε ο Κίσαβος.

— Και προχώρησε προς τό πλήθος...

— Ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού, μόλις πήρε τόν «ντου- λαμά» πήγε ίσια στόν Γέωγον τόν 'Αλάνταβο, ένα κακοήγο που είχε καταδικασθή για δυό φόνους, και που η πολιτική τόν έβγαζε από την φυλακή και τώρα άλλο δέν περίμενε, παρά να ξανακοιτάσει άνθρωπο και να ξαναπάει μέσα. Στην κοινωνία στενοχωριότανε και δουλειά δέν είχε ο 'Αλάνταβος. Και στο καθετί όπου του λέγαν ή παντούσε:

— Έγώ την έχω κρεμάσει «μ'εσά» την καπότη μου. Κα- νένα και τίποτα δέν λογαριάζω!.

— Υπονοώντας ότι η φυλακή παιά ήταν τό σπίτι του και τό νοικοκυριό του. Η οικογένεια, η ζωή του και τό μέλλον του!...

— Ήταν ψηλός, ξηρός, κίτρινος και βλοσυρομένος, ο Γέωργος ο 'Αλάνταβος. Φόβος του χω- ριού και τρόμος, λυκος άνιμε- μερος, θαρρείς, με κάτι χείλια κόκκινα, σαν νάτρωγε όμο και ματωμένο κρέας. Σ' αυτόν λοι- πόν τόν άνθρωπο έδωκεν ο Μό- σχος τόν ντουλαμά, και τόν πλειστηριάζει. Και τώρα ο τελά- λης εφώναζε βράζοντας τον στην δημοπρασία:

— 'Αλλος! Ούνα... ντούε... αλλά-τρέ!...

— 'Αλλος! φώναζε και ο 'Αλάνταβος, σαν να βαστούσε τό ίδιο.

— 'Αλλά ούνα, ντούε, τρέ!

Πλησίασε και ο Κίσαβος για να ιδή, τί άσραγε συμβαίνει!

— Επάνω στο τραπέζι βρισκόταν σαν νεκρός, άρρηκτο πόδια πλέον, πτώμα μεγάλον ιδεών, πατριωτικών όνειρων και χαμένων παλλή- καριών και έλευθερίας, ο χυμός ο ντουλαμάς με τούς στανούρους και με τις ποδιές του, τα γαϊτανά, τα σείριτια, τα μπροστάρια τα μεταξωτά, ο άγγιγος απ' ό πρόσωτό, ο ιερός, ο ντουλαμάς όνειρο, ο ντουλαμάς ιδέα, μαγαριζόμενος από τόσα χέρια που τόν έψαζαν, τόν κύτταζαν, τόν άνυδαίναν έξω και άριστερά, τόν σήκωναν και τόν άπείθωναν, τόν έσπιναν και τόν έσπρωγαν, σαν σάπιο κοιφάκι που λυκό πεινασμένο έπεσαν επάνω του!

Μια σκοτούρα έπιασε τόν Κίσαβο σαν τόν αντί- κρουσε. Ο όρανος έθλόωσε άπάνω, ο ήλιος σαν να σβήστηκε κι' όλα στριφογύρισαν έμπρός του. Τό αί- μα άνέβηκε στο κεφάλι του. Η ιερουσία ήταν φοβε- ρή, αλλά και ο 'Αλάνταβος... φοβερότερος ακόμα!

— 'Αλλά ούνα, αλλά ντούε, αλλά-τρέ!...

Κύριοι, είπαμε... αλλά τρέ! Θά πάρη τέλος!

Χολή άνέβηκε στο στόμα του Κίσαβου, θέλησε να ριχτεί στο τραπέζι, να πάρη τό στρατασιασμένο ό- νεϊρό του, που τόσον καιρό έξέτανε μέσα στην ψυ- χή του και να ριχτεί να σφάξη και να πινέη όλους τούς βεβήλους που με ειρωνία τόν εκύτταζαν.

Και μια φωνή μεγάλη, ένας νέκος άνέβηκε στο στόμα του, βα- ρύς και δυνατός, όσαν η γενεές όπου χρόνια τώρα περίμεναν την τύχη τους και την έλευθερία τους από αυτόν, ν' άναστήσαν μέσα του και να διαμαρτυρηθήκαν, μια φωνή που έσκαζε την ησυχία έ- τρυσάραια κι' άντήχησε σ' όλο τό χωριό και παραέρα ίσως, στα Μακεδονικά τα πέρατα...

— Γυναίκα τό σπα- θί μου!... Τό σπαθί μου γυναίκα, γόηγορα!... ούλισταζε.

— Άλλά η γυναίκα του ήταν μακριά να τό άκούση και ο 'Αλάν- ταβος έστριβε τα μου- στάκια του και φώναζε, σαν ο σκύλος που μασ- σάει κόκκαλα και πάν να τού τα πάρουν!

— Έμπρός είπα!...

— Άλλά ούνα... Άλλά τρέ!...

Η άπειλητική φωνή του 'Αλάνταβου έφερε τόν Κίσαβο στόν ένω- τό του. Έπιασε να βρή γύρω του τόν Μόσχο για να εκδικηθή, κι' ο Μόσχος είχε προλάβει και φύγει από τό χωριό και ο 'Αλάνταβος ήταν επικίνδυνος για τέτοιου είδους πα- τριωτικές έπιχειρήσεις...

— Από τη μέρα αυτή παιά άπογοιευθήκε ο Κίσαβος. Δέν έθεράπευε πλέον την εντεροκολίτιδα, ούτε ήξερε τό φάρμακο, τό «πώς θα πάρουμε τη Μακεδονία»!...

Έγκατέλειψε τη Μακεδονία στην τύχη της και τόν έαυτό του

— Τί είπεν ο κύριος περικαλώ;

— Ο κόμος γύρω παρατηρούσε τα πλειστηριαζόμενα. Όταν είδε τόν Κίσαβο, ένα μουρμουρητό διέδραμε τούς πάντας, σαν κάτι να ψιθυρίζεν ο ένας στόν άλλο κι' όλοι γύρισαν και τόν κύτταζαν λοξά.

— Τί να συμβαίνει εκεί; σκέφτηκε ο Κίσαβος.

— Και προχώρησε προς τό πλήθος...

— Ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού, μόλις πήρε τόν «ντου- λαμά» πήγε ίσια στόν Γέωγον τόν 'Αλάνταβο, ένα κακοήγο που είχε καταδικασθή για δυό φόνους, και που η πολιτική τόν έβγαζε από την φυλακή και τώρα άλλο δέν περίμενε, παρά να ξανακοιτάσει άνθρωπο και να ξαναπάει μέσα. Στην κοινωνία στενοχωριότανε και δουλειά δέν είχε ο 'Αλάνταβος. Και στο καθετί όπου του λέγαν ή παντούσε:

— Έγώ την έχω κρεμάσει «μ'εσά» την καπότη μου. Κα- νένα και τίποτα δέν λογαριάζω!.

— Υπονοώντας ότι η φυλακή παιά ήταν τό σπίτι του και τό νοικοκυριό του. Η οικογένεια, η ζωή του και τό μέλλον του!...

— Ήταν ψηλός, ξηρός, κίτρινος και βλοσυρομένος, ο Γέωργος ο 'Αλάνταβος. Φόβος του χω- ριού και τρόμος, λυκος άνιμε- μερος, θαρρείς, με κάτι χείλια κόκκινα, σαν νάτρωγε όμο και ματωμένο κρέας. Σ' αυτόν λοι- πόν τόν άνθρωπο έδωκεν ο Μό- σχος τόν ντουλαμά, και τόν πλειστηριάζει. Και τώρα ο τελά- λης εφώναζε βράζοντας τον στην δημοπρασία:

— 'Αλλος! Ούνα... ντούε... αλλά-τρέ!...

— 'Αλλος! φώναζε και ο 'Αλάνταβος, σαν να βαστούσε τό ίδιο.

— 'Αλλά ούνα, ντούε, τρέ!

Πλησίασε και ο Κίσαβος για να ιδή, τί άσραγε συμβαίνει!

— Επάνω στο τραπέζι βρισκόταν σαν νεκρός, άρρηκτο πόδια πλέον, πτώμα μεγάλον ιδεών, πατριωτικών όνειρων και χαμένων παλλή- καριών και έλευθερίας, ο χυμός ο ντουλαμάς με τούς στανούρους και με τις ποδιές του, τα γαϊτανά, τα σείριτια, τα μπροστάρια τα μεταξωτά, ο άγγιγος απ' ό πρόσωτό, ο ιερός, ο ντουλαμάς όνειρο, ο ντουλαμάς ιδέα, μαγαριζόμενος από τόσα χέρια που τόν έψαζαν, τόν κύτταζαν, τόν άνυδαίναν έξω και άριστερά, τόν σήκωναν και τόν άπείθωναν, τόν έσπιναν και τόν έσπρωγαν, σαν σάπιο κοιφάκι που λυκό πεινασμένο έπεσαν επάνω του!

Μια σκοτούρα έπιασε τόν Κίσαβο σαν τόν αντί- κρουσε. Ο όρανος έθλόωσε άπάνω, ο ήλιος σαν να σβήστηκε κι' όλα στριφογύρισαν έμπρός του. Τό αί- μα άνέβηκε στο κεφάλι του. Η ιερουσία ήταν φοβε- ρή, αλλά και ο 'Αλάνταβος... φοβερότερος ακόμα!

— 'Αλλά ούνα, αλλά ντούε, αλλά-τρέ!...

Κύριοι, είπαμε... αλλά τρέ! Θά πάρη τέλος!

Χολή άνέβηκε στο στόμα του Κίσαβου, θέλησε να ριχτεί στο τραπέζι, να πάρη τό στρατασιασμένο ό- νεϊρό του, που τόσον καιρό έξέτανε μέσα στην ψυ- χή του και να ριχτεί να σφάξη και να πινέη όλους τούς βεβήλους που με ειρωνία τόν εκύτταζαν.

Και μια φωνή μεγάλη, ένας νέκος άνέβηκε στο στόμα του, βα- ρύς και δυνατός, όσαν η γενεές όπου χρόνια τώρα περίμεναν την τύχη τους και την έλευθερία τους από αυτόν, ν' άναστήσαν μέσα του και να διαμαρτυρηθήκαν, μια φωνή που έσκαζε την ησυχία έ- τρυσάραια κι' άντήχησε σ' όλο τό χωριό και παραέρα ίσως, στα Μακεδονικά τα πέρατα...

— Γυναίκα τό σπα- θί μου!... Τό σπαθί μου γυναίκα, γόηγορα!... ούλισταζε.

— Άλλά η γυναίκα του ήταν μακριά να τό άκούση και ο 'Αλάν- ταβος έστριβε τα μου- στάκια του και φώναζε, σαν ο σκύλος που μασ- σάει κόκκαλα και πάν να τού τα πάρουν!

— Έμπρός είπα!...

— Άλλά ούνα... Άλλά τρέ!...

Η άπειλητική φωνή του 'Αλάνταβου έφερε τόν Κίσαβο στόν ένω- τό του. Έπιασε να βρή γύρω του τόν Μόσχο για να εκδικηθή, κι' ο Μόσχος είχε προλάβει και φύγει από τό χωριό και ο 'Αλάνταβος ήταν επικίνδυνος για τέτοιου είδους πα- τριωτικές έπιχειρήσεις...

— Από τη μέρα αυτή παιά άπογοιευθήκε ο Κίσαβος. Δέν έθεράπευε πλέον την εντεροκολίτιδα, ούτε ήξερε τό φάρμακο, τό «πώς θα πάρουμε τη Μακεδονία»!...

Έγκατέλειψε τη Μακεδονία στην τύχη της και τόν έαυτό του

— Τί είπεν ο κύριος περικαλώ;

— Ο κόμος γύρω παρατηρούσε τα πλειστηριαζόμενα. Όταν είδε τόν Κίσαβο, ένα μουρμουρητό διέδραμε τούς πάντας, σαν κάτι να ψιθυρίζεν ο ένας στόν άλλο κι' όλοι γύρισαν και τόν κύτταζαν λοξά.

— Τί να συμβαίνει εκεί; σκέφτηκε ο Κίσαβος.

— Και προχώρησε προς τό πλήθος...

— Ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού, μόλις πήρε τόν «ντου- λαμά» πήγε ίσια στόν Γέωγον τόν 'Αλάνταβο, ένα κακοήγο που είχε καταδικασθή για δυό φόνους, και που η πολιτική τόν έβγαζε από την φυλακή και τώρα άλλο δέν περίμενε, παρά να ξανακοιτάσει άνθρωπο και να ξαναπάει μέσα. Στην κοινωνία στενοχωριότανε και δουλειά δέν είχε ο 'Αλάνταβος. Και στο καθετί όπου του λέγαν ή παντούσε:

— Έγώ την έχω κρεμάσει «μ'εσά» την καπότη μου. Κα- νένα και τίποτα δέν λογαριάζω!.

— Υπονοώντας ότι η φυλακή παιά ήταν τό σπίτι του και τό νοικοκυριό του. Η οικογένεια, η ζωή του και τό μέλλον του!...

— Ήταν ψηλός, ξηρός, κίτρινος και βλοσυρομένος, ο Γέωργος ο 'Αλάνταβος. Φόβος του χω- ριού και τρόμος, λυκος άνιμε- μερος, θαρρείς, με κάτι χείλια κόκκινα, σαν νάτρωγε όμο και ματωμένο κρέας. Σ' αυτόν λοι- πόν τόν άνθρωπο έδωκεν ο Μό- σχος τόν ντουλαμά, και τόν πλειστηριάζει. Και τώρα ο τελά- λης εφώναζε βράζοντας τον στην δημοπρασία:

— 'Αλλος! Ούνα... ντούε... αλλά-τρέ!...

— 'Αλλος! φώναζε και ο 'Αλάνταβος, σαν να βαστούσε τό ίδιο.

— 'Αλλά ούνα, ντούε, τρέ!

Πλησίασε και ο Κίσαβος για να ιδή, τί άσραγε συμβαίνει!

— Επάνω στο τραπέζι βρισκόταν σαν νεκρός, άρρηκτο πόδια πλέον, πτώμα μεγάλον ιδεών, πατριωτικών όνειρων και χαμένων παλλή- καριών και έλευθερίας, ο χυμός ο ντουλαμάς με τούς στανούρους και με τις ποδιές του, τα γαϊτανά, τα σείριτια, τα μπροστάρια τα μεταξωτά, ο άγγιγος απ' ό πρόσωτό, ο ιερός, ο ντουλαμάς όνειρο, ο ντουλαμάς ιδέα, μαγαριζόμενος από τόσα χέρια που τόν έψαζαν, τόν κύτταζαν, τόν άνυδαίναν έξω και άριστερά, τόν σήκωναν και τόν άπείθωναν, τόν έσπιναν και τόν έσπρωγαν, σαν σάπιο κοιφάκι που λυκό πεινασμένο έπεσαν επάνω του!

Μια σκοτούρα έπιασε τόν Κίσαβο σαν τόν αντί- κρουσε. Ο όρανος έθλόωσε άπάνω, ο ήλιος σαν να σβήστηκε κι' όλα στριφογύρισαν έμπρός του. Τό αί- μα άνέβηκε στο κεφάλι του. Η ιερουσία ήταν φοβε- ρή, αλλά και ο 'Αλάνταβος... φοβερότερος ακόμα!

— 'Αλλά ούνα, αλλά ντούε, αλλά-τρέ!...

Κύριοι, είπαμε... αλλά τρέ! Θά πάρη τέλος!

Χολή άνέβηκε στο στόμα του Κίσαβου, θέλησε να ριχτεί στο τραπέζι, να πάρη τό στρατασιασμένο ό- νεϊρό του, που τόσον καιρό έξέτανε μέσα στην ψυ- χή του και να ριχτεί να σφάξη και να πινέη όλους τούς βεβήλους που με ειρωνία τόν εκύτταζαν.

Και μια φωνή μεγάλη, ένας νέκος άνέβηκε στο στόμα του, βα- ρύς και δυνατός, όσαν η γενεές όπου χρόνια τώρα περίμεναν την τύχη τους και την έλευθερία τους από αυτόν, ν' άναστήσαν μέσα του και να διαμαρτυρηθήκαν, μια φωνή που έσκαζε την ησυχία έ- τρυσάραια κι' άντήχησε σ' όλο τό χωριό και παραέρα ίσως, στα Μακεδονικά τα πέρατα...

— Γυναίκα τό σπα- θί μου!... Τό σπαθί μου γυναίκα, γόηγορα!... ούλισταζε.

— Άλλά η γυναίκα του ήταν μακριά να τό άκούση και ο 'Αλάν- ταβος έστριβε τα μου- στάκια του και φώναζε, σαν ο σκύλος που μασ- σάει κόκκαλα και πάν να τού τα πάρουν!

— Έμπρός είπα!...

— Άλλά ούνα... Άλλά τρέ!...

Η άπειλητική φωνή του 'Αλάνταβου έφερε τόν Κίσαβο στόν ένω- τό του. Έπιασε να βρή γύρω του τόν Μόσχο για να εκδικηθή, κι' ο Μόσχος είχε προλάβει και φύγει από τό χωριό και ο 'Αλάνταβος ήταν επικίνδυνος για τέτοιου είδους πα- τριωτικές έπιχειρήσεις...

— Από τη μέρα αυτή παιά άπογοιευθήκε ο Κίσαβος. Δέν έθεράπευε πλέον την εντεροκολίτιδα, ούτε ήξερε τό φάρμακο, τό «πώς θα πάρουμε τη Μακεδονία»!...

Έγκατέλειψε τη Μακεδονία στην τύχη της και τόν έαυτό του

— Τί είπεν ο κύριος περικαλώ;

— Ο κόμος γύρω παρατηρούσε τα πλειστηριαζόμενα. Όταν είδε τόν Κίσαβο, ένα μουρμουρητό διέδραμε τούς πάντας, σαν κάτι να ψιθυρίζεν ο ένας στόν άλλο κι' όλοι γύρισαν και τόν κύτταζαν λοξά.

— Τί να συμβαίνει εκεί; σκέφτηκε ο Κίσαβος.

— Και προχώρησε προς τό πλήθος...

— Ο Μόσχος, τό πειραχτήρι του χωριού, μόλις πήρε τόν «ντου- λαμά» πήγε ίσια στόν Γέωγον τόν 'Αλάνταβο, ένα κακοήγο που είχε καταδικασθή για δυό φόνους, και που η πολιτική τόν έβγαζε από την φυλακή και τώρα άλλο δέν περίμενε, παρά να ξανακοιτάσει άνθρωπο και να ξαναπάει μέσα. Στην κοινωνία στενοχωριότανε και δουλειά δέν είχε ο 'Αλάνταβος. Και στο καθετί όπου του λέγαν ή παντούσε:

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

ΜΟΛΙΣ τη νύχτα το απόσπασμα βγήκε από την Τουμπουκτού και πέρασε το βόρειο οχύρωμα, ο υπολοχαγός Μπεκάρ προχώρησε δεξιά, προς τα χαμόδεντρα, μ' ένα σάλπιγγη κ' ένα σπαχί μαζί του. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, που είχε, ο διοικητής της Μεραρχίας, αποφάσισε να στείλει δυο ούλαμους σπαχίδων για ν' αναγνωρίσουν τις θέσεις των Τουαρέγκ, που τρομοκρατούσαν τους πληθυσμούς που βρισκότανον υπό την προστασία μας. Ήσαν τρομεροί αυτοί οι Τουαρέγκ, με τους μαύρους σκούφους τους, τις σιδερένιες, μακρές λόγχες, τα χάλκινα στολίδια και τα άπαιστα σπαθιά, που τα μεταχειρίζονταν με τ' αριστέρο χέρι. Ήσαν άκομη περιήρητοι για την κεραυνόβολο ταχύτητά τους κατά τις επιδρομές, το μοιρολατρικό θάρρος τους, την άρραγαστη γρηγοράδα των καμηλών τους και την απάνθρωπη σκληρότητά τους.

Κατά τις τέσσερες το πρωί ο ήλιος ύψώθηκε, σκορπίζοντας στο βαθυνάλας ουρανό τα χρυσάφια του, ενώ μακριά στον ορίζοντα διαγράφονταν η μενεξεδένια νταντέλλα των βουνών της άμμου. Σε λίγο, όσο ανέβαινε ο ήλιος έγινε κόκκινος σαν αίμα και πλημμύρισε τα χαμόδεντρα μ' ένα δλοπόφυρο κύμα. Οι στρατιώτες άρχισαν να ιδροκοπούν και πέταξαν τα μπουκουζιά τους κ' έβιαζαν ταλόγα τους να τρέξουν, γιατί τα φτωχά ζώα νιώθοντας κοντά τον έχθρο κοινοτεύονταν και στύλωναν μπρός τατιά τους.

Στο άκρον δεξιόν ο Μπεκάρ ανιχνεύει τα μονοπάτια με τους δυο στρατιώτες. Είναι ένας άντρας ώριμος, μελαγχρόνος, ως εικοσιπέντε χρονών, γεμάτος όρμη. Πρό ξεη μηνών ύστερα από τη μάχη του Κότζ, είχε προταθεί για παράσημο της Λεγεώνας. Μά ήταν τρομερά φιλόδοξος και ονειροπολούσε ακόμα κ' άλλα ανδραγαθήματα. Στο μονοπάτι που ανιχνεύει τώρα βλέπει πιο καθαρά τα χνάρια καμήλας κ' αρχίζει με τους δυο ανιχνευτές του να καλπάζει προς τα εμπρός. Και νά, σε λίγο ξεχωρίζουν τις σιλουέτες τριών καβαλλάρηδων που τρέχουν με τις καμήλες τους κ' άλλους πύ πίσω, που ακολουθούν.

Ο σάλπιγγης σάλπιγγε άμέσως, ενώ ο άξιωματικός κ' ο σπαχίς όρμητο κραδαίνοντας στον αέρα τα σπαθιά τους, που αστράφτουν κάτω από τον ήλιο.

Ξαφνικά πενήντα μέτρα μπρος από τον υπολοχαγό Μπεκάρ σηκώνεται ένα δλόκληρο σύννεφο σκόνη: Κάποιος από τους Τουαρέγκ που υποχωρούσαν σωριάστηκε κάτω μαζί με την καμήλα του.

— Ούρραα! κράζει ο άξιωματικός και σηκώνοντας το σπαθί του το ξυγίζει άπάνου άπ' το κεφάλι του Τουαρέγκ. Αυτός όμως πόφρασε και κρύφτηκε πίσω από την καμήλα του.

Άξαφνα δύο λόγχες άστραψαν μέσα στη σκόνη, που τώρα όρμαινε-όρμαινε και σκορπίζονταν. Είναι δυο ακόμα έχθροι. Ο ένας δεν τον πετυχαίνει με το πρώτο χτύπημα, μ' ό άλλος τον χτυπάει στις πλευρές και τον περνάει πέρα και πέρα!

Χωρίς νά του ξεφύγει ούτε η παραμικρότερη κραυγή πόνου από τα στήθια, ο άξιωματικός ταλαντεύτηκε μιά στιγμή άπάνου στ' άλογό του κ' έπιασε τέλος κάτω, βαρύς, μολυβένιος με τα χέρια άνοιχτά.

Ο σάλπιγγης εξακολουθεί νά σολπίζει στριγγά και οι άλλοι σπαχίδες που ήταν πιο μακριά, άκούγοντας τα σάλπισματα κεντρίζουν ταλόγα τους και καλπάζουν. Όταν έφτασαν εκεί που είχε πέσει ο άξιωματικός, άλλοι όρμησαν σαν λυσσασμένοι λύκοι κυνηγώντας τον έχθρο που έφευγε, άλλοι προσπαθούσαν νά επιδέσουν το τραύμα του άξιωματικού και μερικοί πλησίασαν τον Τουαρέγκ, που παραμόνευε πάντα, γρυμμένος πίσω από το ζώο του με το σπαθί γυμνό και έτοιμος νά γυμνήξει.

Τότε ένας σπαχίς, τρομερά χεροδύναμος, πηδώντας από ταλόγο του χύμηξε άπάνου του και με μιά βίαιη και ξαφνική κίνηση τον πέταξε κάτω τ' ανάσκελα, ενώ συγχρόνως του άρπαξε το σπαθί από το χέρι.

Ο υπολοχαγός Μπεκάρ πιο πέρα ξαπλωμένος είχε, κατάχλωμος και με τα μάτια μισοκλεισμένα.

Η μύτη της λόγχης που του διαπέρασε το κορμί έχει τσακιστή και το ματωμένο κομμάτι της έχει πέσει πιο πέρα, ενώ ένα άλλο αρκετά μεγάλο κομμάτι έχει μείνει μέσα στο σώμα του.

Ο λοχαγός, που έφτασε κ' αυτός στο μεταξύ και ένα πλήθος στρατιώτες, έχουν τραγουδήσει τον πληγωμένο και προσπαθούν νά του δώσουν κάποια άναστροφή. Μερικοί του κάνουν άέρα, ενώ άλλοι παρακολουθούν κάθε κίνηση, κάθε νεύμα του, κάθε ανατίναγμα του, προσπαθώντας νά καταλάβουν τί θέλει, τί τους ζητά. Μά ο Μπεκάρ είχε άμύλητος και τα ρόδα στα μάγουλά του χλωμαίνονταν.

Στο μεταξύ οι στρατιώτες έτοιμασαν από ξύλα και μπουκουζία

ένα πρόχειρο φορείο. Ύστερα σήκωσαν το λαβωμένο προσκέφαλό τον ξάπλωσαν άπάνου και τον πήραν γιά νά τον πάνε στο πληρόστερο χωριό. Άνάμεσα από τα δόντια του Μπεκάρ ξεφεύγει το αίμα και γλυστράει προς το ξανθά γένειο του. Ο άνασμός του, άσπρόνιστος και γρήγορος μαρτυράει πως πλησιάζει το τέλος του. Τα μάγουλά του όλο και χλωμαίνουν...

Σε μιά στιγμή τα μισοκλεισμένα μάτια του άνοίγουν, πλατύνουν, μεγαλώνουν και όρχουν δλόγυρα εκείνες τις ιδιαίτερες ένφιασμένες ματιές του έτοιμοθανάτου. Α! είναι η ύψιστη επίκληση, που άπευθύνουν τα μάτια, όταν το στόμα σφαιλισμένο πιά, δέ μπορεί νά μιλήσει. Είναι η τρομερή άγωνία, που έκλινεται βοήθεια, παρηγοριά, συμπόνια... Ίσως ακόμα εκείνη η ξαφνιασμένη ματιά έφράζει και κάτι άλλο: την επανάστασι της ψυχής, που ανιγνεται, που σβύνει κατά της τρομερής, της άτεγκτης Μοίρας!

Έξαφνα ένας λόεργκας άρχισε νά ταραξή το στήθος του υπολοχαγού Μπεκάρ... Δεν κράτησε πολύ. Μόλις δυο, ή τρία λεπτά της ώρας. Ύστερα άρχισε ο βαθύς και βραχνός ρόγχος: Χρο... Χρο... Χρο... Λίγο όμως κράτησε κ' αυτός. Κ' έπειτα ο άνασμός του έτοιμοθανάτου άξιωματικού έγινε πιο γοργός, αλλά πιο ήσυχος, πιο άδύνατος. Σάν άνασασμός μικρού παιδιού, όταν κοιμάται.

Τα χαρακτηριστικά του που τα είχε συσπάσει ο λόνος σε ένα φρικαλέο, άπαισιο μορφασμό, χαλάσαναν νά-σιγά, ήμέρεναν, γαλήνεναν. Το βλέμμα του ξαφνικά έσβυσε και τα χέρια του, τα γεμάτα πηγνίμα αίματα, τινάχτηκαν ξαφνικά, άρπαξαν τα δικά μας χέρια και τάρσιγγαν. Ο φτωχός μας σύντροφος θάρρεις και ζητούσε από μας τους άδερφούς του νά τον συγχωρήσουμε στο χείλος του Άγνώστου, της μαυρής άβυσσος... Σε λίγο ξεπνίχθηκε!

Την άλλη μέρα γυρίσαμε άργά πίσω στα στρατώνια μας, μεταφέροντας το κορμί του υπολοχαγού Μπεκάρ. Ο ήλιος που έκανε φρικτά έκανε το πτώμα νά ανανήνι μιά φριχτή όρμη...

Σε λίγο ήρθαν και οι σπαχίδες συσσωματωμένοι. Πολλοί άπ' αυτούς είχαν κρεμάσει από τις σέλλες των δλόγων τους κεφάλια φρεσκοκομμένα, που λέρωναν με το αίμα τους τους καθαρούς λαίμους των άλόγων και μούρασαν άπαισία σε κάθε τίναγμα. Άλλάξια αίματος πλούσαν κατά μίκρος των ποδαριών των άλόγων και πότιζαν τη χούση άμμο.

Από τους σπαχίδες μάθame ότι την ώρα που πήραμε έμεις μισοτεθειμένο τον υπολοχαγό και τον φέρονε προς τα πίσω, μερικοί Σουδανέζοι, στρατιώτες του Μπεκάρ, που τόσο τον άγαπούσαν και τον έλάτρευαν, έκδικήθηκαν το θάνατό του, κατά το δικό τους τρόπο: Έπιασαν τον Τουαρέγκ, που τον είχε σκοτώσει, και τον ξάπλωσαν ανάσκελα κατηγής, κρατώντας τον χειροπόδαρο. Πέφνοντάς ύστερα στο σπασμένο κομμάτι της λόγχης, του τράπησε τί πλευρά, αλλά κατά τρόπο, που νά μην πεθάνη άμέσως.

Οι αυτά γίνονταν άβιαστα και με μιά τρομερή μεθοδικότητα. Ύστερα οι βασανιστά πήραν ένα παλλή σκουριασμένο σπαθί, που δεν έκοβε καθόλου και μ' αυτό έπαι άμμοση ώρα του χάραναν το λαιμό!

Τέλος των γύρισαν μπρούντα και κρατώντας πάντα μαχωμένα τα πόδια και τα χέρια του, άκούμπησαν την άρχισε νά χτυπά μ' ένα ξύλο τη ράχη του σπαθιού ώστε νά κατεβαίν σιγά-σιγά, τσακίζοντας τους σπόνδυλους του σβέρκου.

Δέκα ώρες τον βασάνιζαν έτσι ως πού νά χωρίσουν το κεφάλι του από το άλλο σώμα!... Δέκα σωστές ώρες... Ως πού τον τελείωσαν, ως πού ίκανοποίησαν την τρομερή, την απάνθρωπη έκδική τους...

ΚΟΜΗΣ ΕΤΣΕΓΚΟΓΙΕΝ

ΟΙ ΕΚΔΟΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Ένας μεγάλος έκδοτικός όικος της Ίαπωνίας, δημοσιεύει στις έμβιβλία που έκδίδει:

—Οι άναγνώσταί μας θά βρούν στο κατάστημά μας τα ακόλουθα προτερήματα: 1) Τιμές φθηνές όσο και τα λαχεία. 2) Βιβλία κομ-τό κρυστάλλο. 3) Έντύποις έν της άναγνώσεως καθαρή σάν ριτοίσις όση και στα βιβλία που έχουν συναγωνισμό. 4) Πεν-χινάτι-σάν βολή τηλεβόλου, άποστολή των βιβλίων στους διαμέ-νους στις επαρχίες, έντός δεμάτων κομικών, σάν εκείνα που στέλ-ναι τα δώρα του ό μνηστήρ στη μνηστή του!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΜΠΕΡΛΙΟΖ ΚΑΙ ΠΑΓΚΑΝΙΝΙ

Η πολεμική των μουσουργών εναντίον του Μπερλιόζ. Άγριο και λυσσώδες κυνηγητό. Ύπεράνθρωποι άγώνες προς επί-κράτην. Πώς την έπαθαν οι έχθροί του. Όπου εμφανίζεται ο Παγκανίνι.—Είσαθε μεγαλεφυΐα!... Μιά ευνενική χειρονο-μία του Ίταλντ βιολιστού. Η οικογένεια Μπερλιόζ πανηγυρίζει. Οι έχθροι άποστεμούνται. Και γλυκοξημερώνουν ημέρες εϋτυχίας...

Ο διάσημος μουσικοςυνθέτης του περασμένου αιώνας Έκτωρ Μπερλιόζ, έτάλεψε πολύ, πάρα πολύ, ώσπου νά γίνει γνωστός και τέλος ένδοξος. Χρόνια δλόκληρα στο Παρίσι ήταν άναγκασμένος ν' άνημετωπεί, πόν άγριο και άμελικτο πόλεμο, πού του έκαναν ό-λοι σχεδόν οι μουσικοί που βρισκότανον τότε στη γαλλική πρω-τεύουσα, μεταξύ δέ αυτών ήταν και ο επίσης διάσημος μουσικο-συνθέτης Ίγκρες. Τόν πολεμούσαν με όλα τα μέσα, θεμιτά και άθεμιτα.

Κάποτε δόθηκε μιά δημοσία συναυλία, της όποιας το πρόγραμμα περιλάμβανε έργα του Μπετόβεν και του Βέμπερ, συγχρόνως δέ και μιά κανονόνα συμφωνία του Μπερλιόζ. Στη συναυλία εκείνη είχε πάει και ο Ίγκρες, ό όποιος, όπως πάντα, δεν κρατούσε πρόγραμμα στα χέρια του.

Σε μιά στιγμή άκουσε νά παίζεται μιά συμφωνία την όποια δεν είχε άκούσει ποτέ ως τότε και ή όποια τον έγώητεσε τόσο πολύ ώστε γυρίζοντας με θαυμασμό σε κείποι γνωστό του, που καθόταν δίπλα του, του έλεγε:

— Περίεργο πράγμα! Γνωρίζω όλα τα έργα του Μπετόβεν και του Βέμπερ. Τέτοια συμφωνία σάν αυτή πού παίζθηκε τώρα δά, μόνον μουσικές μεγα-λοφυΐες, μπορούν νά γράψουν. Και όμως ξέφω καλά πως δεν εινε ούτε το ένο, ούτε του άλλου. Ποια-νού εινε λοιπόν;

— Εινε, του έλεγε ο φίλος του, ή «Ουβερτούρα του Ρωμαιοκού Καραβαλλισού» του Μπερλιόζ.

Ο Ίγκρες έγινε κατακίτρινος άπ' το θυμό του.

— Δυστυχία μου! φώναξε. Γιατί με άφησες, έτσι ήλιθια, νά επανέωσα έναν μουσικό που άπε-χόνομαι. Δεν επιτρέπεται νά κοροϊδεύουν τους ανθρώπους έτσι...

Κάποτε ο Μπερλιόζ, γιά νά έκδικήθι τους ά-νιπάλους του και να τους δώσει ένα κολό μύθημα, έγραψε δύο συμφωνίες, την «Χορωδία των βοσκών» και την «Παιδική ήλικία του Χριστού» και τις έδωσε μουσικά σε μερικούς φίλους του γιά νά πα-χθούν ως έργα κάποιου άνυπάρχοντος Πέτρου Ντυκρέ.

Οι φίλοι του Μπερλιόζ έδωσαν πράγματι μιά συναυλία, στην όποια έξετελέσθησαν τα δύο αυτά έργα. Οι αντίπα-λοι του μουσουργού έπescαν στην παγίδα και πάνω στον ένδουσια-σμό τους ειλαν στούς φίλους του Μπερλιόζ:

— Αυτά μάλιστα! Αυτά εινε έργα που δείχνουν μεγαλοφυΐα! Πηγαίνετε νά πτήτε του Μπερλιόζ νά γράψη και αυτός αν μωρη-τέτα έργα.

Τότε οι φίλοι του μουσουργού του άπεκόλυψαν την αλήθεια. Το μύθημα έμεινε έκανε τους άντιμπερλιόζικούς νά σκάσουν άπ' το κακό τους και νά εινε προσεκτικώτεροι, χωρίς όμως και νά σταμα-τήσουν τόν έναντίον του πόλεμο.

Κάποια μέρα ο Μπερλιόζ έδωσε μιά μεγάλη συναυλία με έργα ά-ποκλειστικά δικά του, στην όποια παρευρέθη όλο το Παρίσι και φυσικά και οι έχθροί του μουσουργού, γιά νά βρούν εδκαίρια νά τόν κακο-λογήσουν πάλι.

Έξετελέσθη πρῶτον ή περίφημη συμφωνία «Ο Χάρολδ στην Ίταλία», αλλά οι θεαταί, που δέκναιτο έχθρικά προς τόν μουσουργό, έμειναν ψυχροί και δεν άκούστηκαν ούτε ένα χειροκρό-τημα. Ο Μπερλιόζ βλέποντας ότι ούτε το άρι-στούργημα του έκνιτο είχε κατορθώσει νά μω-

λάξη την έχθρα του κοινού, έννοιωσε νά τόν κυριεύη όπερίεργη απογοήτευσις. Όπως βεβαίον όσοι βρισκότανον κοντά του, είχε όλην και κρύος ιδρώς έλουζε το πρόσωπό του. Ξαφνικά όμως άνοιξε ή πόρτα που οδηγούσε στην σκηνή και εμφανίστηκε ο διάσημος και αγαπημένος των Παρισίων βιολιστής Νικολό Παγκανίνι, άκολου-θούμενος άπ' τόν γιού του Άχιλλέα. Ο Παγκανίνι πού ήταν γέ-ρος πιά και είχε χάσει την φωνή του, από μιά φαρυγγίτιδα, ή ό-ποια και τόν έστειλε άργότερα στον τάφο, πλησίασε χειροτομώντας ξωηρά τόν Μπερλιόζ, συγχρόνως δέ ο γιούς του Άχιλλέος του έλεπε μεγαλοφώνως:

— Ο πατέρας μου, επειδή δεν μπορεί νά μιλήσει, με έπεφό-τισε νά σας βεβαιώσω ότι σ' όλη τη ζωή του δεν εισθάνθηκε τόσο δυνατή συγκίνηση, όσο άπόψε στη συναυλία σας. Η μουσική σας τόν έχει κατενθουσίασει τόσο πολύ, ώστε σας ζητάει την άδεια νά γονατίση μπροστά σας γιά νά σας εϋχαριστήση.

Ο Μπερλιόζ με κάποια δυσπιστία—ή τόσες άποτυχίες και ο πόλεμος των έχθρων του τόν ελ-χαν κάνει υπερβολικά δύσπιστο—στεκόταν άκίνη-τος, μη ξέροντας αν έπρεπε νά πάρη στα σοβαρά τα λόγια εκείνα, μη γνωρίζοντας αν δεν ήταν κ' αυτό παγίδα των έχθρων του. Έν τω μεταξύ όμως ο γέρο Παγκανίνι όρμησε και τόν άγκάλιασε μ' ένθουσιασμό, ψιθυρίζοντας Ιταλικά:

— Σί!... σί!... σί!... (ναί, ναί, ναί).

Ότόσο όμως ή πίκρα του Μπερλιόζ γιά την ψυχρότητα του κοινού ήταν τόσο μεγάλη ώστε το ίδιο βράδυ άρρώστησε και έμεινε στο κρεβάτι πολλές ήμέρες.

Μιά από τις μέρες αυτές τόν έπισκεφθή ο μω-κρός Άχιλλέος Παγκανίνι και του έλεγε:

— Ο πατέρας μου λυπήθηκε πολύ που έμαθε πως είσαστε άρρώστος και αν δεν ήταν κι ό ίδιος ά-διάθετος θά έρχονταν νά σας έπισκεφθή άποπρο-σώπως. Ότόσο, μου έδωσε αυτό το γράμμα νά σας δώσω.

Ο Μπερλιόζ άνοιξε το γράμμα το όποιο ήταν γραμμένο Ιταλικά και διάβασε:

«Αγαπητέ μου φίλε, Έγώ πού άπήλασα τις θέτες σας συνθέσεις, τις άξίες ενός μεγαλοφυούς μουσικού, θεωρώ καθήκον μου νά σας παρακαλέσω νά δεχθήτε, εις ένδειξιν της εκτιμήσεώς μου, είκοσι χιλιάδες φράγκα, τα όποια θά σας παραδοθούν άπ' τόν κύριο Ροτσιόλν, όταν τού παρουσιάσε την εσώκληστη επιστολή μου. Θεωρείτε με πάντοτε άφοσιωμένον φίλο σας.»

Παρίσι 18 Δεκεμβρίου 1838 Νικολό Παγκανίνι.

Ο Μπερλιόζ δεν ήξερε και πολύ καλά τα Ιταλικά και δεν πού-κατάλαβε τί έλεγε ακριβώς το γράμμα αυτό. Νόμισε ότι έρόκετο άπλως περί εϋχαριστιών και συγχαρητηρίων. Άνοξε ότόσο κατό-πιν και το εσώκλειστο γράμμα του Παγκανίνι προς τόν βαρόνο Ροτσιόλν και το διάβασε κ' αυτό, που έγραφε τα έξης:

«Κύριε βαρόνε, Σας παρακαλώ νά παραδώσετε στον κύριο Μπερλιόζ τις είκοσι χιλιάδες φράγκα που κα-τέθεσα χτες στην τράπεζά σας.»

Νικολό Παγκανίνι

Όταν διάβασε τις γραμμές αυτές ο Μπερλιόζ,

τόν κυρίως τέτοια συγκίνησις ὥστε ἔγινε κατάχλωμος. Ἡ γυναίκα τοῦ ποῦ βρισκόταν κοντά τοῦ μόλις τὸν εἶδε νὰ κινεῖται ἀνησυχῶν καὶ πλησιάζοντάς τον ῥώτησε :

— Τί τρέχει πάλι ; Κι' ἄλλες στενοχώριες ; Μὴ στενοχωριέσαι ! Κάνε κουράγιο ! Ὑποφέραμε τόσο πολλὰς στενοχώριες...

— Μὰ ὅχι... τὸν ἀντιόν... πῶς θά εἴδω ὁ μουσουργός, ποῦ ἀπ' τῆς συγκίνησός του δὲν κατάρθωνε οὔτε νὰ μιλήσῃ κἀν.

— Τὸν ἀντιόν ;... τί θὰ πῇ αὐτό ;

— Τὸ ῥαῦμα αὐτὸ εἶπε ἀπ' τὸν Παγκανί...
— Αἱ, λοιπόν ;

— Ὁ Παγκανί μου στέλνει εἰκοσι χιλιάδες φράγκα !

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Μπερλιόζ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ βρισκόταν σὲ ἀπερίγραπτη οἰκονομικὴ ἀθλιότητα. Γι' αὐτὸ, ὅπως ἦταν φυσικὸ, ἡ γυναίκα τοῦ μουσουργοῦ ὅταν ἀκούσε τὴν ἀπίστευτὴν ἐκείνην εἰδήσιν ἐννοίωσε τρελλὴν χαρὰ. Ἐστρέψε λοιπὸν σὸν διπλὰν δαμάτιο καὶ φώναξε τὸ γυνὴ τῆς.

— Λουδοβίκε ! Λουδοβίκε ! Ἐλα δὲ γρήγορα. Ἐλα μαζί με τὴν ἀδελφὴ σου. Ἐλάτε νὰ εὐχαριστήσετε τὸ Θεὸ γιὰ τὸ καλὸ ποῦ ἔκανε στὸν πατέρα σας !...

Καὶ τρελλὴ ἀπὸ χαρὰ ἀγκάλιασε τὸ σύζυγό της φωνάζοντάς του :

— Τὰ βλέπεις ; τὰ βλέπεις, ποῦ δὲν πρέπει ν' ἀποθαρρύνεσαι. Ὅπου νάνε θὰ φθάσῃ ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεώς σου.

Ἡ εὐγενὴς ἐκείνη χειρονομία τοῦ Παγκανί ἐκτός τοῦ ὅτι ἔβγαλε τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μπερλιόζ ἀπ' τὸ οἰκονομικὸ τοῦ ἀδέλφου εἰς ἕνα ἄλλο πλὴν εὐχάριστο ἀποτέλεσμα.

Ἦταν μὴ θριαμβικτὴ ἀναγνώσις τῆς ἀξίας τοῦ μουσουργοῦ, ἀναγνώσις ἀπὸ μὴ μουσικῆ ἀδυνείας, τὸν Παγκανί, ὁ ὁποῖος ἦταν τὸ μουσικὸ ἰνδάλμα τῶν Παρισίων τὴν ἐποχὴ ἐκείνην.

Ἡ εἰδήσις ἐκλυφίσθη τὴν ἴδιαν μέραν σ' ὅλο τὸ Παρίσι. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ μουσουργοῦ μὴν ἔχοντες τί νὰ κάνουν ἀπ' τὸ κακὸ τους, τὰ ἔβγαλαν ὅχι περὶ μὲν τὸν Μπερλιόζ ἀλλὰ μὲν τὸν Παγκανί.

Ἐνῆς μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ἔλεγε :

— Ἐγὼ δὲν εἰμαι πλούσιος. Ἄν εἶχα τὴν περιουσία ποῦ ἔχει ὁ Παγκανί θὰ ἔκανα περισσότερον.

Ὅλες ἡ ἐφημερίδες ὅμως σχολίασαν ἐνθουσιαστικὰ τὴν γενναία καὶ εὐγενὴς χειρονομία τοῦ Ἰταλοῦ βιολιστοῦ. Ὁ περιφημὸς μάλιστα μουσικὸς κριτικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Ζαννὲν ἔγραψε ἕνα ὑπερόχο ἀρθρο στὴν Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων, σὸ ὁποῖο ἐξετέλειε τὸν Μπερλιόζ.

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Μπερλιόζ ἔγινε καλὰ, σπράχθηκε καὶ πῆγε σὸ σπίτι τοῦ Παγκανί, στὴν ὁδὸν τῆς Νιζης, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Ὁ Παγκανί ἔκανε μόνος του τὸν συνεπισημένο του περίπατον μέσα στὴν αἰθούσα τοῦ μπιλιάρδου τοῦ μεγάρου του. Μόλις ἀντίκρυσε τὸν Μπερλιόζ, τοῦ ἀνοίξε τὴν ἀγκυλιά του. Οἱ δύο ἐκείνοι ἄνδρες ἀγκάλιασταν τρυφερά.

Ἐπειτα ὁ Παγκανί πλησιάζοντας τὸ μπιλιάρδο χεῖρτες μὲ θυμὸ τῆς γροθιά του ἔβλεπε σ' αὐτὸ, λέγοντας μὲ τὴν πνευματικὴν ἀπ' τὴν λαογονίαν φωνή του :

— Τώρα ὅλοι ἐκείνοι ποῦ σκάρωναν φιλιππικὸς ἐναντίον σας δὲν θὰ τολμήσουν νὰ ξαναποῦν τίποτε, γιατί ὁ κόσμος ἔχει πῶς ἐγὼ νοιώθω ἀπὸ μουσικὴ καὶ πῶς δὲν συγκινοῦμαι ἐνδοχ...

Καὶ πραγματικὰ, ἡ χειρονομία ἐκείνη τοῦ Παγκανί ἦταν ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀξίας τοῦ Μπερλιόζ ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμον...

ΑΚΡΟΝ ΑΩΤΟΝ ΖΩΟΦΙΛΙΑΣ

Ἡ ζωοφιλία στὴν Ἀμερικὴ δὲν ἔχει ὅρια, φθάνει δὲ πολλὰς φορές στὴν ὑπερβολή. Τίς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων κάποιος συνδυασμὸς προστασίας τῶν ζώων τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀγγέγειλε ὅτι τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς θὰ στήνῃ σὲ μιά ἀπ' τὶς κεντροτικότερες πλατεῖες τῆς πόλεως, ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπ' τὴν γραφεῖα τῆς ἑνῆς Χριστουγεννιάτικου Δένδρου, γιὰ τὰ ζῶα ! Ὅλοι οἱ ἔχοντες ζῶα, ἔγραψε τὸ ἀνακοινωθέν ποῦ δημοσίευσεν ὁ συνδυασμὸς στὶς ἐφημερίδες, δηλαδὴ ἄλογα, σκυλιὰ, γάτες κλπ., καὶ τὰ ἀγαποῦν, μποροῦν νὰ τὰ κορβαλὶ τὸν σὸν μέρος ποῦ θὰ στήνουν τὸ Χριστουγεννιάτικον Δένδρον, σὸ ὁποῖο θὰ εἶνε κρεμασμένα κοντὰ μὲ διάφορα ἱαχαιρικά, ἐιδικῶς κατασκευασμένα γιὰ ζῶα.

Πολλοὶ θὰ κατακρίνουν ἴσως τὴν ὑπερβολικὴν αὐτὴ ζωοφιλία. Ἐννοοῦντες δὲν εἶνε ἀποκλειστικὸ προνόμιον τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ Ἰάπωνες μετὰ τὸ Ρωσσοπολεμικὸν πόλεμον ἔστησαν ἕνα κολοσσαιο μνημεῖον στὰ ἄλογα ποῦ εἶχαν σκοτωθεῖ στὸν αἰματηρὸν αὐτὸν ἀγῶνα.

Ἐπίσης οἱ Γάλλοι μετὰ τὸν Ἑθνοπολεμικὸν πόλεμον ἔστησαν σ' ἕνα χωριὸν τοῦ Σόμ, ἕνα μνημεῖον στὰ ἄλογα ποῦ εἶχαν σκοτωθεῖ στὸν πόλεμον καὶ μάλιστα εἰκόμασαν γὰ στήσουν καὶ ἄλλο ἕνα μνημεῖον, γιὰ τὰ σκυλιὰ τὸν στρατὸν ποῦ εἶχαν φονευθεῖ στὶς διάφορες μάχες.

Τέλος σὲ διάφορες χώρας τῆς Ἀμερικῆς καὶ σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, ὑπάρχουν εἰδικὰ ἄστυα γιὰ τὰ ζῶα, ποῦ δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐργασθῶν. Στὸ Σουηδικὸν τὸν Ἰνδιὸν βρίσκεται ἕνα μεγάλο ἄστυον, ὅπου φιλοξενουνοὶ περισσότερα ἀπὸ χίλια γέγρακα ζῶα, ἑλφάντες, ἄλογα, μουλάρια, σκυλιὰ, τὰ ὁποῖα διέτελλαν ἄλλοτε στὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἰνδικῆς Κυβερνήσεως.

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τὰ ἔντομα τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου

Οἱ ἀσφαὶ ἐπιστήμονες τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ἀφ' οὗ παύθησαν ἐπὶ ὀλίγον χρόνιον, ταξινομήσαν τέλος τὰ ἔντομα ποῦ βρισκόνται στὸ ἴδιον αὐτὸ καὶ κατάρτισαν πλὴθος κατὰλογὸν τους. Ἡ ἐντομολογικὴ αὐτὴ συλλογὴ, ἡ ὁποία εἶνε ἡ μεγαλύτερα τοῦ κόσμου, περιλαμβάνει 1.018.000 εἶδη ἔντομων. Ὑπάρχουν σ' αὐτὴ 325.767 εἶδη χρωστικῶν ἀνθόκοντα σὲ 41.210 κατηγορίες καὶ 388 χιλιάδες κολεόπτερον, ἀνθόκοντα σὲ 67.300 ποικιλίες. Ἡ μικρότερα ποικιλία τῆς συλλογῆς αὐτῆς εἶνε τὸν. ψερὸν, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὑπάρχουν μόνον 140, 21 εἶδων. Τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον ἐπισφίθηκε πολὺ στὸν καταρτισμὸν τῆς περιφύμῳ αὐτῆς συλλογῆς ἀπὸ πολυαριθμὸν δωρητὰς. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε καὶ κάποιος, ὁ ὁποῖος τὸν περασμένον χρόνον, προσέφερε μιά συλλογὴ ἀπὸ 230.000 ἔντομα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 31.130 ἦσαν χρωστικῶν, ὅλες ὅμως διαφόρων ἐιδῶν.

Τὰ πάντα μακιζέ

Πρὸ ὀλίγων μηνῶν μιά μεγάλη ἐφημερίς τοῦ Λονδίνου ἀπηρώτησε στοὺς ἀναγνώστας τὸ ἐρώτημα ποῦ ἀπ' ὅλες τὶς ἐπίσημες προσοπικότητες τῆς Ἀγγλίας εἶνε πλεονάζοντὶ στὸ λαόν. Ἡ ἀπαντήσις αὐτῆς ἐρωτήσεως αὐτῆς ἦσαν ὅλες σχεδὸν ἡ ἴδιες. Τὰ ἐνῆς δέκατα τῶν ἀναγνώστων τῆς ἐφημερίδος ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ πλεονάζοντὶ στὸ λαὸν προσοπικότητες εἶνε ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐάλλιας, τοῦ ὁποῖο τὴν εἰκόνα δημοσιεύουν καθημερινῶς ὅλα τὰ περιοδικὰ καὶ ἡ ἐφημερίδες.

Πρὸ μερικῶν ἡμερῶν, ὥστόσο, ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐάλλιας θέλησε, ἕνα βράδυ μετὰ τὸν φαγητό, νὰ πᾶν μετὰ δύο φίλους του σ' ἕναν κινηματογράφον.

Μόλις ἔφθασαν στὸν πρῶτον κινηματογράφον, ὁ πρίγκιψ, σὺν ἀπλῶς ἰδιότης, διευθύνθηκε σὸ ταμειὸν γιὰ νὰ βγάλλῃ τὰ εἰσιτήρια.

Μὰ ὁ ταμίας τοῦ εἶπε ἀπλά : Huse full ! ὁπλίσθη ! Ἡ αἰθούσα εἶνε πλήρης !...

Φαίνεται πῶς ἐκεῖνο τὸ βράδυ οἱ κινηματογράφοι τοῦ Λονδίνου εἶχαν πολὺ δουλειά, γιατί ἡ ἴδια σκηνὴ ἐπανεληφθῇ καὶ σὸ δεύτερον καὶ σὸν τρίτον κινηματογράφον ποῦ ἦσαν.

Κανεὶς ἀπ' τοὺς τοὺς εἶδαν δὲν ὑποψιάστηκε ὅτι ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς νέους ἦταν ὁ πρίγκιψ διάδοχος τοῦ θρόνου. Ὅσοσο αὐτοὺς εἶχε ἀναμνησθεῖ μὲ τὸ πλῆθος ποῦ συνωστίζετο μπροστὰ ἀπ' τοὺς κινηματογράφους.

Μονάχα τὴ στιγμὴν ποῦ ἐφύεγαν ἀπὸ τὸν τρίτον κινηματογράφον, ἕνας ζητιάνος τοῦ εἶπε :

— Πῶς μοιάζετε μετὰ τὸν πρίγκιπα τῆς Οὐάλλιας !

— Ἀλλῆθε ! τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος. Μοῦ τὸ εἶπαν καὶ ἄλλοι αὐτό !

Καὶ ἔδωσε σὸν ζητιάνον τὰ χρήματα ποῦ κρατοῦσε στὰ χεῖρα του γιὰ νὰ βγάλλῃ τὰ εἰσιτήρια...

Μιά ἐκκλησίαν ἀπὸ ἕνα δέντρο !

Ἡ πόλις Σάντα-Ράβα, στὴν Καλλιφόρνια ὑπερφηρνεύεται πολὺ γιὰ μιά ἐκκλησίαν τῆς ! Κι' αὐτὸ γιὰτί ὅλα τὰ ὕλικά ποῦ χραιοῦνται καὶ νὰ χριστὴν αὐτὴ προέρχονται ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον δέντρο ! Θερμὴ, στέγη, τοῖχοι, ἐσωτερικὰ στολίδια, ὅλα τελευτᾶν τὸν ὅσα χρησιμοποιήθηκαν γιὰ νὰ γίνῃ, ἐβγῆκαν ἀπὸ ἕνα γιγάντιον δέντρο κάποιου γειτονικοῦ δάσους. Ἀκούγοντας αὐτό, θὰ γανταστήκατε ἴσως πῶς ἡ ἐκκλησία γιὰ τὴν ὁποία μιλᾶμε εἶνε κανένα μικρὸ παρεκκλήσιον σὸ ὁποῖο μπαίνουν οἱ περαστικοὶ διαβάτες γιὰ νὰ κάνουν τὸ σταυρὸν τους καὶ νὰ ψιθυρίσουν μιά βιαστικὴ προσευχή.

Ὁχι, ἡ ἐκκλησία τῆς Σάντα-Ράβα χωρεῖ διακόσους πιστοὺς.

Τὸ δέντρο ἀπὸ τὸ ὁποῖο πῆσαν ὅλα τὰ ὕλικά γιὰ νὰ τὴ χριστὴν ὕφονταν στὴν ἀκρὴ κάποιου δάσους, στοὺς πρόποδες ἑνὸς βουνοῦ. Τὸ ὑπελόγησαν ἡλικίας τοῦλάχιστον ὀκτὼ αἰώνων. Χρειάστηκαν οἱ ἔξυλοκόποι μιά ἐβδομάδα γιὰ νὰ τὸ κόψουν καὶ μῆνες ὀλόκληρον πέρασαν ὡς ὅπου τὸ δέντρο αὐτὸ νὰ μεταβληθῇ σὲ δοκάρια, σανίδια, κερραμίδια καὶ σὲ ὅτι ἄλλο χραιοῦσταν γιὰ τὸ χριστὴν τῆς ἐκκλησίας. Τὸ περιέργον ὅμως εἶνε, ὅτι μετὰ τὴν ἀποτεράτωση τῆς ἐκκλησίας, περισσεύει μιά μεγάλη ποσότης ξυλείας !

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

Τελευταία, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα, τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ἐπεβλεπθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκμοντερνίστηκε ἐντέλως. Τὸ ὑπελόγησαν νέα πατωματα καὶ κτίρια στὰ ὁποῖα ἐγκαταστάθηκαν τε-
λεῖστα τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἡλεκτρικὸς μοτέρ.

Ὁ Πάπας παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτοπροσώπως ὅλες τὶς μεταρρυθμίσεις. Ὅταν ἡ ἐργασία τελεωθῇ, θὰ προσληφθῶν σὲν ὑπηρεσίαν τοῦ τυπογραφείου καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἐργάζωνται καλὸς γέρας !...

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

Τελευταία, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα, τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ἐπεβλεπθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκμοντερνίστηκε ἐντέλως. Τὸ ὑπελόγησαν νέα πατωματα καὶ κτίρια στὰ ὁποῖα ἐγκαταστάθηκαν τε-
λεῖστα τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἡλεκτρικὸς μοτέρ.

Ὁ Πάπας παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτοπροσώπως ὅλες τὶς μεταρρυθμίσεις. Ὅταν ἡ ἐργασία τελεωθῇ, θὰ προσληφθῶν σὲν ὑπηρεσίαν τοῦ τυπογραφείου καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἐργάζωνται καλὸς γέρας !...

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

Τελευταία, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα, τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ἐπεβλεπθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκμοντερνίστηκε ἐντέλως. Τὸ ὑπελόγησαν νέα πατωματα καὶ κτίρια στὰ ὁποῖα ἐγκαταστάθηκαν τε-
λεῖστα τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἡλεκτρικὸς μοτέρ.

Ὁ Πάπας παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτοπροσώπως ὅλες τὶς μεταρρυθμίσεις. Ὅταν ἡ ἐργασία τελεωθῇ, θὰ προσληφθῶν σὲν ὑπηρεσίαν τοῦ τυπογραφείου καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἐργάζωνται καλὸς γέρας !...

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

Τελευταία, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα, τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ἐπεβλεπθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκμοντερνίστηκε ἐντέλως. Τὸ ὑπελόγησαν νέα πατωματα καὶ κτίρια στὰ ὁποῖα ἐγκαταστάθηκαν τε-
λεῖστα τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἡλεκτρικὸς μοτέρ.

Ὁ Πάπας παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτοπροσώπως ὅλες τὶς μεταρρυθμίσεις. Ὅταν ἡ ἐργασία τελεωθῇ, θὰ προσληφθῶν σὲν ὑπηρεσίαν τοῦ τυπογραφείου καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἐργάζωνται καλὸς γέρας !...

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

Τελευταία, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πάπα, τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ἐπεβλεπθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκμοντερνίστηκε ἐντέλως. Τὸ ὑπελόγησαν νέα πατωματα καὶ κτίρια στὰ ὁποῖα ἐγκαταστάθηκαν τε-
λεῖστα τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἡλεκτρικὸς μοτέρ.

Ὁ Πάπας παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτοπροσώπως ὅλες τὶς μεταρρυθμίσεις. Ὅταν ἡ ἐργασία τελεωθῇ, θὰ προσληφθῶν σὲν ὑπηρεσίαν τοῦ τυπογραφείου καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἐργάζωνται καλὸς γέρας !...

Τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Βατικανοῦ

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔξερῃ ὅτι τὸ Βατικανόν, ἡ ἑδρα αὐτῆς τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔχει μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκαταστήματα τυπογραφείον, καὶ ἕνα πολυτελεστάτον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριτον τυπογραφεῖον.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ἡ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΩΔΙ

Ἦταν μιά φορά καὶ ἕναν καιρὸ ἕνας βασιλεὺς ποῦχε τρεῖς θυγατέρες. Ἡ ὀνὸ μεγαλύτερη ἦσαν ἀσχημὲς καὶ προήφανες, ἡ μικρότερη, ὅμως ἦταν ὡμορφὴ καὶ εὐγενής. Γι' αὐτὸ ἦσαν ἡ χαρὰ καὶ τὸ καμάρὸν οἱ μόνον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσας, μὰ καὶ ὅλων τῶν παλατιανῶν.

Ἐνὰ βράδυ βγῆκαν ἡ τρεῖς βασιλοπούλες περὶπατο. Καθὼς περπατοῦσαν στὸν ἀπέραντον κήπον τοῦ παλατιοῦ καὶ κουβέντιαζαν, ἀξάφην ἡ μικρότερη ῥώτησε τὶς ἄλλες τί ἀντὶρα θὰ ἤθελαν νὰ πάρουν.

— Ἐγὼ, εἶπε ἡ μεγαλύτερη, θέλω νὰ πάρω βασιλῆα, νὰ γίνω βασιλισσα...

— Ἐμένα θὰ μοῦφτανε καὶ ἕνα βασιλόπουλο, εἶπε ἡ δεύτερη.

— Πολὺν περήφανος μοῦ εἰσάσσε, εἶπε τέλος γελώντας ἡ μικρότερη. Ἐγὼ θάπαρῃκα ἄντρα καὶ ἕνα βῶδι !...

— Μὲ τὸ ἀστεῖον αὐτὸ τῆς μικρῆς βασιλοπούλας, πῆρε τέλος ἡ συζητήσις...

Τὴν ἄλλη μέραν ὅμως, τὸ πρωὶ τὴν ὥραν ποῦ οἱ βασιλεῖς ἐπαίρουν τὸ γάλα τους, ἕνα δόρυθος μεγάλος ἀναστάσας ἄξαφνα ὅλο τὸ παλάτι, ἡ πόρτα ἀνοίξε μ' ὄρη καὶ μῆλκε μέσα, μουγκρίζοντας δυνατὰ, ἕνα μεγάλο βῶδι !

Τὸ βῶδι μίλησε τότε σὸν βασιλέα, ποῦ στεκόταν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀπ' τὴν τρομάρα του, καὶ τοῦ εἶπε :

— Βασιλεῖ, θέλω νὰ μοῦ δώσῃς γυναῖκα μου τὴν κόρη σου. Ἐλκε γέως τὸ βῶδι πῶς με δέλει ἀντὶρα τῆς...

Καὶ ἤθελα τώρα νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ φύγω !

Ὁ βασιλεὺς ὅμως, ποῦ ἀγαποῦσε τὴν μικρότερη βασιλοπούλα καλύτερα ἀπ' ὅλα τὰ παῖδιά του, δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὴν δώσῃ. Σκέφτηκε λοιπὸν νὰ γελᾷ τὸ βῶδι. Καὶ γι' αὐτὸ ἔδωσε διαταγὴ καὶ φορτώσανε σὸν βῶδι τὴν ῥάχη ἀντὶ γιὰ τὴν κόρη του καὶ μὴ γὰρ σκάρβα του.

Μόλις ἐννοίωσε στὴν ῥάχη του ἄνθρωπον, τὸ βῶδι ἐφυγε τρέχοντας καὶ χάρθηκε μέσ' σὸν δάσος. Σὲ λίγο ὅμως κατάλαβε τὴν ἀπάτην, πῆγε γὰρ τὸ σκάρβα ποῦ

τον κυρίως τέτοια συγκίνησης ώστε έγινε κατάχλωμος. "Η γυναίκα του που βρισκόταν κοντά του μόλις τον είδε να κινείται άνησυχισε και πλησιάζοντάς τον ρώτησε :

— Τι τρέχει πάλι ; Κι' άλλες στενοχώριες ; Μη στενοχωριέσαι ! Κάνε κουράγιο ! "Υποφέραμε τόσο πολλές στενοχώριες...

— Μά όχι... τουαντίον... ψιθύρισε ο μουσουργός, που απ' τη συγκίνησή του δεν κατάφθινε ούτε να μιλήσει καν.

— Τούναντιον ;... τι θα πη αυτό ;

— Τό γράμμα αυτό είνε απ' τον Παγκανίνι...

— Αι, λοιπόν ;

— "Ο Παγκανίνι μου στέλνει είκοσι χιλιάδες φράγκα !

Πρέπει να σημειωθεί ότι η οικογένεια του Μπερλιόζ την εποχή αυτή βρισκόταν σε άπεριγραπτή οικονομική αδύναμια. Γι' αυτό, όπως ήταν φυσικό, η γυναίκα του μουσουργού όταν άκουσε την απίστευτη εκείνη είδηση έννοιωσε τρελή χαρά. "Ετοξευσε λοιπόν στο δειλινό δωμάτιο και φώναξε το γιό της.

— Λουδοβίκε ! Λουδοβίκε ! "Ελα δώ γρήγορα. "Ελα μαζί με την αδελφή σου. "Ελάτε να ευχαριστήσετε το Θεό για το καλό που έκανε στον πατέρα σας !...

Και τρελλή από χαρά άγκάλιασε το σύγγό της φωνάζοντάς του : — Τά βλέπεις ; τά βλέπεις, που δεν πρέπει ν' αποθαρρύνεσαι. "Όπου γάνε θα φθάσει η ώρα της αναγνωρίσεώς σου.

"Η εθνητική εκείνη χειρονομία του Παγκανίνι εκτός του ότι έβγαλε την οικογένεια του Μπερλιόζ απ' το οικονομικό της αδιέξοδο είχε και ένα άλλο πολύ πιο ευχάριστο αποτέλεσμα.

"Ηταν μία θριαμβευτική αναγνώριση της άξιας του μουσουργού, αναγνώριση από μία μουσική αθηνά, τον Παγκανίνι, ο οποίος ήταν το μουσικό ένδοξο των Παρισίων την εποχή εκείνη.

"Η είδηση έκυκλοφόρησε την ίδια μέρα σ' όλο το Παρίσι. Οι έλθοι του μουσουργού μην ξεροντας τι να κάνουν απ' το κακό τους, τά έβγαλαν όχι πειρά με τον Μπερλιόζ αλλά με τον Παγκανίνι. "Ένας μάλιστα απ' αυτούς έλεγε :

— Εγώ δεν είμαι πλούσιος. "Αν είχα την περιουσία που έχει ο Παγκανίνι θα έκανα περισσότερα.

"Ολες η εφημερίδες όμως σχολίασαν ενδοικά την γενναία κι' εθνητική χειρονομία του "Ιταλού βιολατού. "Ο περιήρμος μάλιστα μου κινός κριτικός της εποχής εκείνης Ζανέν έγραψε ένα υπέροχο άρθρο στην "Εφημερίδα των Σοφιστήσεων", στο οποίο έσεθείσε τον Μπερλιόζ.

"Όταν έπειτα από λίγες μέρες ο Μπερλιόζ έγινε καλά, σηκώθηκε και πήγε στο σπίτι του Παγκανίνι, στην οδό της Νίσης, για να τον ευχαριστήσει. "Ο Παγκανίνι έκανε μόνον τον συνειδημένο του περίπατο μέσα στην αίθουσα του μιλιάρδου του μεγάρου του. Μόλις αντίκρυσε τον Μπερλιόζ, τού άνοιξε την άγκυλιά του. Οι δυο εκείνοι άνδρες άγκαλιάστηκαν τρυφερά. "Έπειτα ο Παγκανίνι πλησιάζοντας το μιλιάρδο χύτησε με θυμό τη γροθιά του επάνω σ' αυτό, λέγοντας με την πυγμήνη απ' την λαρυγγίτιδα φωνή του :

— Τώρα όλοι εκείνοι που κάκωναν φιλιτικούς έναντίον σας δεν θα τολμίσουν να ξαναπούν τίποτε, γιατί όλος ο κόσμος έβρει πως εγώ νιώθω από μουσική και πως δεν συγκινούμαι εύκολα...

Και πραγματικά, η χειρονομία εκείνη του Παγκανίνι ήταν ή άταρχή της αναγνωρίσεως της άξιας του Μπερλιόζ απάν στο τον κόσμο...

ΑΚΡΟΝ ΑΩΤΩΝ ΖΩΟΦΙΛΙΑΣ

"Η ζωοφιλία στην "Αμερική δεν έχει όρια, φθάνει δε πολλές φορές στην υπερβολή. Τις παραμονές των Χριστουγέννων κάποιος "σύνδεσμος προστασίας των ζώων" της Νέας "Υόρκης, ανήγγειλε ότι το βράδυ της παραμονής θα στήση σε μία απ' τις κεντρικότερες πλατείες της πόλεως, απέναντι ακριβώς απ' τα γραφεία της ένα Χριστουγεννιάτικο Δένδρο. για τα ζώα ! "Όλοι όσοι έχουν ζώα, έγραψε το ανακοινωθέν που δημοσίευσε ο σύνδεσμος στις εφημερίδες, δηλαδή άλογα, σκυλιά, γάτες κλπ., και τα αγαπούν, μπορούν να τα κουβαλήσουν στο μέρος που θα στήνονταν το Χριστουγεννιάτικο Δένδρο, στο οποίο θα είνε κρεμασμένα κουτιά με διάφορα φαχαρωτά, ειδικώς κτισσασμένα για ζώα.

Πολλοί θα καταχρίνουν ίσως την υπερβολική αυτή ζωοφιλία. "Εντούτοις δεν είνε άποικιστικό προνόμιο της "Αμερικής.

Οι "Ιάπωνες μετά το Ρωσσοϊαπωνικό πόλεμο έστησαν ένα κολλασαίο μνημείο στα άλογα που είχαν σκοτωθεί στον αιματηρό αυτόν άγώνα.

"Έπιστολ ή Γάλλοι μετά τον Εύρωπαϊκό πόλεμο έστησαν σ' ένα χωριό του Σομ, ένα μνημείο στα άλογα που είχαν σκοτωθεί στον πόλεμο και μάλιστα έτοιμάσαν να στήσουν και άλλο ένα μνημείο, για τα σκυλιά του στρατού που είχαν φονευθεί στις διάφορες μάχες.

Τέλος σε διάφορες χώρες της "Αμερικής και σε όλες σχεδόν τις χώρες της "Ανατολής, υπάρχουν ειδικά άσπυα για τα ζώα, που δεν είνε εις θέαν να εργασθούν. Στο Σουτπεούρ των "Ινδιών βρίσκεται ένα μεγάλο άσπυα, όπου φιλοξενούνται περισσότερα από χίλια γέφυκα ζώα, ελέφαντες, άλογα, μουλάρια, σκυλιά, τα όποια διετέλεσαν άλλοτε στην υπηρεσία της "Ινδικής Κυβερνήσεως.

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τά έντομα τής Βρεττανικής Μουσείου

Οι σφαφί έπιστήμονες του Βρεττανικού Μουσείου, άφου παιδείτηκαν έξη δόκαζα χρόνια, ταξινόμησαν τέλος τα έντομα που βρισκόνται στο ίδρυμα αυτό και κατάρτισαν πλήρη κατάλόγο τους. "Η έντομολογική αυτή συλλογή, η όποια είνε η μεγαλύτερα του κόσμου, περιλαμβάνει 1.018.000 είδη έντόμων. "Υπάρχουν σ' αυτή 325.767 είδη χερσαλλίδων άνήκοντα σε 41.210 κατηγορίες και 308 χιλιάδες κολεόπτερα, άνήκοντα σε 67.300 ποικιλίες. "Η μικρότερα ποικιλία της συλλογής αυτής είνε των... ψευδών, από τις όποιες υπάρχουν μονάχα 140, 21 είδων. Το Βρεττανικό Μουσείο ένοχηθηκε πολύ στον καταρισμό της περιήρμου αυτής συλλογής από πολυαριθμους δωρητάς. Μεταξύ αυτών είνε και κάποιος, ο όποιος τον περασμένο χρόνο, προσέφερε μία συλλογή από 230.000 έντομα, εκ των όποιων τα 31.130 ήσαν χερσαλλίδες, όλες όμως διαφορετικές.

Τά πάντα κατατίθεται

Πρό όλίγων μηνών μία μεγάλη εφημερίς του Λονδίνου άνησυνε στους αναγνώστας το ερώτημα ποιά απ' όλες τις έπισήμες προσωπικότητες της "Αγγλίας είνε πιο γνωστή στο λαό. "Η άπάντησις επί της ερωτήσεως αυτής ήσαν όλες σχεδόν η ίδιες. Τά εννέα δέκατα των αναγνωστών της εφημερίδος έβεβαίωναν ότι η πιο γνωστή στο λαό προσωπικότης είνε ο πρίγκηψ της Ουάλλιας, του όποιου την εικόνα δημοσιεύουν καθημερινώς όλα τα περιοδικά και η εφημερίδες.

Πρό μερικόν ημερών, όστόσο, ο πρίγκηψ της Ουάλλιας θέλησε, ένα βράδυ μετά το φαγητό, να πάη με δυο φίλους του σ' ένα κινηματογράφο.

Μόλις έφτασαν στον πρώτο κινηματογράφο, ο πρίγκηψ, αν άπλως ιδιώτης, διεθυνήθηκε στο ταμείο για να βγάλη τα ειστήρια.

Μά ο ταμίας του είνε απλά : Huse Julie ! δηλαδή : "Η αιδούσα είνε πλήρης !..."

— Φαίνεται πως έκείνο το βράδυ οι κινηματογράφοι του Λονδίνου είχαν πολύ δουλειά, γιατί η ίδια σκηνή επανέληφθη και στο δεύτερο και στον τρίτο κινηματογράφο που πήγαν.

Κανείς απ' όσους τούς είδαν δεν ύποψιάστηκε ότι ο ένας από τούς τρεις αυτούς νέους ήταν ο πρίγκηψ διάδοχος του θρόνου. "Όσοσο αυτός είχε αναμειχθεί με το πλήθος που συνωστίζετο μπροστά τούς κινηματογράφους.

Μονάχα την στιγμή που έφευγαν από τον τρίτο κινηματογράφο, ένας ζητιάνος τού είνε :

— Πώς μοιάζετε με τον πρίγκηπα της Ουάλλιας !

— Αλήθεια ! τού άπάντησε έκείνος. Μου τού είναν κι' άλλοι αυτό !

Και έδωσε στο ζητιάνο τα χρήματα που χρειαζόταν για να βγάλη τα ειστήρια...

Μιά έκκλησις από ένα δέντρο !

"Η πόλις Σάντα-Ράβα, στην Καλιφορνία ύπερφηναίνεται πολύ για μία έκκλησις της ! Κι' αυτό γιατί όλα τα ύλικά που χρειάζεταν και να χτιστή η έκκλησις αυτή προέρχονται από ένα και μόνο δέντρο ! Θεμελίω, στέγη, έσωτερικά στολίδια, όλα τελειώσαν τον όσα χρησιμοποιήθηκαν για να γίνη, έρχηκιν από ένα γιγάντιο δέντρο κάποιου γετονικού δάσους. "Ακούγοντας αυτό, θα φανταστικάτε ίσως πως η έκκλησις για την όποια μιλάμε είνε κανένα μικρό παρεκλήσιο στο όποιο μπαίνουν οι περαστικοί διαβάτες για να κάνουν το σταυρό τους και να ψιθυρίσουν μία βιαστική προσευχή. "Όχι, η έκκλησις της Σάντα-Ράβα χωράει διακόσους πιστούς.

Το δέντρο από το όποιο πήραν όλα τα ύλικά για να τη χτίσουν ύψωνόταν στην άκρη κάποιου δάσους, στους πρόποδες ενός βουνού. Το ύψος της ηλικίας τουλάχιστον όκτώ αιώνων. Χρειάστηκαν οι έυλοκόποι μία έβδομάδα για να τού κόψουν και μήνες ολόκληρους δια, κεραιμεία και σε ό,τι άλλο χρειάζονταν για το χτίσιμο της έκκλησίας. Το περίεργο όμως είνε, ότι μετά την αποπεράτωση της έκκλησίας, περίσσεψε μία μεγάλη ποσότης ξυλίας !

Τό τυπογραφείο του Βατικανού

Κανείς άσφαλώς δεν θα ξέρη ότι το Βατικανό, η έδρα αυτή του άρχηγού της Καθολικής έκκλησίας, έχει μεταξύ των άλλων ένα τέτοιο τυπογραφείο.

Τελευταία, κατόπιν διαταγής του Πάπα, το τυπογραφείο αυτό έπεσε κάτω από περισσότερο και έκροντενίστικη έντελός. Τού έυλοκόποι μία έβδομάδα για να τού κόψουν και μήνες ολόκληρους δια, κεραιμεία και σε ό,τι άλλο χρειάζονταν για το χτίσιμο της έκκλησίας. Το περίεργο όμως είνε, ότι μετά την αποπεράτωση της έκκλησίας, περίσσεψε μία μεγάλη ποσότης ξυλίας !

Τέλευταία, κατόπιν διαταγής του Πάπα, το τυπογραφείο αυτό έπεσε κάτω από περισσότερο και έκροντενίστικη έντελός. Τού έυλοκόποι μία έβδομάδα για να τού κόψουν και μήνες ολόκληρους δια, κεραιμεία και σε ό,τι άλλο χρειάζονταν για το χτίσιμο της έκκλησίας. Το περίεργο όμως είνε, ότι μετά την αποπεράτωση της έκκλησίας, περίσσεψε μία μεγάλη ποσότης ξυλίας !

ΑΓΓΛΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΩΔΙ

"Ητανε μία φορά κι' έναν καιρό ένας βασιλιάς πούχε τρεις θυγατέρες. "Η δυο μεγαλύτερες ήσαν άσχημες και περήφανες, η μικρότερη, όμως ήταν όμορφη κι' εύγενική. Γι' αυτό ήταν η χαρά και το καμάρι όχι μόνον του βασιλιά και της βασίλισσας, μα κι' όλων των παιδιανών.

"Ένα βράδυ βγήκαν η τρεις βασιλοπούλες περίπατο. Καθώς περπατούσαν στον άπεραντό κηπο του παλατιού και κουβέντιαζαν, άξαφνα η μικρότερη ρώτησε τις άλλες τι άντρα θα ήθελαν να πάρουν.

— Έγω, είνε η μεγαλύτερη, θέλω να πάρω βασιλιά, να γίνω βασίλισσα...

— Έμένα θα μουφτανε κι' ένα βασιλόπουλο, είνε η δεύτερη.

— Πολύ περήφανες μου είσαστε, είνε τέλος γελώντας η μικρότερη. Έγώ θέλω άντρα κι' ένα βώδι !...

Με τό άστείο αυτό της μικρής βασιλοπούλας, πήρε τέλος η συζητήσις...

Την άλλη μέρα όμως, το πρωί την ώρα που οι βασιλείς έπαυναν το γάλα τους, ένας θόρυβος μεγάλος άναστάτωσ' άξαφνα όλο το παλάτι, η πόρτα άνοιξε μ' όρμη, και μπήκε μέσα, μουγκρίζοντας δυνατά, ένα μεγάλο βώδι !

Τό βώδι μίλησε τότε στο βασιλιά, που στεκότανε μ' άνοιχτό το στόμα απ' την τρομάρα του, και τού είνε :

— Βασιλιά, θέλω να μου δώσης γυναίκα μου την κόρη σου. Είνε χτες το βράδυ πως με θέλει άντρα της...

Και ήβα τόρα να την πάρω και να φύγω !

"Ο βασιλιάς όμως, που αγαπούσε τη μικρότερη βασιλοπούλα καλύτερα απ' όλα άλλα τα παιδιά του, δεν έννοούσε να τη δώσει. Σκέφτηκε λοιπόν να γελήσει το βώδι.

Και γι' αυτό έδωσε διαταγή και φορτώσανε στο βώδι τη ράχη αντί για την κόρη του μία γοητή σκλάβα του.

Μόλις έννοιωσε στη ράχη του άνθρωπο, το βώδι έφυγε τρέχοντας και χάθηκε μέσ' στο δάσος. Σε λίγο όμως κατάλαβε την άπατη, πέταξε χέμω τη σκλάβα που τούχανε φορτώσει, και κίνησε πάλι για το παλάτι, μουγκρίζοντας αυτή τη φορά πιο άγρια και πιο δυνατά.

Για να γλυτώσει την κόρη του, ο βασιλιάς έβαλε και φορτώσανε πάλι στη ράχη του βώδιού μία σκλάβα. Μά και μ' αυτή το ίδιο έγινε, και το βώδι γύρισε πάλι στο παλάτι μουγκρίζοντας και γυρίοντας τη βασιλοπούλα.

Συν είδε ο βασιλιάς πως έτσι δεν έκανε τίποτα, αποφάσισε τέλος να δώσει την κόρη του. Την έβαλε λοιπόν να καθίση στη ράχη τού ζώου, κι' άφισε το βώδι να την πάρη και να φύγη.

"Όσες πολλές ταξείδευε η βασιλοπούλα στη ράχη του βώδιού. Πέρασαν από βουνά κι' από ποτάμια, από δάση σκοτεινά κι' από άπεραντους κάμπους. Τέλος, φτάσανε σ' ένα μεγάλο πέγγο, απέξω από τον όποιον ήσαν μαζεμένοι πολλοί εύγενείς. Μόλις είδε το βώδι ο οικοδεσπότης τού χαίτησε με εύγεια, χαίρετρες και τη βασιλοπούλα, και τους είπαν να περάσουνε μέσα. Απόρησε η βασιλοπούλα, γιατί ο οικοδεσπότης μιλούσε στο βώδι με τον τρόπο που θα μιλούσε κανείς σ' έναν εύγενή, σ' ένα μεγάλο πρόσωπο. Την ίδια στιγμή, είδε πως σ' ένα μέρος της ράχης τού βώδι, μία καρφίτσα ήτανε χωμένη μέσ' στο κρέας του. Την τράβηξε λοιπόν και την έβγαλε. Και έγινε τότε ένα θαύμα... Χάθηκε το βώδι απ' τα μάτια της και παρουσιάστηκε μπροστά της ένα όμορφο παλάτι, που έπεσε άμέσως στα πόδια της κι' άρχισε να την ευχαρίστη με τα καλύτερα λόγια, και να της λέη πως ήταν ένα βασιλόπουλο, που τούχε κάνει μάγα και τότε μεταμορφώσε σε βώδι ένας κακός μάγος, κι' αυτή, βγάζοντας την καρφίτσα πούτανε στη ράχη του, τού είχε έλευθερώσει.

"Έναν τότε οι γάμοι τους με χαρές μεγάλες. "Αλλόμονο όμως ! "Η γαμήλιος δέσπησης πολύ. "Έξαφνα το βασιλόπουλο, έγινε άφαντο. Ψάξαν από δω, ψάξαν από κει, ψάξαν παντού, μά δε βρέθηκε πουθενά το βασιλόπουλο.

Κι' η βασιλοπούλα, άμα είδε πως ο άγαπημένος της δε βρισκότανε πουθενά μέσ' στον πέγγο, αποφάσισε να γυρίση όλον τον κόσμο για να τον βρη. "Αρχισε λοιπόν να πλανιέται στα βουνά και στους κάμπους, στα χωριά και στις πολιτείες...

"Ένα βράδυ, εκεί που πλανιότανε σ' ένα δάσος, έτυχε να χάση το δρόμο. Νύχτωνε κείνη την ώρα, κι' η βασιλοπούλα φοβήθηκε, και νύμπε σε σίγουρα θα πέθανε απ' το κρύο. Σε λίγο όμως είδε ένα τσιγάρο στα δέντρα, κι' αυτό της έδωσε έλπίδα και παρηγοριά. Τράβηξε λοιπόν κατά κει, και τέλος έφτασε σε μία καλύτερα όσον έμνε μία γοητή. "Η γοητή τούδεχηκε με καλωσύνη, την περιποιήθηκε

όσο μπορούσε και της έδωσε καλό φαί να φάη και ρούχα πολλά να σκεπαστή. Την άλλη μέρα, το πρωί, η βασιλοπούλα είνε στη γοητή την ιστορία της και της φανέρωσε πως είχε σκοπό να γυρίση όλο τον κόσμο για να βρη τ' άγαπημένο της βασιλόπουλο. Σαν τόμαθε αυτό, η καλή γοητή της έδωσε τρία ξύλινα κουτάκια, με τη συμβουλή να μην τ' άνοιξη ποτέ όταν έρθη ώρα μεγάλης ανάγκης. Της έδειξε έπειτα το δρόμο, κι' η βασιλοπούλα την άποχαιρέτησε και ξεκίνησε πάλι για να βρη το βασιλόπουλο.

Δεν είχε ξεμακρύνει και πολύ όταν άξαφνα βλέπει μία μεγάλη συντροφιά από κυρίους και κυρίες. "Ηταν όλοι γελαστοί και χαρούμενοι, λαμπρά ντυμένοι, και πήγαιναν καβάλλα σε όραιο άλογο.

"Όπως καταλαβε η βασιλοπούλα απ' τις κουβέντες τους, παντρενόταν αυτή την ημέρα ένα βασιλόπουλο με μία δούκισσα. Κι' αυτοί όλοι πήγαιναν στους γάμους που θα γινόντουσαν στο μεγάλο πέγγο του βασιλόπουλου, που δεν ήτανε και πολύ μακριά από γει. Λίγο πιο πέρα, η βασιλοπούλα είδε πάλι μία άλλη πολυάριθμη συνοδεία από άνθρώπους που κουβαλούσανε λογής λογής όραιο πράγματα και λαμπρά όθρα. Και καθώς κατάλαβε απ' την κουβέντα τους, κι' αυτοί πήγαιναν στο βασιλόπουλο το γάμο. "Η βασιλοπούλα τους άκολούθησε από πίσω, κι' έτσι έφτασε σε λίγο κι' αυτή στο κάστρο που θα γινόντουσαν οι γάμοι. Κόσμος π' όλος ήτανε μαζεμένος δ' πέξω, οι ύπηρέτες πηγοινεορχόντουσαν γρήγορα και βιαστικά και γινόντουσαν μεγάλες έτοιμασίες.

"Έκει που κυττούσε περίληψη τη μεγάλη αυτή κίνηση, η βασιλοπούλα άκουσε άξαφνα πίσω της ένα ποδοβολητό άλογον, και μία φωνή που φώναζε :

— Κάντε τόπο, να περάση το βασιλόπουλο με τη δούκισσα !

Γυρίσε η βασιλοπούλα, και τι να ιδη ; "Ένα μεγαλοπρεπέστατο άμάξι πέρασε μπρος της με γοηγοράδα και μέσα ήτανε τ' άγαπημένο της βασιλόπουλο, με τη δούκισσα...

Φαντάζεστε την άπελπισία της φτωχής βασιλοπούλας, όταν είδε πως το βασιλόπουλο που παντρενότανε στο κάστρο ήτανε το δικό της, τ' άγαπημένο της βασιλόπουλο, που τούχε χάσει και που γύριζε όλο τον κόσμο για να τού βρη...

Στη λύπη της τη μεγάλη η βασιλοπούλα άνοιξε το ένα απ' τα τρία ξύλινα κουτάκια που της είχε δώσει η καλή γοητή του δάσους. Από μέσα απ' το κουτάκι βγήκε μία μικρή μικρή γυναίκα, που έβαινε μαλλί. Πήγε τότε η βασιλοπούλα στο κάστρο, και ζήτησε να παρουσιασθή στη νύφη.

Σαν είδε τη μικροσκοπική γυναίκα, που είχε βγη απ' το ξύλινο κουτάκι και πούσανε το μαλλί, η δούκισσα είνε άμέσως στη βασιλοπούλα πως ήτανε πρόθυμη να της δώση ό,τι άμοιβή της ζητούσε, φτάνει να της έδινε το κουτάκι.

— Θα σας τού δώσω, είνε η βασιλοπούλα, αν μου ύποσχεθήτε πως δ' άναβάλλετε τους γάμους σας με το βασιλόπουλο για μία μέρα, κι' άκόμα αν μου δώσητε την άδεια να μπω άπόψε τη νύχτα στην κάμαρά του, και να μείνω μέσα ως το πρωί.

Τόσο είχε επιθυμεί η δούκισσα το κουτάκι με τη γυναίκα, που έβγαλε το μαλλί, όστε δέχτηκε πρόθυμα αυτούς τους όρους. Κι' όταν, άργά το βράδυ, έπιασε το βασιλόπουλο στο κρεβάτι κι' άποκοιμήθηκε, η δούκισσα έβαλε και μπάσανε κρυφά στην κάμαρά του την βασιλοπούλα. Μόλις έμεινε αυτή μονάχη με το κοιμισμένο βασιλόπουλο, πήγε και καθήσε κοντά στο προσκέφαλό τού, κι' άρχισε να τραγουδάη.

"Όσο κι' άχ τραγουδούσε όμως, το βασιλόπουλο δεν ύπνιόυσε. Γιατί είχε τη συνήθεια να πίνη κάθε βράδυ, προτού πέση, να κοιμηθή, ένα ναρκωτικό που τον έκανε να θιφτείται σ' έναν ύπνο βαθύτατο. Κι' έτσι έμνησσε, κι' η φτωχή βασιλοπούλα άναγκάστηκε να φύγη. Το βασιλόπουλο ούτε την είδε, ούτε έμαθε τίποτ' απ' όλα αυτά. Μά η βασιλοπούλα δεν άπέλιπνε, κι' όποφάσισε να κοιμηθή και δεύτερη φορά. "Άνοιξε λοιπόν και το δεύτερο κουτάκι και βγήκε από μέσα μία γοητούλα που έγενε μαλλί. "Η βασιλοπούλα πήγε στη δούκισσα και της την έδειξε. "Η δούκισσα ένδοιασάστηκε τόσο, που της ύποσχεθηκε πάλι πως θα της χάριζε ό,τι της ζητούσε, φτάνει να της έδινε το κουτάκι.

"Η βασιλοπούλα της είνε τότε ν' άναβάλη για μία μέρα άκόμα τους γάμους της, και να την άφιση πάλι να μνη τη νύχτα στην κάμαρα του βασιλόπουλου. "Η δούκισσα δέχτηκε πρόθυμα. Μά το βασιλόπουλο δεν ύπνιωσε ούτε κι' αυτή τη νύχτα. Τό πρωί, άπελπισμένη πειά σχεδόν, η βασιλοπούλα άνοιξε και το τελευταίο της κουτάκι και βγήκε από μέσα μία γυναίκα, που τούλεγε κλωστή και την

"Εγιναν οι γάμοι τους με χαρές μεγάλες !...

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α.

Μη Ξηλώτε
από τα μαλαστήματα
από ένα ζιμπ
Ξηλώτε ένα
Agfa-zim

ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ

Από την κλήρωσιν των δώρων μας έκερδισαν οι επόμενοι αριθμοί
Αριθ. 859 εν γραμμόφωνον Άστρία μανή
» 2411 εν » δρύινον
» 423 εν » Βαλίτσα
Οι αριθμοί 1384, 1582, 1834, 1350, 1252 ανά μία μεγάλη κουζίνα
Οι αριθμοί 2887, 1662, 2129, 1600, 744 ανά ένα μαξιλαράκι
Οι αριθμοί 2471, 1585, 136, 697, 402, 244, 2267, 290, 284,
355 ανά ένα κασπώ με άνθη
Οι αριθμοί 708, 2863, 1980, 1660, 2804, 2079, 1628, 778,
2052, 442, 2760, 1894, 365, 2834, 2446, 953, 2477, 1769, 1072,
2408, 2169, 68, 583, 2047, 715, 1180, 1192, 526, 2357, 1483,
1480, 1070, 476, 685, 1945, 2937, 2449, 1711, 146, 369, 336,
643, 2406, 21, 1789, 2257, 1033, 1687, 2838, 135, ανά μία κουζίνα
διὰ μαξιλαράκια.
Οι αριθμοί 2985, 787, 1574, 1950, 1932, 1521, 1948, 2771,
2500, 4223, 176, 263, 2338, 251, 589, 1592, 1720, 927, 2423,
1859, 2904, 98, 2482, 1237, 2491, 2204, 1402, 1550, 875, 520, 1139,
1172, 1661, 1731, 797, 2996, 2060, 2304, 1430, 828, 24, 8, 196,
1778, 1557, 1012, 716, 1007, 1808, 1788, 527, 2963, 285, 689,
603, 22, 889, 30, 1408, 20, 531, 1391, 921, 622, 2261, 1685, 404,
312, 761, 619, 1461, 3, 1871, 1515, 1569, 82, 1690, 625, 1674,
2165, 1729, 772, 1901, 1862, 850, 1751, 1518, 1027, 1996, 1014,
322, 848, 217, 1860, 2788, 1338, 2174, 331, 1447, 1684, 816, ανά
ένα άνθος μπουτουνιέρας.
Τα δώρα δύνανται να παραλάβωσιν οι τυχεροί εκ του καταστήμα-
τός μας. Κλείτιον 8 παράδοξ Εσσηγγελιστριάς.

DRAGEES ANTICATARRHALES
Sanitas

ΒΗΧΑΣ
ΛΑΡΥΓΓΙΤΙΣ
ΦΑΡΥΓΓΙΤΙΣ
Κ.Τ.Λ.

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α

ΠΡΟΤΙΜΑ

ΑΠΟ
ΚΑΘΕ ΑΛΛ
ΤΗΝ

ΟΔΟΝΤΟΠΑΣΤ

DOCTEUR PIERE

ΔΙΟΤΙ: ΛΕΥΚΑΙΝΕΙ ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ
ΤΟΝΩΝΕΙ ΤΑ ΟΥΛΑ
ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΦΕΙΡΗ ΤΟ
ΕΠΕΙΔΗ
ΔΕΝ ΠΕΡΕΧΕΙ ΣΑΠΟΝΙ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠ. ΔΙΑ ΤΗΝ
ΚΡΙΩΝΑΣ & ΘΕΟΧΑΡΑ
Ρέμβης 18.

ΤΣΑΙ ΜΕΛΡΟΖ

Μόνον το Τσάι Μελρζ
σφραγισμένα κουτιά με
περιτυλιγμένα σάκ
δίδας τας υπερόχους
του θαμνοίου ουσιών
τις δ. Αποφύγετε κάθε
μάγκαν και ιδίως τα Τσά
μα, τα όλοια σφραγισμέ
στικότητος κλπ.
Ζητήσε επιμόνος το
ΜΕΛΡΟΖ.
Γεν. Άντ. Κ. ΚΑΤΣΑΡ
Σταδίου 46

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
"ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ
ΤΟΥ 1929

ΒΟΤΡΥΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Παλαιόν Μετοχικόν και Άπο-
θεματικόν Δραχ. 110.000.000
Παλαιόν Πρατήριον οδ. Αθηνάς 53

και χύμα: { λευκοί, έρυθροί, γλυ-
κεύς, μυστανοί.

και εις φιάλας: { Επιτραπέζιοι, έ-
πιδόριοι, όρεκ-
τικοί, ποτατικοί.

και εις παλαιού Μοσχατόν οίνου
Μαυροδάφνη άπαράμιλλος
Παλαιόν άπόσταγμα Οίνου

"ΒΟΤΡΥΣ" τύπου Κονιάκ

ΜΑΛΛΟΝ ΤΟΝ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΚΟΝΙΑΚ

Παλαιόν εις όλα τα κέντρα
καταναλώσεως

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

ΣΥΖΥΓΟΣ: Μα είδες πόσο ά-
καμπία ζούν ό Μανωλάκης και
Νίτσα;

ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναι μα ξέρεις τό-
σο; Γιατί ή Νίτσα είναι πολύ έ-
ργασιαστή και δεν ζητά κάθε
όχι και καινούργια φορέματα, άλ-
λα βάζει μόνη της τα παλιά της
και τα μαμαλάκια; Γερμανικές Βα-
φές, θραυμάτων "Arti" και τα κά-
καινούργια.

ΣΥΖΥΓΟΣ: "Α! γι' αυτό μάς
προσέλασαν ή Νίτσα κάθε λίγο
και καινούργιο φορέμα, άμ' τό-
σο; Είς, πάρε μου κι' έμένα 2 πα-
λαιά σου φορέματα "Arti" μπουά ντε
και 2 "Έγχο" δι' τα παλόνι σά άμφο-
τερά και τα Φαρμακεία της γαιτο-
νίας μας.

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ MASSAGE - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

ΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

Ο βρυχός των καθηγητών Γκα-
βιέρ εν Μονάχφ Βελιτ εν Παρίσι.
Τονία δδ, Θεμιστοκλ. και Γκα-
βιέρ 13 (παρ την "Ομόνοϊαν")
Δια νεύρων μεθόδων δε-
κασεως Γυναικολογικής πα-
θολογίας, παχυσαρκίας, αναιμίας,
άδενωμαδεϊαν, νευραλγί-
αν, ρευματισμους, Τριχόπτωση
και όστεοπόρωση, Ακμήν,
(ακμολία), ουτίδας, ουλές,
σπινος (ελιές), κ.λ.π.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
"Οδός Σίνα 9"-Αθήναι
Αριθ. τηλεφ. 3 72 (Παλαιόν)

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Πατησίων 5

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α

ΚΟΝΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΡ ΜΠΡΟΝΖ

εις μέγιστην συλλογήν από 80 δραχμής και άνω εις όλα
τα μεγάλα.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

νελούτε διάφορα, Μουαρέ μεταξωτά και συμκλή, Πλοδα-
ττομπλ-φας και σκέτα, Ζούτ, Κρετόν, Σκτέν, Παρκε-
άσματα έταμή χρωματιστά, Μαξιλαράκια, θράσματα
καλυμάτων, Στόρ φιλλέ, Μπρίξ-μπίξ, Τάπητες διαδρό-
μων βελούτε, ψάδες διά στόρ, ψάδες κοκό δωματίων και
διαδρόμων κ.τ.λ. Μουσκαράδες επίπλων και πατωμάτων
(LINOLEUM) και φελοτάπητες.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΛΑΤΗΡΙΩΝ

άπαντα τά είδη έλικών ταπεταρίας

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΙΦΑΛΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ-ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΑΡΙΘ. 55 γ' δ'

ΚΑΝΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΠΙΟ
ΧΡΗΣΙΜΟ ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

"Η νέα έκδοσις είνε πολυτε-
λεστάτη και όραία δεμένη.
Έχει πέντε χρωματιστούς
πίνακας, 225 εικόνες, 427
σελίδες.

Ζητήσατε πληροφορίας από
φιλή σας. Είνε ό καλύτερος
όδηγός Μαγειρικής.

Δραχ. 135

Έκδότης: Β. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

Πραξιτέλους 12

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ

Είνε ό καλλίτερος σύντροφος
έκάστης κυρίας. Μη έμπεριέ-
χουσα ούδέν βλαβερόν στοι-
χείον, κάμει βελούδινο δέρ-
μα, μεταχειριζομένη δε μετά
της κρέμας ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ δί-
δει εις αυτά έλαστικότητα
και όρεσερέτητα. Ύπάρχει
εις όλους τους χρωματισμούς.

Ο ΜΑΙΕΥΤΗΡ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Α. Π. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

Τ. επί πνευματιαν Ιατρος της
Μαιευτικής και Γυναικολογικής
Κλινικής του Πανεπιστημίου,
ειδικώς εν Παρίσιος σπουδάσας.
Δέχεται 3-6 μ.μ. εν τη κλινική
του. 4 "Οδός" Άσκληπιού 4

Ι. ΔΟΥΤΖΙΔΗΣ

Χειρουργός όδοντοίατρός ΠΑΡΙ-
ΣΙΩΝ. Έπί τετραετιαν εις Παρι-
σίους σπουδάσας. Όλιγοήμερος κα-
άνώδυνος θεραπεία παθήσεων στό-
ματος και όδόντων. Οδλήτίας,
δυσασμίας και Ργογρίεε ταχέως.
Χαλκοκονδύλη 44.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

Ίατρος Δερματολόγος. Έπί δε-
καεστιαν Έπιμελητής της Ιδι-
αιτέρας Κλινικής του καθηγη-
τού κ. Γεωργίου Φωτεινού. Δε-
χεται καθ' έκάστην όδός Κε-
φαλληνίας 30.
Ώραι 8-11 π.μ. και 4-7 μ.μ.
Αριθ. Τηλεφ. 7-62 (Παλαιόν)

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

συνιστώμεν την τελειότεραν "Ο-
φθαλμολογικήν Κλινικήν" του κ.

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Υψηλήτου της "Οφθαλμολογίας εν
τῷ Πανεπιστημίῳ.
27 Μενάνδρου 27-Αθήναι. Τηλ. 1-68

ΕΜ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ & ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Έν Παρίσιος και Λονδῶν
Επί τριετιαν ειδικώς έπαιδευσθείς.
Δέχεται εν τῷ Ιατρείῳ του 9-11
και 3-6, Σόλωνος 103.

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Πατησίων 5

Έφαρμόζει όλα τα συστήματα της φωτογρα-
φικής τέχνης. Βραβεία Παρισίων-Ρώμης

iii

ΓΑΛΛΑ MONT BLANC

ΤΟ ΓΑΛΛΑ "ΑΛΠΕΙΣ"

Προέρχεται ἀπὸ τὰς μαμητέρας ἀγνῶ-
δας καὶ τὰς μαμητέρας βοσκὰς τῶν ὄ-
ρεων. Εἶνε ἀγνότατον καὶ ἀσυναρ-
στον εἰς ποιότητα, γεῦσιν, ἄρωμα καὶ
δρεπτιμότητα. Οἱ ἐπίσημοι χημικαὶ
ναλῶσεις τὸ ἀπέδειξαν ὡς τὸ παχύτερον
τῶν συμπυκνωμένων γαλακτῶν καὶ
πλουσιώτερον εἰς κρέμαν καὶ γοιτὰ δ-
ητικὰ συστατικὰ. Θάρις εἰς εἰδικὰς
δόδους συμπυκνώσεως τὸ ΓΑΛΛΑ
"ΑΛΠΕΙΣ", περιέχει ὅλας τὰς
βιταμῖνας τοῦ φρέσιου γαλακτος.

ΤΟ ΓΑΛΛΑ "ΑΛΠΕΙΣ", εἶνε ἡ ἡσυχία τῆς
μητέρας, ἡ ὑγεία τοῦ παιδιοῦ, ἡ χαρὰ τῆς
οἰκογενείας. Δίδει ζωὴν καὶ δύναμιν.